

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE **SLASKÁ**

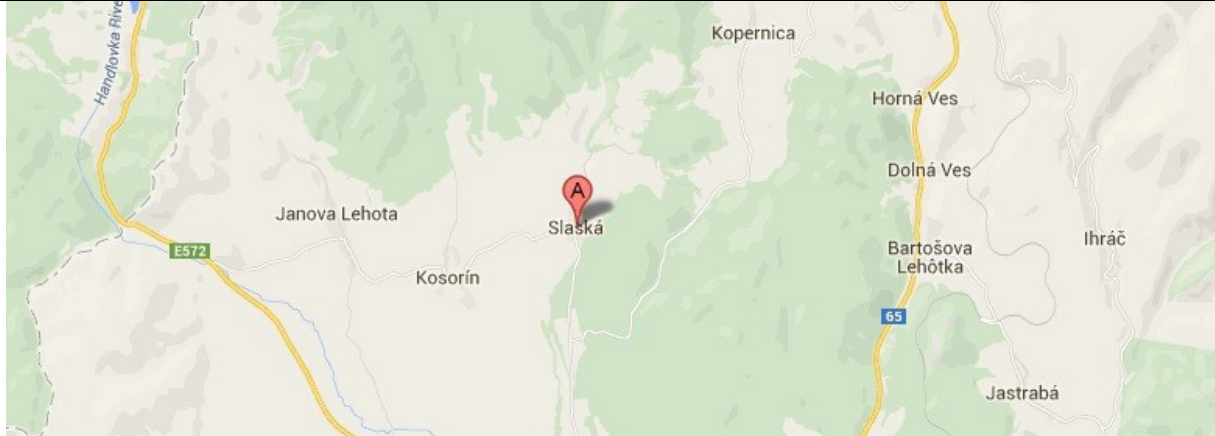
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Ž. n Hronom, obec Slaská – ŠÚJ 517259
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	27.4.2016
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Slaská	
Erb	Vlajka
	Vlajka obce Slaská pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej(1/9), bielej (1/9), modrej (2/9), bielej(1/9), modrej (2/9) bielej(1/9) a žltej(1/9). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny listu.
Mapa	
	
Základné údaje	
Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Žiar nad Hronom
Región:	Žiarske Podhorie
Poloha:	48°39'26"S 18°50'06"V
Nadmorská výška:	395 m n. m.
Rozloha:	16 km ² (1 600 ha)
Počet obyvateľov:	482 (31. 12. 2013)
Hustota obyvateľstva:	30,13 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	966 22
ŠÚJ	517259
ECV	ZH
Tel. predvoľba	+421-45
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Slaská
	Slaská 17
	966 22 Lutíla
Web:	www.slaska.sk
E-mail:	starosta@slaska.sk
Telefón:	045 / 672 61 32
Fax:	045 / 672 61 30

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLASKÁ	15
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	16
2.1 HISTÓRIA OBCE.....	16
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	17
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	26
2.4. DOPRAVA.....	31
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	34
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	44
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	54
2.8. BÝVANIE	60
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	62
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	65
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	66
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	68
2.13. ŠPORT	69
2.14. KULTÚRA.....	70
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	72
2.16. STRAVOVACIE A REŠTURAČNÉ SLUŽBY	73
2.17. CESTOVNÝ RUCH	73
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2013	74
2.19. SAMOSPRÁVA	74
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	75
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	76
3 SWOT ANALÝZY	76
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	78
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	79
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	80
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	81
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	82
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	83
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	84
3.8 KULTÚRA.....	84
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	85
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	86
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	87
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SLASKÁ.....	88
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLASKÁ	97
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SLASKÁ.....	97
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	100
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLASKÁ.....	107
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	108
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	108
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	109
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	110
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	110
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	111
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	112
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	112
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	113
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	113
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	114
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	114
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	115
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	116
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	116
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	117
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	117

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	119
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	119
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	120
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	121
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLASKÁ	123
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE SLASKÁ	124
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	125
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	127
8 AKČNÝ PLÁN	128
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	128
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	130
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	131
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	132
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	134
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	135
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	137
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	137
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	138
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	140
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	140
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE SLASKÁ	142
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	143
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	143
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	145
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	146
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	147
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	149
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	150
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	152
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	153
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	154
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	155
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	156
FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR	161
10 ZÁVER	162
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	163

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slaská sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Slaská, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií: - komisie sociálnej, finančnej a správy obecného majetku, predseda komisie kultúry, vzdelávania, športu a mládeže, životného prostredia, výstavby a územného plánovania, komisie na ochranu verejného poriadku, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		

Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Slaská je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Územný plán obce**
- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v

národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

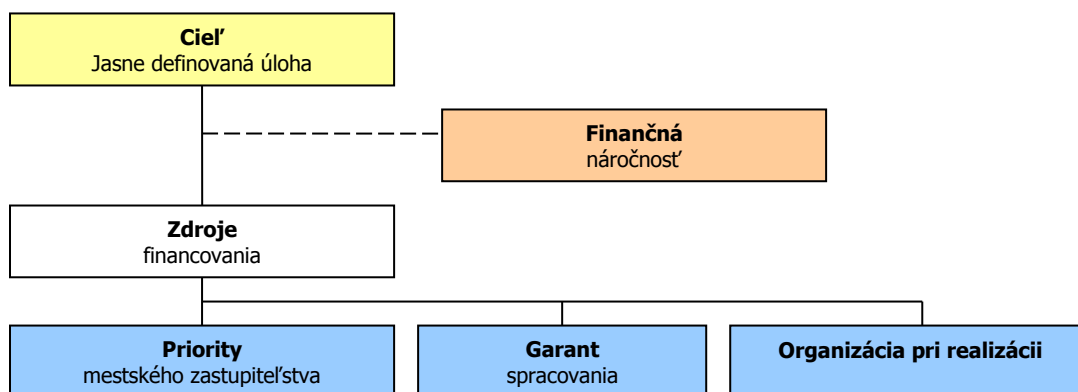
Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slaská je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Slaská. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo

analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

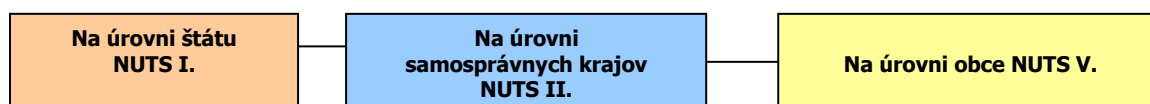
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slaská nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slaská boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Slaská má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Priority operačných programov:

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Prioritná os č. 4: Bratislavský kraj

Prioritná os č. 5: Technická pomoc

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosi technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné projekty):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000

OP Cezhraničná spolupráca SR-ČR

Prioritná os 1 – Využívanie inovačného potenciálu

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1 Investície do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a celoživotného vzdelávania (10)

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2 Podpora podnikania a investícií do výskumu a vývoja, a rozvoja prepojení a synergie medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania (1b)

Prioritná os 2 – Dopravná dostupnosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1 Zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom napojenia na sekundárnych a terciárnych uzlov do TEN-T infraštruktúry (7b)

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2 Rozvoj ekologicky citlivých a nízko uhlíkových dopravných systémov vrátane riečnej a morskej dopravy, prístavov a multimodálnych prepojení (7c)

Prioritná os 3 – Kvalitné životné prostredie pre obyvateľov

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva (6c)

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2 Ochrana a obnova biodiverzity, ochrana a obnova pôdy a propagácia služieb ekosystémov vrátane NATURA 2000 a zelenej infraštruktúry (6d)

Prioritná os 4 – Rozvoj miestnych iniciatív

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1 Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy – Fond malých projektov

Prioritná os 5 – Technická pomoc

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

LIFE LONG PROGRAMME

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody

prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov

b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a

elektrickej energie prostredníctvom využívania

obnoviteľných zdrojov

c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

a. Čistiare odpadových vôd a verejné kanalizácie

b. Vodovody

c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku

d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

a. Uzavretie a rekultivácia skládok

b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

a. Ochrana prírody a krajiny

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

G. Oblasť: Zelená investičná schéma

RECYKLAČNÝ FOND

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ

PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

NADÁCIA PONTIS

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Slaská integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Slaská 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2007 - 2013, ÚPD mikroregiónu Žiarske Podhorie, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

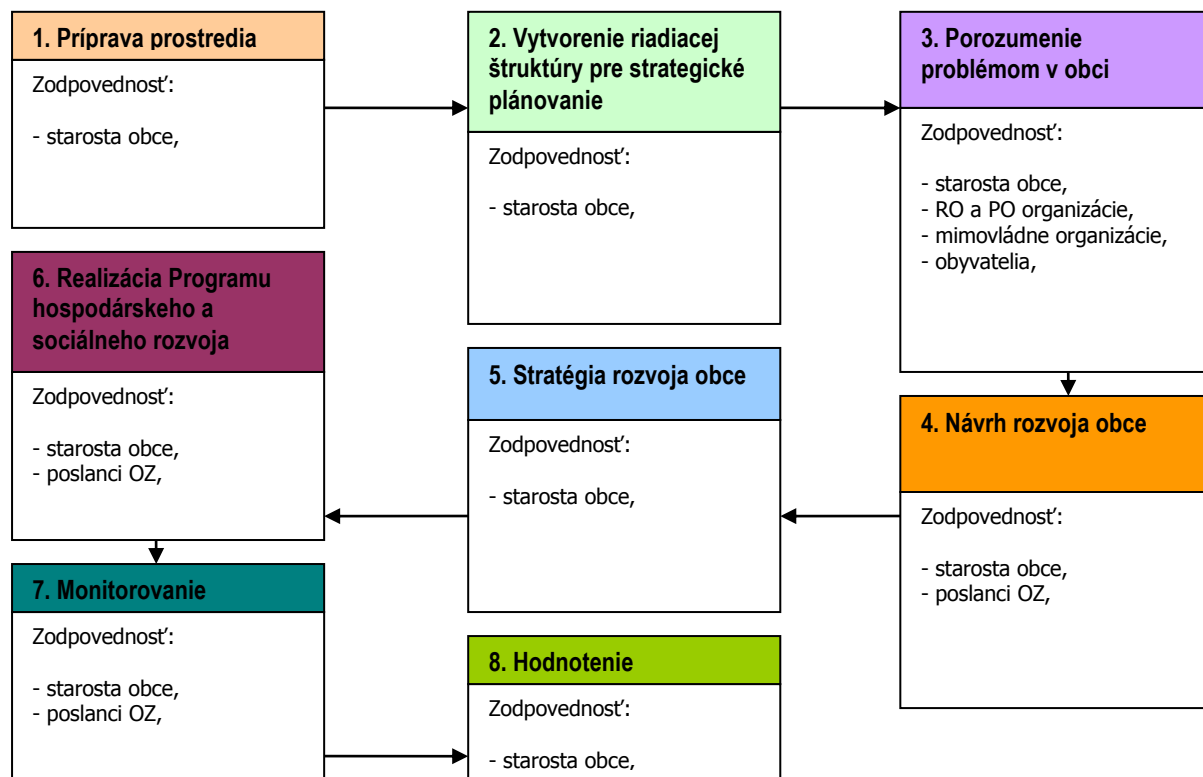
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Slaská. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
5	Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhl'adávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská

2015 - 2024

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Žiar nad Hronom súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Slaská (k 31.12.2013)	
Kód obce	517259
Názov okresu	Žiar nad Hronom
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	966 22
Telefónne smerové číslo	045
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1454
Nadmorská výška obce - obce v m	395
Celková výmera územia obce [m ²]	16 004 008
Hustota obyvateľstva na km ²	30
Zdroj: ŠÚ SR	

Kataster obce Slaská je vymedzený na severe katastrom mesta Handlová a obce Kunešov, na východe susedí s obcou Kopernica, zo západu hraničí s katastrom obce Kosorín a z juhu susedí s katastrálnym územím obce Lutila (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.7). Obec Slaská sa nachádza pod Kremnickými vrchmi. Kataster obce od najvyššieho vrchu 941 m nad morom po 375 m má rozlohu 1600 ha. Na severe a na juhu sú z obce prístupy do Kremnice a ďalších obcí údolia Kremnického potoka. (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.19). Pri vstupe do obce sa po oboch stranách rozprestiera areál športového ihriska. Popri hlavnej ceste, ktorá vedie do vedľajšej obce Kosorín sa nachádzajú obecný úrad, obchodné centrum a novovybudovaný udržiavaný park, fara a kostol. Centrum obce je tvorené historickým námestím, ktoré sa nachádza severojužne. Severnejšie sa nachádza bytovka. Na úplnom konci obce Slaská sa nachádza chatová oblasť, ktorá je niekoľko kilometrov vzdialená od posledných obytných domov (5.9.2014, www.slaska.sk).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o obci Slaská sa datuje do roku 1454, kedy sa nazývala Szilezka. Z rovnakého obdobia, z akého pochádza najstaršia zmienka o obci pochádza aj miestny kostol. Bol postavený v 15. stor. v gotickom štýle a zasvätený sv. Gálovi. V 16. stor. bol renesančne upravený a r. 1654 radikálne obnovený. Z tohto roku pochádza kostolná veža, krstiteľnica i opevnenie. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1773 je písomne doložený názov Slaska, z roku 1808 Slazka, z roku 1927 Slaská; po maďarsky sa obec nazývala Mogyorómál a Szlaszka. Obec Slaská bola pôvodne majetkom ostrihomského arcibiskupstva, od r. 1685 sa stala súčasťou arcibiskupského panstva vo sv. Kríži a od r. 1776 bola v majetku Banskobystrického biskupstva (<http://www.slaska.sk/vznik-obce.phtml?id3=26018>, 10.10. 2014). Do roku 1960 obec patrila pod Tekovskú župu, okres Kremnica, kraj Banská Bystrica. Po roku 1960 patrila pod okres Žiar nad Hronom, kraj Stredoslovenský. V súčasnosti patrí pod okres Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický.

V rokoch 1571 – 1573 obec mala 3 porty, v roku 1601 52 domov a sladovňu, v roku 1715 mlyn, krčmu a 38 daňovníkov, z toho 3 remeselníkov, v roku 1828 69 domov a 475 obyvateľov. V 17. storočí sa tu varilo pivo. V 19. storočí postavili parný mlyn. Za I. ČSR boli obyvatelia roľníkmi a drevorubačmi. Neskôr pracovali v jednotnom roľníckom družstve (JRD), ktoré bolo založené v roku 1957 a v priemysle prevažne v Žiari nad Hronom (<http://www.e-obce.sk/obec/slaska/2-historia.html>, 5.9.2014).

Vymedzenie územia

Obec Slaská sa nachádza pod Kremnickými vrchmi. Kataster obce od najvyššieho vrchu 641 m nad morom po 375 m má rozlohu 1600 ha. Na severe a na juhu sú z obce prístupy do Kremnice a ďalších obcí údolia Kremnického potoka. Pôvodná zástavba obce Slaská vznikala ako hromadná dedina. Pôvodné centrum obce tvorí historické námestie rozšíreného ulicového typu, orientované severojužne. Nad obcou na návrší dominuje kostol, pod ním pôvodná fara. Zástavba obce sa rozkladá okolo potoka Slaská, v náročnom teréne. Prevažuje individuálna bytová výstavba. Bytovka je situovaná pri Slaskom potoku severne od historického námestia. Na hlavnej ceste, ktorá sa stáča okolo kostola a potom okolo objektu obecného úradu, má obec Slaská vybudované nové moderné obchodné centrum, s

prilahlým udržiavaným parkom. Novú areálovú vybavenosť pri vstupe do obce predstavuje areál športového ihriska. Rozvoj sídla je na severe limitovaný úzkym údolím Slaského potoka s perspektívou chatovej oblasti, na severozápade ornou pôdou, na východe obtiažnym terénom a od severu cez západ až po juh ochrannými pásmi elektrického vedenia. Priestorové usporiadanie obce je potrebné smerovať k umocneniu pôsobivej historickej kompozície obce, so sídelnou dominantou opevneného kostola na návrší (<http://www.slaska.sk/cootenu/poloha-obce.phtml?id3=26019>, 5.9.2014). Kataster obce Slaská je vymedzený na severe katastrom mesta Handlová a obce Kunešov, na východe susedí s obcou Kopernica, zo západu hraničí s katastrom obce Kosorín a z juhu susedí s katastrálnym územím obce Lutilla (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.7).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Územie sa vyznačuje relatívne veľkým výškovým prevýšením, nadmorská výška stúpa od doliny Lutilského potoka od nadmorskej výšky 270 m až po kótu Triesky v Slaskej s výškou 945 m n.m. Priemerná nadmorská výška územia je 490 m. Najviac zastúpeným je výškový stupeň 300-400 m, leží v ňom tretina mikroregiónu. Územie sa vyznačuje v kotlinovej časti pahorkatinným reliéfom, na ktorý nadväzuje pruh podvrhovinového reliéfu prechádzajúceho po stranách do vrchovinového a najmä v severnej a západnej časti územia aj do hornatinného reliéfu Kremnických vrchov a Vtáčnika. Na základe sklonitostných pomerov možno mikroregión rozdeliť na dve časti, v kotlinovej pahorkatine prevládajú sklony do 7°, pre horskú obrubu sú príznačné sklon od 7 do 25° s maximálnou hodnotou 35°. Celkove prevláda sklonitostná kategória 3-7°, priemerný sklon územia je 8,9°. Vzhľadom na polohu kotliny v území prevládajú svahy s orientáciou do dvoch kvadrantov, východ – juh a juh-západ (PRMR ŽP, 2003, s. 6).

V oblasti prevláda **reliéf vzniknutý svahovou modeláciou** – hlavným geomorfologickým činiteľom je zemská príťažlivosť, ktorá spôsobuje premiestňovanie materiálu po svahu. Aj tu prebieha erózia, transport a akumulácia za účelom nadobudnutia rovnovážneho stavu. Svahové procesy a ich intenzitu ovplyvňujú najmä: sklon svahu, vlastnosti hornín, ich uloženie, vlastnosti pôdneho krytu, slnečná radiácia, mrazové javy, zrážkové povrchová a podpovrchová voda, biosféra aj ľudské zásahy. Na strmých svahoch, ktoré majú sklon väčší ako 15°, vznikajú procesy odzrňovania a odpadávania zvetraného materiálu (v oblastiach pieskovcov a zlepcov, na žulách, vápencoch a dolomitoch), skalné a odvalové rútenie (na miestach s porušenou stabilitou svahov riekou, ľadovcom, mrazom – Vtáčnik, Kremnické vrchy).

Neogénny vývoj týchto sopečných pohorí trval dlho, sopečná činnosť sa opakovala. Vznikali vrstevnaté sopky, zložené sopky s parazitickými krátermi. Niektoré kryhy vystupovali, iné klesali a nakláňali sa. Pokles kryh dal vznik kotlinám v sopečných pohoriach: **Žiarska**, Pliešovská kotlina. Dnes sa zachovalo pomerne málo tvarov z pôvodného sopečného reliéfu. Spôsobili to erózia a denudácia, ktorých činnosťou sa u nás vytvoril rad foriem reliéfu. Sú to: stupňoviny na rozrušovaných kryhách stratovulkánov – striedajú sa tu strmšie sklony na tvrdých lávových pokrovoch s miernejšími svahmi a zníženinami na tufoch a aglomerátoch. Vznikajú skalné hrady obkolesené sutinami. Svoj charakter si zachovalo **západné úbočie Vtáčnika**, západné svahy Štiavnických vrchov. Podhorské a medzihorské tabule – na tufoch, tufitoch a sopečných brekciách. Zvyšky tabúl sa rozprestierajú na obvode Vtáčnika (http://www.minerality.sk/files/lok/75_relief_slovenska_1.htm, 10.10.2014).

Geologický vývoj

Geologický vývoj oblasti je spojený s vývojom stredoslovenských vulkanitov, ku ktorým patria pohoria obklopujúce obec zo severovýchodnej strany a zo západu a to Kremnické vrchy a pohorie Vtáčnik. Stredoslovenské sopečné pohoria sa vyvíjali na kryštalínicko-prvohorno-druhohornom podklade základných tektonických jednotiek vnútorných Karpát. Pritom však väčšiu časť podkladu tvoria veporidy. Keďže v období pred neogénnym vulkanizmom bolo opisované územie suchou zemou, utvárali jeho morfológiu erózne činitele. Ako vyplýva z výsledkov geofyzikálnych výskumov a hlbinných vrtov, je reliéf podložia stredoslovenských mladých sopečných hornín veľmi členitý. Je tu niekoľko depresii, kotlin (často pod sopečnými masívmi), ktoré sú oddelené vyvýšenými chrbátmi. Výškové rozdiely v povrchu podložia dosahujú v extrémnych prípadoch až 2000 m. Aj predneogénna erózia bola veľmi silná, takže na veľkých priestoroch obnažila až kryštalínikum. Mladšie útvary, ako druhohory alebo eocénne sedimenty, sa zachovali len v zníženinách alebo kotlinách. Na začiatku

neogénu vniklo do okrajových častí more a začali sa tu ukladať sedimenty, na iných miestach boli v zníženinách zasa jazerá. Preto sa sopečný materiál ukladal tak na suchej zemi, ako aj vo vode. Sopečné pohoria nevznikli naraz, ale utvárali sa postupne počas celého neogénu. Medzi jednotlivými sopečnými fázami boli niekedy veľké časové odstupy, v ktorých erózia rozhodovala predtým vytvorené sopečné horniny. Nakoniec sa však predsa navršili masivy sopečného materiálu, z ktorého eróziou vznikli jednotlivé pohoria. Tieto pohoria majú väčšinou stratovulkanickú stavbu - stavbu zvrstvených sopiek -, čo znamená, že sa v nich striedajú výlevy láv s polohami pyroklastík, t. j.: sypkého vyvrhnutého materiálu (tufov, aglomerátov). Prvé prejavy neogénnej sopečnej činnosti sa začali v burdigale, keď sa na našom území väčšinou uložili ryolitové tufy vyvrhnuté zo sopiek v severnom Maďarsku. V týchto tufoch sú časté odtlačky rastlín a prekremených kmeňov stromov. V helvéte nie je na našom území známa sopečná činnosť. V spodnom tortóne nastáva oživenie sopečnej činnosti v dôsledku tektonických pohybov po zlomoch SZ-JV, prípadne po zlomoch SV-JZ. Bola to prvá andezitová fáza, počas ktorej sa vyliali amfibolicko-biotitické andezity v Burde pri Štúrove a hyperstenické andezity a ich tufy vo východnej časti Podunajskej nížiny. Na území stredoslovenských vulkanitov vznikli amfibolicko-pyroxenické andezity s granátmi, ktoré vytvárali nápadné kopy. V uvedenom období bola táto oblasť súšou, a preto boli andezity hneď rozrušené a rozplavované. Na začiatku vrchného tortónu sa začína druhá ryolitová fáza. Patria sem granátické ryolity Poľany a Vtáčnika a ich tufy. Táto sopečná fáza poskytla málo vulkanického materiálu.

Koncom vrchného tortónu sa začína druhá andezitová fáza, najmohutnejšia a najdôležitejšia, lebo počas nej vznikla hlavná masa stredoslovenských sopečných pohorí. Jej maximálna aktivita sa odohrála v ústrednej časti územia, kde v tom období boli oživené zlomy smeru SZ-JV a SV-JZ a ako nové vznikali zlomy smeru S-J. Prejavila sa jednak bohatou sopečnou činnosťou, jednak širokou škálou petrografických typov andezitov. Prvé výbuchy sa odohrávali v jazernatej krajine.

Koncom tohto obdobia sa jazerá zaplnili pyroklastickým materiálom a územie sa zdvihlo, takže sa produkty sopečnej činnosti ukladali na suchej zemi ako tufy. Nesúvislé, ale objemovo mocné sopečné vyvršteniny prevládajú nad lávami. Metasomatické ložiská vznikali pri prenikaní roztokov starším uhličitanovým súvrstvom, Hydrotermálne roztoky nahradili vápence galenitom. Pri Vyhniach vznikli na stykoch s vápencami ložiská magnetovca. Po druhej andezitovej fáze nasledovala začiatkom sarmatu tretia andezitová fáza, počas ktorej sa vyliali amfibolicko-biotitické andezity a vytvorili komíny dacitov. Sopečná činnosť tejto fázy je viazaná najmä na strednú časť stredoslovenských neovulkanitov, a to na zlomové pásmo ohraničujúce Kremnické vrchy zo západu a na tektonické línie ohraničujúce hodruško-vyhnianský ostrov. Magma týchto andezitov bola hustá a bola vytlačovaná na povrch ako dómy a kopy. Ešte v sarmate dochádza k tretej ryolitovej fáze. Je takisto viazaná na zlomy smeru S-J v strednej časti neovulkanitov. Sopečná činnosť tejto fázy sa sústredila najmä na východný obvod **Žiarskej kotliny**. Okrem ryolitov bolo vyvrhnuté i množstvo tufov. Doznievanie tohto kyslého vulkanizmu sprevádza bohatá činnosť gejzírov a výskyt kyseliny kremičitej, čo podmienilo vznik limnokvarcitov v **Žiarskej kotline** a rozvoj rozsievok (Diatonraceae). Z ich schránok vznikli na rôznych miestach ložiská diatomitov. Horúce vody s kyselinou kremičitou z dohasínajúcich sopiek spôsobili i premeny okolných hornín. Premeny vulkanitov podobným spôsobom vedú niekedy k vzniku hliníkovej rudy - alunitu, ktorý sa v bezvýznamnom množstve nachádza pri Hornom Turčeku. V Kremnických vrchoch miestami vznikli z andezitov na poruchových zónach metasomatickým pôsobením magmatických kyslých zvyškov draselné trachyty. Na túto sopečnú fázu sa viaže aj vznik zlatonosných žíl v Kremnici. Záverečnou fázou subsekventného vulkanizmu je vystúpenie sklovitých andezitov na okraji stredoslovenskej neovulkanickej oblasti. V pliocéne dochádza znovu k tektonickým pohybom, pri ktorých sa otvorili nové hlboké trhliny, výstupové dráhy pre finálny (záverečný) vulkanizmus. Pripravnou fázou finálneho vulkanizmu boli erupcie bazaltoidných andezitov. Vystupujú na území medzi Štiavnickými a Kremnickými vrchmi, v severnej časti **Vtáčnika**. Ich prírodné dráhy tvoria žily smeru Z-V. Začiatok finálneho vulkanizmu, za ktorého vznikli čadiče, alkalické čadiče a ich tufy, sa kladie do vrchného pliocénu (Kol. autorov, 1972).

Geologické pomery

Územie leží na rozhraní geologických celkov, čo sa prejavuje v odlišnostiach na abiotických a biotických pomeroch skúmaného územia. Výrazný vplyv na súčasný geologický podklad malo formovanie troch geologických celkov, a to Kremnických vrchov, Štiavnického stratovulkánu a pohoria Vtáčnik. V centrálnej časti ležiaca Žiarska kotlina je výsledkom poklesu kryhy pozdĺž zlomov s pohoriami. Najdominantnejší vplyv majú na území Kremnické vrchy, na ktorých geologickej stavbe sa

podieľajú viaceré geologické jednotky. V prvom rade sem radíme paleoalpínske jednotky Západných Karpát zastúpených horninami tatrika, veporika a hronika. Ďalej je to centrálneokarpatský paleogén, vulkanity a sedimenty miocénu a nakoniec uloženiny pliocénu a kvartéru. V geologickej stavbe nachádzame vplyv terciérnej extenznej tektoniky, ktorej výsledkom je rozčlenenie územia na hrasti a grabeny. V predterciérnom podloží dominuje severo - južne orientovaný kremnický graben s amplitúdou subsidencie 1200-1500 m, ktorý južným smerom nadväzuje na graben Žiarskej kotliny. Grabeny sú mierne až silno asymetrické, s výraznejším poklesom západného krídla. Z paleoalpínskych jednotiek Západných Karpát sa na skúmanom území vôbec nevyskytuje tatrikum, ktoré je v týchto častiach prekryté horninami veporika, t.j. kryštalinikom so sedimentárnym obalom mladšieho paleozoika a mezozoika. Veporikum je spolu s nadloženým hronikom mierne deformované do systému antiklinálnych a synklinálnych štruktúr – v antiklinálnych úsekoch veporikum vytvára tektonické okná, v synklinálnych úsekoch je prekryté horninami hronika v hrúbke 300-600 metrov, ojedinele až 1000 metrov. Hronikum predstavuje sústavu čiastkových príkrovov, ktoré sú v tejto časti reprezentované stredno- až vrchnotriasovými dolomitmi s tenkou nesúvislou polohou lunzkých vrstiev, kössenskými vrstvami a miestami aj dachsteinskými vápencami vrchného triasu. V tejto časti vystupuje vyššia čiastková tektonická jednotka hronika, reprezentovaná mladším paleozoikom maluzínskeho a nižnobočianskeho súvrstvia. Paleogén v skúmanom území nevystupuje na povrch. Je mapovaný len v severných častiach Kremnických vrchov. Miocén je v skúmanom území zastúpený najmä bádenskými až panónskymi vulkanitmi Kremnických vrchov a okrajovo aj Vtáčnika. Sedimenty bádenu až panónu takto vystupujú spolu s vulkanitmi aj v Žiarskej kotline, pričom práve na Žiarsku kotlinu sa viažu aj najmladšie panónske vulkanity a sedimenty, v ktorej subsidencia pokračovala ešte aj v tomto období. Vulkanity tvoria na skúmanom území výraznú časť geologického podložia a rozdeľujeme ich na vulkanity Kremnických vrchov, vulkanity Vtáčnika (RÚSE ŽH, 2013, s. 11).

Žiarska kotlina

Kotlina predstavuje vnútrokarpatskú depresiu v rámci stredoslovenských neovulkanitov, situovanú medzi pohorím Štiavnických vrchov, Kremnických vrchov a Vtáčnikom, kde maximálna hĺbka predterciérneho podložia (oblasť medzi Žiarom n/H a Lovčou) dosahuje až okolo 3500 m pod úrovňou mora. Výplň kotliny tvoria produkty najmä andezitového a ryolitového vulkanizmu (báden-sarmat) a sedimenty panónu až kvartéru. Predterciérne podložie je budované hronikom, a to v juhovýchodnej a severozápadnej časti územia triasovými karbonátmi a v strednej časti územia ipoltickou skupinou (melafýrová séria – bridlice, pieskovce). V hlbšej stavbe, pod hronikom, ležia mezozoické horniny (trias-krieda) série Veľkého boku, resp. krížňanskeho príkrovu. Dominantnými morfolotektonickými štruktúrami územia sú severná časť hodruško-štiavnickej hraste (mezozoický ostrov) a výrazná tektonicky rozčlenená žiarska depresia, zabierajúca hlavnú časť územia s hĺbkou predterciérneho podložia až 3500 m (čiastková depresia medzi Lovčou a Žiarom n/H) (<http://www.minzp.sk/oblasti/geologia/informacie/ziarska-kotlina-nove-suroviny.html>, 10.10.2014).

Vtáčnik

Pohorie vtáčnik zasahuje do oblasti zo západnej až severozápadnej časti. Vtáčnik predstavuje typické vulkanické pohorie tvorené andezitom. Andezity sú výlevnými ekvivalentmi dioritu. Hlavnými minerálnymi zložkami sú plagioklasy, konkrétne andezín a farebné minerály (biotit, amfibol, pyroxény), ktoré tvoria základnú hmotu i výrastlice. Kremeň a draselné živce sa vyskytujú len ako akcesórie, alebo chýbajú. Kremnické vrchy a Vtáčnik majú komplikovanú stavbu zloženú z viacerých štruktúrnych jednotiek. Dominantnou štruktúrou v západnej časti Vtáčnika je kremnický graben sformovaný vo vrchnom bádene. Pre oblasť mimo grabenu je charakteristická stratovulkanická stavba s prevahou epiklastických brekcií nad lávovými prúdmi. Spodnú štruktúrnu etáž predstavujú relikt bádenského stratovulkánu (pyroxenický, amfibolicko-pyroxenický andezit a príslušné vulkanoklastiká), v spodnom a strednom bádene táto oblasť zasahovala do oblasti Vtáčnika a Hornonitrianskej kotliny). Do tohto priestoru zasahoval aj okraj distálnej vulkanickej zóny štiavnického stratovulkánu. V riečnom prostredí sa uložili vrstvy polymiktných zlepcov s pieskovecami a pokračujúca subsidencia umožnila vznik jazerno-močiarneho prostredia. Tu došlo k vzniku uhoľných slojov ako sú Handlová a Nováky, ktoré sú bádenského veku. Stredná štruktúrna etáž vo vrchnom bádene je vlastne výplň kremnického grabenu. Na začiatku vývoja sa v oblasti Vtáčnika aktivoval explozívno-extruzívny vulkanizmus hyperstenicko-amfibolických andezitov, došlo k výstupu extruzívnych dómov v okrajových zlomoch grabenu na západnej strane). Spodná časť grabenu je tvorená lávovými prúdmi bazaltických, pyroxenických a leukokrátnych andezitov, autochtónnych a redeponovaných pyroklastík ako aj epiklastík (ich hrúbka sa pohybuje od 350 do 500 m). Vyššia časť výplne je tvorená 500 metrov hrubým komplexom lávových

prúdov amfibolicko-pyroxenických a biotiticko-amfibolicko-pyroxenických andezitov. Najmladšie výplne sú roztrúsené extrúzie biotiticko-amfibolických andezitov. Vrchná štruktúrna etáž prekrýva okrajové zlomy). Je zložená z niekoľkých menších stratovulkánov pyroxenických andezitov. Stratovulkány pri západnom a severozápadnom okraji grabenu (aj vtáčnický stratovulkán) budujú od stredu k okrajom uložené lávové prúdy, pyroklastické brekie a aglomeráty v oblasti centrálnej a blízkej vulkanickej zóny (Konečný, V., Lexa, J., Šimon, L., Dublan, L., 2001, s. 159 – 178).

Kremnické vrchy

O podloží sopečného komplexu možno usudzovať len na základe útvarov, ktoré sa ponárajú pod vulkanity na ich obvode. Na severnom a severovýchodnom okraji sú to najmä dolomity chočského príkrovu a miestami útvary krížňanského príkrovu. Podľa geofyzikálnych výskumov v podloží tiahne sa asi stredom pohoria morfológická elevácia (vyvýšenina), ktorá je pokračovaním pohoria Žiaru. Severne od nej je menšia depresia (zníženina), do ktorej asi pokračuje eocén. Na juh od elevácie podložie strmo klesá do **Žiarskej kotliny**. Na stavbe pohoria sa zúčastňujú najmä andezity druhej, čiastočne i tretej fázy a ich tufy, ako aj ryolity a ich tufy tretej fázy. Finálne vulkanity vystupujú sporadicky. V rozložení sopečných hornín vidíme určitú zákonitosť. Andezity a ich tufy budujú prevažnú časť pohoria v súvislom celku, ryolity a ich tufy sa sústreďujú do juhozápadnej časti pohoria priliehajúcej k Žiarskej kotline. Andezity druhej fázy sú pyroxenické a vystupujú spolu s tufmi, v ktorých tvoria množstvo menších telies, predstavujúcich zvyšky prúdov. Budujú väčšinou vrcholové časti horských hrebeňov. Skladajú sa z porfyrických výrastlíc hypersténu, diopsidu, augitu, amfibolu, biotitu a stredne zásaditých živcov, ktoré sú uložené v základnej hmote. Andezitové výlevy sprevádzalo vyvrhovanie veľkého množstva popola a balvanov, čiže pyroklastík. Vznikli z nich tufy a aglomeráty, ktoré prevažujú nad lávami a boli uložené na suchej zemi. Veľké rozšírenie balvanovitých tufov svedčí o veľkej explozivite erupcií za tejto fázy. Na okrajoch pohoria prechádzajú tieto pyroklastiká do pyroklastík, čo sa usadili už sčasti vo vodnom prostredí, a napokon do sedimentov, ktoré vznikli celkom vo vodnom prostredí, kde sa strieda ílovitý materiál so sopečným popolom (tufity). Ryolity majú viacero obmien, vyskytujú sa ako celistvé, pórovité a struskovité. Skladajú sa z výrastlíc kremeňa, sanidínu, oligoklasu a biotitu, uložených v sklovitej základnej hmote. Ryolitová láva bola dosť hustá, a preto netiekla z kráterov na veľké vzdialenosti, ale sa nakopila v ich blízkosti. Výlevy ryolitov sa striedali s vyvrhovaním popola, ktorý sa usadzoval buď na suchej zemi, alebo v jazere Žiarskej kotliny. S treťou ryolitovou fázou je spojený zvýšený výskyt kyseliny kremičitej, ktorá spôsobila rozsiahle prekrcmenenie horninových komplexov, najmä v kremnickom rudnom obvode. Najmladšími horninami v Kremnických vrchoch sú bazaltoidné andezity, ktoré predstavujú začiatok finálneho vulkanizmu. Sú zachované ako krátke hrubé prúdy, prípadne ako žily. Obsahujú olivín, augit, labrador a hyperstén. Vystupujú na tektonických líniah smeru SSV-JJZ.

Seizmicita územia

Z hľadiska seizmicity záujmové územie v zmysle STN 73 006 leží v zdrojovej oblasti seizmického rizika 4 s hodnotou základného seizmického zrýchlenia $a_r = 0,3 \text{ m/s}^2$. Podložie pokryvných kvartérnych útvarov, reprezentované prevažne neogénnymi sladkovodnými i vulkanoklastickými sedimentami a okrajovo aj rigidnými výlevnými horninami, je zaradené do kategórie A. Seizmickú aktivitu záujmového územia možno ohodnotiť intenzitou do 6-7° (MSK-64) (www.enviroportal.sk/eia/dokument/21639, 8.10.2014).

Nerastné suroviny

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass a kol., 1986) patrí územie mikroregiónu do oblasti vnútrohorských panví a kotlín: 9EF Žiarska kotlina. Budujú ju nasledujúce štruktúrne tektonické jednotky: kvartér, neogénna výplň Žiarskej kotliny, paleogén, predterciérne podložie. Hlavné neogénne výplne Žiarskej kotliny je na nerastné suroviny relatívne veľmi bohatá. Nachádzajú sa tu rudné aj nerudné suroviny, vrátane napr.: stavebných surovín, keramických surovín, žiaruvzdorných ílov, bentonitov, perlitov a limnokvarcitov.

Žiaruvzdorné íly - ložisko Lutilla – Slaská I sa nachádza v tufiticko – ílovom komplexe hornín vrchnosarmat – panónskeho veku. Surovina pozostáva z jemnedisperzného cristobalitu. Ložisko je opustené.

Kremence – limnokvarcity - na ložiskách Lutilla, Lutilla – Kypec, Lutilla – Pod Kypec a Lutilla – Slaská je hlavnou surovinou limnokvarcit vhodný na výrobu ferrosilícia a kovového kremíka, môže sa tiež využívať ako struskotvorná prísada pri výrobe čiernej medi a podobne. Ložiská sú opustené. V minulosti boli ťažené (PRMR ŽP, 2003, s. 18-19).

Pôdne pomery

Zloženie pôd svojou pestrosťou a štruktúrou zodpovedá geologickej zložitosti a povrchovej členitosti územia. Dominantné zastúpenie z hľadiska jednotlivých pôdnych typov viažúcich sa horninové prostredie geomorfologického celku Kremnické vrchy a Vtáčnik majú kambizeme. Pôdne pomery územia sú značne ovplyvnené najmä pôdotvorným substrátom a morfológickými pomermi. V údolí Slaského a Lutiského potoka sa vytvorili fluvizme glejové. V kotlinovej časti prevažuje pseudoglej, na ktorý nadväzuje kambizem pseudoglejová a kambizem typická siahajúca až do nadmorských výšok 600-700 m, ktorá je najrozšírenejším pôdnym typom. V najvyšších polohách sa vyskytuje andozem viazaná na pôdotvorný substrát vulkanitov. Miestami najmä v Kremnických vrchoch sa na strmé svahy viažu rankre. Väčšina pôd je bez skeletu, poprípade slabo skeletovité, hlboké až stredne hlboké, iba v obmedzenom množstve sa vyskytujú aj pôdy silno skeletnaté. Zrinitosť je zastúpená pôdami stredne ťažkými (hlinité), ťažkými (ílovitohlinité) a tiež stredne ťažkými- ľahšími (piesočnatohlinité) (PRMR ŽP, 2003,s. 7).

Kambizeme - predstavujú trojhorizontové A-B-C pôdy najčastejšie sa vyvíjajúce na zvetralinách pevných nekarbonátových hornín Štiavnických vrchov. Vyznačujú sa dominantným kambickým diagnostickým B horizontom (horizontom vnútro- pôdneho zvetrávania, tzv. zvetrávacím, resp. alteračným), s výrazne hnedou farbou spôsobenou procesom hnednutia (uvoľňovaním Fe z prvotných minerálov a difúznym rozptýlením Fe₂O₃ na povrchu častíc in situ), ktorý sa nachádza pod ochrickým (svetlým, hrúbky do 30 cm), zriedkavejšie melanickým (tmavý, hrúbky do 30 cm) A horizontom.

Andozeme - predstavujú pôdy s andickým, výrazne tmavým A horizontom a s kambickým andozemným B horizontom na zvetralinách vulkanických hornín s prevahou vitrických substancií (vulkanických skiel). Hrubý tmavý humusový A horizont je extrémne kypký, s hrúbkou viac ako 30 cm, charakteristický vysokým obsahom organických látok dominuje a potláča vizuálne znaky B horizontu. Ten vzhľadom na difúzny prechod s A horizontom má morfológický charakter až prechodného A/C horizontu.

Fluvizeme - predstavujú mladé dvojhorizontové A-C pôdy vznikajúce procesom akumulácie humusu na riečnych sedimentoch, ktorých vývoj je rušený záplavami. Sú to pôdy s ochrickým A horizontom, prevažne hlinitej textúry (fácia povodňových hĺn) s nízkym obsahom humusu, ktorý v prirodzených podmienkach prechádza cez prechodný A/C horizont do pôdotvorného substrátu (C horizontu). Ten je v dôsledku periodických povodňových akumulácií často zvrstvený. Má len slabé znaky glejovatenia v dôsledku kolísania hladiny podzemnej vody (hrdzavé škvrny - oxidačno-redukčné prostredie). Ich množstvo narastá s hĺbkou. Od 1 m sa začína objavovať redukčný G horizont, t.j. horizont s prevahou redukčných znakov glejovatenia (sivá, modrosivá farba) (Turanová a kol. 2014).

Predchádzajúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Slaská od roku 2003.

Výmera územia v ha.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celk. výmera úz. obce	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4	1600,4
Pol'nohosp. pôda - spolu	582,0	582,0	582,0	581,8	581,8	581,8	581,7	581,7	482,2	482,2	480,2
- orná pôda	102,8	102,8	102,8	102,6	102,6	102,6	102,5	102,5	36,6	36,6	36,6
- záhrada	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	16,9
- trvalý trávny porast	464,3	464,3	464,2	464,2	464,2	464,2	464,2	464,2	430,6	430,6	426,8
Nepol'noh. pôda - spolu	1018,4	1018,4	1018,4	1018,6	1018,6	1018,6	1018,7	1018,7	1118,2	1118,2	1120,2
- lesný pozemok	953,7	953,7	953,7	953,7	953,7	953,7	953,7	953,7	994,0	994,0	994,0
- vodná plocha	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,8	4,8	4,8
- zast. plocha a nád. v.	29,6	29,5	29,5	29,5	29,5	29,6	29,6	29,6	26,4	26,2	26,2
- ostatná plocha	30,4	30,4	30,4	30,6	30,6	30,6	30,7	30,6	93,1	93,2	95,3

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K pozitívnej zmene došlo hlavne v prípade zastavaných plôch. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ostatných plôch a lesných pozemkov. K miernemu nárastu došlo v prípade záhrad. Do roku 2013 stúpila výmera ostatných plôch na 95,3 ha. Naopak rozsah poľnohospodárskej pôdy pomaly klesá. Kým v roku 2013 tvorila poľnohospodárska pôda 582 ha, do roku 2013 klesla jej výmera na 480,2 ha. Zastavané plochy a nádvia klesli na 26,2 ha.

Na zrinitosti pôd v okrese Žiar nad Hronom sa prejavuje výrazný vplyv prevládajúceho pôdotvorného substrátu. V okrese je plošne zastúpených 7 pôdnych druhov. Prevažujú stredne ťažké pôdy a to najmä hlinitá a prachovito-hlinitá. Tieto dva druhy sa vyskytujú na viac ako 74 % celkovej plochy okresu. Významný podiel z plochy okresu zaberá hlinito-piesčitá pôda (viac ako 20 %). V údolných a kotlinových častiach sa vyvinuli hlinité až prachovito-hlinité pôdy. Prachovito-hlinitá pôda dominuje na neogénnej výplni celej Žiarskej kotliny. Podľa údajov z lesných máp je väčšina územia s výnimkou

údolí a Žiarskej kotliny tvorená andezitmi a ryolitmi. V Kremnických vrchoch sa pridávajú kremence a tufy. Na všetkých týchto substrátoch sa vyskytuje hlinitá až hlinito-piesčitá pôda. Zriedkavo aj prachovito-hlinitá pôda. V okrajových častiach geomorfologických jednotiek, na výrazných terénnych hranách, ale aj v blízkosti sídiel v konkávných zníženinách možno mapovať malé plošky prachovitých až prachovito-ílovitých pôd. keletnatosť pôdy je priestorovo veľmi dobre znateľná. Intervalové hodnoty charakteristiky územia do značnej miery generalizujú a zaniká nám hlbšie priestorové rozdielovanie. Podstatná väčšina územia sa nachádza v rozpätí 25 - 50 % čo zodpovedá charakteru horského reliéfu. Výrazne odlišné územie tvorí len celok Žiarskej kotliny, ktorá patrí medzi slabo skeletnaté pôdy s obsahom skeletu nepresahujúcim 25 %. Viditeľné priestorové výnimky tvoria len prvky skalného reliéfu s obsahom skeletu nad 50 %. Na stredne skeletnatých pôdach okolitých pohorí sa vyskytujú stredne hlboké pôdy s intervalom hrúbky od 0,3 do 0,6 m. S poklesom nadmorskej výšky sa na slabo skeletnatých pôdach objavujú hlboké pôdy nad 60 centimetrov. Obrátený vzťah hĺbky pôdy a obsahu skeletu je tu výrazný a presne zodpovedá zákonitosti vývinu hlbších pôd na podklade s nižším obsahom skeletu. Rozdelenie územia podľa hĺbky nám zároveň kopíruje členenie územia podľa vertikálnej zonálnosti (MÚSE ŽH, 2013, s.19-22).

Hydrologické pomery

Územie sa nachádza v povodí rieky Hron, ktorá zberá všetky povrchové vody z priestoru mikroregiónu. Hydrogeografický systém je lokalizovaný v blízkosti rozvodnicového chrbta, preto prevládajú procesy odnosu nad akumuláciou, dochádza k rýchlemu odtčeniu vody do nižších polôh. Na režim povrchového odtoku do značnej miery vplýva celková konfigurácia, ale aj rezba reliéfu, ktorý má najmä v severnej časti mikroregiónu prevažne južnú orientáciu svahov, ale aj nadmorská výška (vnútrokotlinová pahorkatina), ktoré podmieňujú rýchlejšie roztápanie snehovej pokrývky, čo sa prejavuje v posunutí maximálnych prietokov v jarnej dobe. Riešené územie spadá do čiastkového povodia Hrona (4 - 23 - 04). Riešeným územím MR Žiarske Podhorie pretekajú tri pravostranné prítoky rieky Hron so svojimi prítokmi (PRMR ŽP, 2003, s. 7).

Povrchové vody

Povrchové vody v obci sú zastúpené Slaským potokom. Je to pravostranný prítok Kopernice, má dĺžku 12,3 km a je tokom V. rádu. Prameň: v Kremnických vrchoch na južnej strane Gul'atého vrchu (910,7 m n. m.) v nadmorskej výške okolo 875 m n. m. Smer toku je severojužný. Zahŕňa geomorfologické celky: Kremnické vrchy, podcelky Kunešovská hornatina a Jastrabská vrchovina a Žiarsku kotlinu. Prítoky: sprava z východného svahu Vysokej (934,6 m n. m.), dva prítoky z východných svahov Triesok (941,8 m n. m.), z doliny Suchá Slaská, z južného úpätia Brestového dielu (677,4 m n. m.), zľava z oblasti Zoblera. Ústí do Kopernice severne od obce Lutilla v nadmorskej výške 323,3 m n. m. (http://sk.wikipedia.org/wiki/Slask%C3%BD_potok, 4.9.2014).

Podzemné vody

Z hľadiska hydrogeografickej regionalizácie Slovenska možno v priestore vyčleniť dva základné regióny, ktoré vyjadrujú priestorové zákonitosti v zásobách podzemných vôd. Pozdĺž riečnych nív vodných tokov v území sa rozkladá región „pórovitých vôd“ riečnych nív, nízkych riečnych terás a náplavových kužeľov so zásobou podzemných vôd v hodnote 2,6 – 4,0 l/s z plochy 1 km. Ostatné územie (najmä severná časť) je charakteristické vrstevnatými až vrstevnato-puklinovými vodami so zásobami okolo 4,0 l/s z plochy 1 km (PRMR ŽP, 2003, s. 7).

Geotermálne vody

Z geotermického hľadiska možno Žiarsku kotlinu charakterizovať ako geotermicky vysoko aktívnu oblasť. Teploty v hĺbke 1000 m dosahujú 55-60 °C, hustota tepelného toku sa pohybuje od 80 do 100 mW/m² charakteristickou hodnotou 95 mW/m². Značná časť predterciálneho podložia kotliny je charakterizovaná teplotami 100 °C a vyššími v hĺbke pod 2100 m a hlbšie. Najvyššie teploty sú v strednej časti kotliny v čiastkovej depresii medzi Lovčou a Žiarom n/H, kde v hĺbke 3400 až 3500 m je teplota okolo 130 °C. Od stredu smerom k okraju kotliny teplota na predterciálnom podloží klesá, čo súvisí so zmenšovaním sa hĺbky predterciálneho podložia. Geotermálne vody v Žiarskej kotline sa nachádzajú v predterciálnom podloží a sú viazané na triasové karbonáty (dolomity, vápence) hronika a série Veľkého boku, resp. krížňanského príkrovu. Rozloženie hydrogeotermálnych štruktúr sa kryje s rozšírením triasových karbonátov týchto tektonických jednotiek, ale aj s rozložením morfoštruktúr podložia, ktorými sú poklesávajúci svah hodruško-štiavnickej hraste a žiarska depresia. Triasové karbonáty hronika v predmetnom území budujú vrchné hydrogeotermálne štruktúry (vrchnú

sklenoteplickú a vrchnú žiarsku štruktúru), kde v hĺbkach 200 m až 4100 m sú predpokladané geotermálne vody s rezervoárovou teplotou v rozsahu 20-150 °C. V prevažnej časti kotliny je v hĺbkach 2200 až 4100 m teplota 100-150 °C. Triasové karbonáty série Veľkého boku, resp. krížňanského príkrovu budujú spodné hydrogeotermálne štruktúry (spodnú sklenoteplickú a spodnú žiarsku štruktúru), kde v hĺbkach okolo 200 m až cca 5000 m sa uvažuje s geotermálnymi vodami s rezervoárovou teplotou v rozsahu 30-160 °C. Chemické zloženie geotermálnych vôd v Žiarskej kotline pravdepodobne reprezentuje Ca-Mg-SO₄, resp. Ca-Mg-SO₄-HCO₃ typ s mineralizáciou 2-4 g/l a obsahom CO₂, príp. H₂S. Prírodné množstvo geotermálnych vôd (prírodné zdroje) s teplotou vody 60 °C (sklenoteplická štruktúra) a 110 °C (žiarska štruktúra) predstavuje 65,3 l.s-1. Tomuto množstvu geotermálnych vôd odpovedá prognózne množstvo geotermálnej energie prírodných zdrojov 22,296 MWt. Merný tepelno-energetický potenciál prírodného množstva geotermálnej vody pre triasové karbonáty hronika predstavuje 0,091-6,307 GJ/m² (priemerná hodnota 3,251 GJ/m²) a pre triasové karbonáty série Veľkého boku, resp. krížňanského príkrovu 0,329-3,658 GJ/m² (priemerná hodnota 2,357 GJ/m²). Geotermálne vody po ich tepelnom využití sú vodami odpadovými. Ich zneškodnenie je možné riedením, vypúšťaním do povrchových tokov a reinjektážou. Vhodným povrchovým tokom pre vypúšťanie geotermálnych vôd v skúmanom regióne je Hron (pre geotermálne vrtý vo vzdialenosti 3-5 km od neho) a dolné toky jeho prítokov (Rudnica, Lutílský potok, Kopernica, **Slaský potok**, Istebný potok, Zákruty, Teplá a Prochotský potok). V predmetnom území sú navrhované tri oblasti, resp. lokality na overenie geotermálnych vôd pomocou geotermálnych vrtov. Je to oblasť elevácie medzi Lutílou a Lovčicou, oblasť Horná Ždaňa – Dolná Ždaňa – Hliník n/H a **oblasť Slaskej**. Navrhovaná hĺbka vrtov je 2700-3500 m, predpokladaná rezervoárová teplota geotermálnych vôd je 100-120 °C (i vyššia), cena vrtov je cca 57-80 mil. Sk. Týka sa to geotermálnych vôd viazaných na triasové karbonáty hronika. Pre overenie geotermálnych vôd viazaných na triasové karbonáty série Veľkého boku, resp. krížňanského príkrovu, ktoré ležia pod hronikom je navrhovaná hĺbka vrtov 3200 - 4300 m, predpokladaná rezervoárová teplota vôd 110-145 °C (<http://www.minzp.sk/oblasti/geologia/informacie/ziarska-kotlina-nove-suroviny.html>, 10.10.2014).

Klimatické pomery

Zaujímavá časť Žiarskej kotliny patrí do teplej oblasti, charakterizovanej dlhým, teplým a suchým letom, veľmi krátkym prechodným obdobím s teplou až mierne teplou jarou a jeseňou. Priemerný počet letných dní je 50-60, priemerný počet mrazových dní je 100-110, index mrazu je Im 0,10 = 500 a dovolená hĺbka premrzania je hz,dov = 0,80 m.

Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v °C (1951-1980)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Žiar nad Hr.	-3,0	-0,7	3,3	8,8	13,5	17,0	18,2	17,3	13,4	8,5	3,9	-0,7	8,3

Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27

Oblasť sa vyznačuje dostatočným výskytom počtu letných dní v priemere 101 za rok, ale aj mrazových dní v priemere 296 za rok. Priemerná hĺbka premrzania pôdy je 40 - 50 cm, maximálna 94 cm. Dátum prvého mrazového dňa je 13.12. a posledného mrazového dňa 21.2. Podľa dlhodobých sledovaní sa priemerný ročný úhrn zrážok pohybuje v rozmedzí 701 až 716 mm. Priemerný ročný počet dní so zrážkami 1 mm a viac je 48 a so zrážkami 10 mm a viac je 24.

Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (1901-1980)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Žiar n. Hr.	44	41	45	51	70	82	73	67	56	54	63	55	701

Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Na základe dlhodobých meraní sa v danom území snehová pokrývka vyskytuje od polovice novembra do konca marca. Nakoľko sú obdobia so snehovou pokrývkou často prerušované, výskyt trvalej snehovej pokrývky je v rozmedzí 55-58 dní v roku. Priemerné výšky snehovej pokrývky dosahujú 11,6 cm, počas suchých zim sa dosahujú maximálne výšky snehovej pokrývky 5 cm. Najvyšší počet dní so snehovou pokrývkou je viazaný na mesiac január. Ročne sa v priemere vyskytuje 55 až 58,4 dní so snehovou pokrývkou.

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou (1931-1960)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Hliník n. Hr.	22,6	17,4	5,8	0	0	0	0	0	0	0,1	1,6	10,9	58,4

Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27

Z hľadiska rozptylu emisií znečisťujúcich látok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Podľa nasledujúcej tabuľky v riešenom území prevládajú južné a severozápad-né vetry.

Častosť jednotlivých smerov vetra a bezvetria v %

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	bezvetrie
9,5	2,6	6,1	6	13,4	7,3	8,9	10,1	30,5

Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27

Z údajov vyplýva, že na dni s bezvetriím pripadá veľký podiel, čo zodpovedá podmienkam zle prevetrávanej kotliny. Hlavne v jesenných a zimných mesiacoch tu dochádza k hromadeniu a stagnácii chladného vzduchu na dne kotliny a tak dochádza k tvorbe inverzného teplotného zvrstvenia. Prízemné inverzie o vertikálnych výškach do 100 m sa v údolných polohách vyskytujú v priemere 200-225 dní v roku (RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Celé územie Slovenska patrí do eurosibírskej podoblasti fyto geografickej ríše Holarctis, tvorenej jedinou, holarktickou oblasťou. Na našom území sa stretávajú dve provincie eurosibírskej podoblasti, z ktorých na území okresu dominuje provincia stredoeurópska.

Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) územie Žiarskej kotliny patrí do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okresu Slovenské stredohorie, podokresov Vtáčnik a Štiavnické vrchy. Podľa geobotanickej mapy Slovenska (Michalko et al., 1986) pôvodnú potenciálnu vegetáciu záujmového územia tvorili spoločenstvá jaseňovo-brestových a dubovo-brestových lesov a na ne naväzujúce dubovo-hrabové lesy. Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne zmenený, veľká časť územia je antropicky silne ovplyvnená a intenzívne poľnohospodársky využívaná, resp. tvorená sekundárnymi spoločenstvami a antropogénne degradovanými rastlinnými spoločenstvami s prevahou poľnohospodárskych monokultúrnych, plevelných a ruderalných spoločenstiev. Dominantný charakter aktuálneho vegetačného krytu predstavujú biotopy s lesnou a nelesnou vegetáciou lúčneho typu, ktorá sa mozaikovitým spôsobom strieda s výrazne hydrologicky determinovanými stanovišťami vysokobylinnej hydrofilnej, najmä hemerofilnej vegetácie, aktuálne už len veľmi fragmentárne močiarnej – v smere na obec Lutilla. Predovšetkým však územie charakterizuje heterogénna vegetácia – lesných spoločenstiev, antropogénnych stanovišť a poľnohospodárske kultúry.

Z hľadiska Fyto geograficko-vegetačného členenia podľa Plesníka (2002) je územie výrazne diferencované. Výšková členitosť determinuje aj charakter miestnej klímy. Územie prevažne patrí do bukovej zóny. Buková zóna je rozdelená podľa podložia na sopečnú a kryštálicko-druho hornú oblasť. Z hľadiska geomorfologického členenia sa územie ďalej diferencuje na okresy Kremnické vrchy, Žiarska kotlina a Vtáčnik.

Buková zóna. Bukové lesy a zmiešané bukové lesy patria na Slovensku medzi najrozšírenejšie biotopy (400 - 1100 m n. m.). Podľa množstva vlhkosti a rozdelenia zrážok počas roka je ich výskyt značne premenlivý a mení sa s nadmorskou výškou. Územie patrí do sopečnej oblasti Bukovej zóny a charakter vegetácie sa mení podľa fyto geografických okresov. V oblasti Vtáčnika sa vyskytujú kyslíkmiľné horské bukové lesy, javorové lesy a v dolných okrajových častiach aj dubovo-hrabovo-bukové lesy. Pre najvyššie polohy Kremnických vrchov sú typické smrekové lesy, ktoré sú na spodnej strane lemované kyslíkmiľnými horskými bučami a javorovými horskými lesmi. Vyskytuje sa tu aj oblasť kryštálicko-druho horná, ktorá však zasahuje len na hraniciach okresu.

Dubová zóna – Horská podzóna – Sopečná oblasť je charakteristická výskytom dubovo-hrabových lesov (Carpinion betuli) a teplomilných dúbrav (Quercetalia pubescentis), v okolí vodných tokov vrbovo-topoľových lužných lesov (Salicion albae). Tieto biotopy sú výsledkom teplejšej a suchšej klímy, menšej geografickej šírky a nižšej nadmorskej výšky. Na základe

geomorfologicko – substrátového komplexu je súčasťou sopečnej oblasti, v ktorej prevládajú dubovo-hrabové lesy, vo vyšších polohách bučiny a jedľobučiny (Eu – Fagenion) (RÚSES ŽH, 2013, s.36).

Živočíšstvo

Na základe členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) na živočíšne regióny záujmové územie spadá do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, obvodu vnútorného, južného okrsku. Zloženie fauny riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, na pomerne vysokú výškovú zonálnosť a expozíciu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, je súčasná fauna výrazne rôznorodá. V území sa uplatňujú druhy od typicky nížinných až po vysokohorské, od prvkov chladnomilných až po teplomilné. Živočíšne spoločenstvá, ich vnútornú štruktúru a kvalitu z regionálneho i lokálneho pohľadu modeluje ďalej kombinácia charakteru rôznorodosti orografických celkov a bohatosti typov prítomných biotopov.

Fauna pozostáva z horských zooecón prevažne zmiešaných lesov a smrečín. Pozoruhodná je najmä fauna zachovalých jedľobučin so vzácnymi glaciálnymi endemitami a reliktnými vrátane ďalších chránených a ohrozených druhov živočíchov. Faunisticky mimoriadne významné sú okrajové južné časti so sutinovými lesostepami, v ktorých niektoré teplomilné druhy bezstavovcov dosahujú severnú hranicu svojho rozšírenia na Slovensku. V úzkej naviazanosti na biotopy lesov je aj výskyt živočíchov. V dubových a bukových lesoch z vtákov hniezdi muchárik bieločrý (Ficedula albicollis), muchárik čiernohlavý (Ficedula hypoleuca), stehlík zelený (Carduelis chloris), žlna zelená (Picus viridis), d'ateľ veľký (Dendrocopos major), d'ateľ prostredný (Dendrocopos medius), d'ateľ malý (Dendrocopos minor), sýkorka belasá (Parus caeruleus), pinka lesná (Fringilla coelebs), sojka škrekľavá (Garrulus glandarius), stehlík pestrý (Carduelis carduelis), holub hrivnák (Columba palumbus), vzácnejšie holub plútik (Columba oenas). Z cicavcov tu žije piskor lesný (Sorex araneus), krt obyčajný (Talpa talpa), veverica obyčajná (Sciurus vulgaris), plch lesný (Dryomys nitedula), kuna hôrna (Martes martes), sviňa divá (Sus scrofa), srnec lesný (Capreolus capreolus), jeleň obyčajný (Cervus elaphus), daniel škvrnitý (Dama dama). Vzácnejšie tu žije muflón hôrny (Ovis musimon), rys ostrovid (Lynx lynx), mačka lesná (Felis silvestris) a medveď hnedý (Ursus arctos). Z obojživelníkov sa objavuje ropucha bradavičnatá (Bufo bufo), skokan hnedý (Rana temporaria), skokan štíhly (Rana dalmatina), salamandra škvrnitá (Salamandra atra). Z plazov tu žije užovka obojková (Natrix natrix), zriedkavejší je výskyt užovky stromovej (Elaphe longissima) a slepúcha lámavého (Anguis fragilis). Ďalej sú to jašterica zelená (Lacerta viridis) a jašterica živorodá (Lacerta vivipara). Ihličnaté lesy sú na živočíšne druhy chudobnejšie. Z cicavcov hraboš podzemný (Pitymys subterraneus), bielozubka bieloobrúchá (Crocodylus leucodon), piskor lesný (Sorex araneus). Druhovo najbohatšie sú zmiešané lesy. Spoločne tu žijú druhy typické pre listnaté aj ihličnaté lesné spoločenstvá. Trávne porasty a oráčky tvoria vhodné biotopy pre škovránky poľné (Alauda arvensis), strnádku žltú (Emberiza citrinella), strnádku lúčnu (Emberiza calandra), vranu túlavú (Corvus corone), trasochvosta horského (Motacila cinerea), vzácnejšie cíbika chocholatého (Vanellus vanellus), bociana bieleho (Ciconia ciconia), jarabiku poľnú (Perdix perdix), prepelicu poľnú (Coturnix coturnix), chriaštel'a poľného (Crex crex). Žije tu aj myšiak lesný (Buteo buteo), jariabok hôrny (Tetrastes banasia), jastrab krahulec (Accipiter nisus) a zo vzácných druhov orol kriľavý (Aquila pomarina). K ľudským sídlam inklinujú belorítka domová (Delichon urbica), lastovička domová (Hirundo rustica), vrabec domový (Passer domesticus). Z cicavcov tu žije zajac poľný (Lepus europaeus), králik divý (Oryctolagus cuniculus), hraboš podzemný (Pitymys subterraneus), krt obyčajný (Talpa talpa), kuna skalná (Martes martes) (RÚSES ŽH, 2013, s.30-40).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 70 % a O2 cca. 60 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	áno/nie	áno	áno
Káblková televízia	áno/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	90	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	áno	áno

Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	50	75
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	nie (len 300m)	áno
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	80	90
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	áno	áno
	Wi-Fi	áno	áno
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
počet počítačov pre prístup do Internetu	počet	1	1
pokrytie signálom Orange	%	70 %	90 %
pokrytie signálom T-mobile	%	70 %	90 %
pokrytie signálom O2	%	60 %	80 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	2, $Q_{max}(I.s-1)5,69$ a $Q_{min}(I.s-1)1,39$.	2, $Q_{max}(I.s-1)5,69$ a $Q_{min}(I.s-1)1,39$
vodojemy	počet/objem	1	1
skládkka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Slaská, 2014

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Slaská má samostatný vodovod. Pitná voda zo zdrojov Prameň č.1 a 2 je privádzaná do vodojemu VDJ Slaská 100 m³ s max. hladinou 464,20 m n. m. Z vodojemu je voda gravitačne privádzaná cez prírodné potrubie DN 100 do obce Slaská. Rozvodná vodovodná sieť v obci je vybudovaná v dĺžke 1706 m profilu DN 100 - 2´´. Výtlačné potrubie v obci nie je vybudované. Výdatnosť prameňov predstavuje $Q_{max}(I.s-1) 5,69$ a $Q_{min}(I.s-1) 1,39$. Obec Slaská ÚPN navrhuje zásobovať v jednom tlakovom pásme. Jestvujúca akumulácia o kapacite 100 m³ k roku 2015 tvorí 61,7 % zabezpečenosť a k návrhovému roku 2030 tvorí 60% zabezpečenosť. Jestvujúci vodojem spĺňa normou požadovanú kapacitu, t.j. zabezpečiť svojim objemom 60 -100% max. dennej potreby. Deficit pre vodovod Slaská sa navrhuje odstrániť rekonštrukciou záchytného miesta využívaných vodných zdrojov. Vzhľadom na dosiahnutie ideálnych tlakových pomerov vo vodovodnej sieti je potrebné vybudovať prírodné potrubie do novourbanizovanej plochy v dĺžke 580 m DN 100 s napojením na prívod z VDJ nad redukčným ventilom. V obci Slaská je potrebné dobudovať rozvodnú vodovodnú sieť v dĺžke 700 m profilu DN 100 (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.98-93).

Zásobovanie pitnou vodou v mikroregióne je zabezpečené z vodovodov v správe SVS, a.s. Banská Bystrica, OZ Žiar nad Hronom. Vodovod v obci Lutilla je súčasťou SKV Žiar nad Hronom a vodovody v ostatných obciach MR Žiarske Podhorie sú samostatnými vodovodmi.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná jednotná splašková kanalizačná sieť. V obci je vybudovaných len cca. 300 m kanalizačnej siete. V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu samostatnými domovými čistiarňami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť odvádzanie splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu, vybudovať pre obce mikroregiónu samostatnú mechanicko – biologickú ČOV, pričom v prvej etape je vhodné pre obec vybudovať ČOV so zvozom odpadových vôd zo žump a v druhej etape vybudovať splaškovú kanalizáciu, pričom sa dá využiť voľná kapacita ČOV Žiar nad Hronom. V obci je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu v dĺžke 4 780 m profilu DN 300. Splaškové vody sa navrhujú odvádzat' na ČOV Žiar nad Hronom. Pre obec Slaská je potrebné vybudovať prepojavacie kanalizačné potrubie na kanalizáciu v obci Lutilla v dĺžke 4 200 m profilu DN 300. Na ČOV Žiar nad Hronom sa budú privádzať splaškové vody v množstve $Q_{24} = 84,3 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$ (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.94).

Elektrická rozvodná sieť

Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od obce Lutilla sa postupne dostáva do zastavaného územia obce. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, v súbehu s telefónnym vedením a vedením obecného rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové rozvody sú v obci realizované v malej miere. Len niektoré prípojky k rodinným domom sú vedené káblovým vedením v zemi. Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto rešpektovať.

Obec Slaská je elektrickou energiou zásobovaná z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV v Žiari nad Hronom vzdušnou 22 kV linkou č. 312. Územím, zobrazeným na mape širších územných vzťahov, prechádzajú nasledovné vzdušné vedenia vn a vvn: 22 kV vzdušná linka č. 312 Žiar nad Hronom – Handlová, 110 kV vzdušné vedenie č. 7501 Žiar nad Hronom – Kremnica, 400 kV vzdušné vedenie č. 493 Horná Ždaňa – Liptovská Mara, Zámery SSE a. s. Žilina – budovanie vzdušných vedení vvn: 110 kV vzdušné vedenie Horná Ždaňa – Kremnica, 110 kV vzdušné vedenie Horná Ždaňa – Banská Bystrica, 400 kV vzdušné vedenie Horná Ždaňa – Medzibrod (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.95).

Bytový fond a objekty občianskej a technickej vybavenosti v obci Slaská sú elektrickou energiou zásobované z distribučných stožiarových transformátorových staníc, ktoré sú napájané vzdušnými alebo káblovými 22 kV prípojkami zo vzdušnej linky č. 312 (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s. 101-104).

TS1 TS 56/02	stožiarová	160
TS2 TS 56/01 Kostol	stožiarová	250
TS3 TS 56//03 Jakubeje	stožiarová	160
TS4 TS 56/04	stožiarová	250
TS5 PD1 družstvo západ	stožiarová	400
TS6 PD2 družstvo východ	stožiarová	250
TS7 Vodojem	stožiarová	160
TS8 Lyžiarsky vlek	stožiarová	100

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky

- 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oploenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oploenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oploením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Cez katastrálne územie Kosorín prechádza trasa diaľkového VTL plynovodu DN 300, PN 4,0 MPa, Prievidza - Žiar nad Hronom. V roku 1998 až 2000 sa previedla plynifikácia troch obcí z jednej regulačnej stanice plynu ktorá je umiestnená v katastrálnom území Kosorín a z výstupného stredotlakého potrubia sú zásobované plynom obce Kosorín, Janova Lehota, Slaská. Z jestvujúceho VTL plynovodu DN 300 PN,4,0 MPa je v obci Kosorín prevedená VTL prípojka plynu o DN 100 PN 4,0 MPa o dĺžke 80 m a je zaústená do regulačnej stanice plynu umiestnenej na okraji obce typ: RS Q= 1200 m³/h VTL/STL - 4,0 MPa/0,3 Mpa. Od regulačnej stanice pre obec Slaská je prevedený prepojovací stredotlaký plynovod o D 63 a dĺžke 1 600 m. Miestne plynovody v obci Slaská sú D 63, D 50 s celkovou dĺžkou cca 4120 m. Distribučný systém plošného zásobovania plynom pre obec Slaská je zrealizovaný ako jednotný stredotlaký rozvod plynu s prevádzkovým tlakom do 300 kPa a papršlekovou distribučnou sieťou v obciach. Miestny distribučný rozvod plynu so sieťou papršlekového charakteru má dobré prenosové vlastnosti. Zvýšený výstupný tlak plynu vytvára veľmi priaznivé tlakové pole a pokles prevádzkového tlaku plynu je vďaka nízkej drsnosti PE plynovodov a geografickej polohe distribučnej siete malý. Plynovodné rozvody sú nové realizované v poslednom období. Po kvalitatívnej stránke možno plynovodnú sieť považovať pre potreby bytovej výstavby a vybavenosti v obci Slaská za dobudovanú. Konfigurácia plynovodov umožňuje napojiť na odber plynu v podstate všetky objekty v uvedenom území. V zmysle smernice č.100/2000 G.R. SPP Bratislava pre IBV sa uvažuje s maximálnou hodinovou spotrebou s oblasťou -15oC 1,5 m³/h a ročnou spotrebou plynu 4 400 m³/r. Pre HBV sa uvažuje spotreba plynu z výpočtu vykurovania nakoľko sa uvažuje s blokovými kotolňami. Plyn pre HBV sa uvažuje len pre varenie a to 0,18 m³/h a 180 m³/r. (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s. 109-111).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniach, filtračných staniach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
- s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty. Druhé najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TUV), propán (najmä technologické účely – varenie). V riešenom území sa nenachádzajú priemyselné objekty. Väčšina objektov má inštalovaný

kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / elektrické vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Obce v lokalite Žiarske Podhorie ležia v oblasti výpočtovej teploty vonkajšieho vzduchu -15 °C bez intenzívnych vetrov. Priemerná denná teplota v najchladnejšom mesiaci je -3,1 °C. Dĺžka vykurovacieho obdobia v roku je 232 dní pri priemernej ročnej vonkajšej teplote vzduchu +2, °C. Určenie potreby tepla pre vykurovanie a prípravu TUV je prevedené podľa STN 730540-2 a STN 060320. Pre rodinné domy sa uvažuje hodinový príkon tepla 6,5 kW a ročná potreba tepla 52 GJ/rok (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s. 105-107).

Miestny rozhlas

V obci sa klasický rozhlas nenachádza. Obec realizovala bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Slaská spadá do primárnej oblasti PO Zvolen a sekundárnej oblasti SO Banská Bystrica – patrí do tranzitného telefónneho obvodu TTO Banská Bystrica. Primárna oblasť je nižšou územnou jednotkou.

Mobilní operátori telekomunikačných systémov T-Mobile, Orange a O2 Telefonica Slovensko má stav pokrytia v danej oblasti jedine pre služby siete GSM/GPRS ešte prostredníctvom technológie prvej generácie (1G) s využívaním systémov AMPS, TACS a čiastočne druhej generácie (2G a 3G) v centrálnej časti obce. Rýchly internet, systém EDGE/Super Speed (2,5G), resp. nadstavba (3G) HSDPA/UMTS ktorá umožňuje maximálne prenosové rýchlosti pre sťahovanie dát z internetu do hodnoty 3,6 Mb/s. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T-mobile. Najbližší prípojný terminál dátových služieb je vo Zvolene. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe.

Pošta – V obci je poštové stredisko pošty Lutila. Poštové stredisko sídli vo viacúčelovej stavbe súp. č. 16 na prízemí v ľavej časti budovy.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe 16 mm², ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach. Pre navrhovanú výstavbu je potrebné budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY 4B x 10 mm², uloženým v zemi. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Slaská.

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Obec Slaská má za sebou realizáciu Druhého realizačného projektu programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR pre rok 2011, ktorého cieľom bolo zadržanie a zdržanie dažďovej vody v krajine. Náklady na realizáciu projektu boli v sume 20000 eur.

Zároveň má obec spracovaný komplet projekt „Protipovodňové opatrenia v obci Slaská“, kde je k dispozícii aj právoplatné stavebné povolenie. Projekt rieši kompletnú úpravu toku potoka v intraviláne obce. Obec sa v roku 2014 uchádzala o získanie financií na realizáciu z fondov EÚ. K dnešnému dňu obec disponuje rozhodnutím MŽP SR o schválení NFP na uvedený projekt, ktorý by sa mal realizovať do konca roka 2015.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovat'. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

V obci sa nachádza požiarňa zbrojnica v správe obce Slaská. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody, protipožiarne hydranty osadené nie sú. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarňou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojovom zámeroch bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR c. 94/2004 Z.z.). Obec v súčasnosti nemá vybudované požiarne hydranty. Na hlavné vodovodné potrubia môžu byť v budúcnosti napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňami hydrantmi. Sídlo požiarnej stanice jednotky ZPO pre obec Slaská je situované v okresnom meste Žiar nad Hronom. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia zásahová jednotka s dojazdom do 15-20 minút.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Časť obce má k dispozícii tzv. kanalizačný zberač, ktorý slúži na odvedenie splaškových a dažďových vôd a tak bol aj povolený. Obec Slaská má vybudované provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty III triedy. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu Slaského potoka.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Slaská sa realizuje len na cintorínoch. V obci Slaská sa územie akceptuje ako jeden pochovávaci obvod. Cintorín sa nachádza v západnej centrálnej časti obce. Pričom na jeho južnej strane je alokovaný miestny kostol. Celková plocha cintorína predstavuje cca. 3600 m². Do budúca je rezervovaná ďalšia plocha cca. 1000 m². Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov.

V rámci cintorína obec už zrealizovala exteriérovú rekonštrukciu domu smútku, vrátane rekonštrukcie vodorovnej strechy domu smútku. Rovnako obec vybudovala novú prístupovú cestu k domu smútku a zabezpečila výmenu vstupných brán na cintorín (3 ks). Cintorín je v súčasnosti už aj ozvučený.

Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Odporúča sa však zmena (v jednotlivých prípadoch) palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Do Slaskej smeruje cesta III. tr., ktorá zabezpečujú výbornú dostupnosť obce, ale komunikácia je nekvalitná, rozbitá, úzka, so zlými krajinami, zle udržiavaná v zime, neprehľadná v lete pre zle udržiavanú zeleň popri cestách. V roku 2010 obec zrealizovala cez Program rozvoja vidieka rekonštrukciu a modernizáciu troch cestných komunikácií. V súčasnosti má obec vlastnícky vysporiadané ďalšie 4 cestné komunikácie, ku ktorým disponuje právoplatnými stavebnými povoleniami a čaká na príslušnú výzvu na získanie financií EÚ.

Žiarska kotlina spolu so Zvolenskou kotlinou je územím do ktorého sa zbiehajú resp. sa v ňom križujú nadradené ťahy dopravnej infraštruktúry Slovenska. Do dopravných uzlov tohto územia Žiar nad Hronom, Zvolen, Banská Bystrica smerujú medzinárodné cestné ťahy:

- E 571 (Rakúsko -) Bratislava – Trnava – Banská Bystrica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice (- Ukrajina)
- E 572 (Česko -) Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom
- E 77 (Poľsko -) Trstená – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy (-Maďarsko)

V cestnej sieti SR sú tieto západo – východne (Z-V) a severo – južne (S-J) smerované ťahy zaradené ako rýchlostné cesty (čiastočne s nezhodným začiatkom alebo koncom ťahu v prípade trasy E 77 aj iným smerovaným vedením R cesty:

- R1 - rýchlostná cesta začína na diaľnici D1 v Trnave a končí v meste Banská Bystrica – tvorí ju 5 existujúcich úsekov ciest I. triedy (č.51-65-50-69-66).
- R2 - začína na hranici ČR/SR a končí v Košiciach (na diaľnici D1), tvorí ju cesta I/50, ktorá je dĺžkou zhodná s trasou po diaľnici.

Nadväznosť trás R1 – R2 (logické smerovanie trasy E 572) v úseku Trnava – Banská Bystrica (43km) – Žiar nad Hronom (78km) – Lučenec (77km) – Košice (211km) spolu 409km tvorí prakticky skratku spojenia Bratislava – Košice (cez Zvolen=451km) oproti diaľničnej trase Bratislava – Žilina – Košice (=482km) R3 - začína na hranici MR/SR a končí na hranici SR/PR. Okrem zaužívaného smerovania (S-J) trasa medzinárodnej cesty E 77 sa odkláňa od historickej trasy Krakov – Banská Bystrica – Budapešť tak, že v úseku Dolný Kubín – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen opúšťa medzinárodnú cestu E77 a pokračuje cestami I. triedy (I/70 a I/65) v smere na Martin – Turčianske Teplice a odtiaľ do Zvolena cez Kremnicu alebo alternatívne cez Banskú Bystricu (po ceste II. triedy

č.577 cez Malý Šturec). V oboch prípadoch ide o smerovú deformáciu trasy E 77 a jej predĺženie na úseku Dolný Kubín – Zvolen (92km) na 121km (cez Martin a Kremnicu). V podstate trasa rýchlostnej cesty R3 preferuje spojenie Žilina – Zvolen s obchádzkou Banskej Bystrice a úseku medzinárodnej cesty V železničnej doprave je región dostupný prostredníctvom železničnej stanice Žiar nad Hronom na tzv. južnom ťahu. Ide o trať II. kategórie v hierarchii železničnej siete Slovenska (ŽSR). V leteckej doprave – najbližšie letisko Sliač (cca 35km od ťažiska mikroregiónu) má štatút aj parametre letiska pre medzinárodnú dopravu a predstavuje nadštandardnú dopravnú vybavenosť mikroregiónu (PRMR ŽP, 2003, s.16-17).

Cesty III triedy, miestne komunikácie

Základnú komunikačnú sieť oblasti tvoria cesty III. triedy, ktoré začínajú, alebo končia na nadradenej ceste I. triedy č. 50 v úseku Janova Lehota, Dérerov mlyn – Lutíla, rázcetie. Cesta I/50 na tomto 7.5 km dlhom úseku vedie mimo zastavaných území obcí a je chrbticou komunikačnej kostry. Cesta však nezodpovedá požiadavkám bezpečnostným ani kapacitným na celom úseku od Žiaru nad Hronom až po Janovu Lehotu, Dérerov mlyn. Cesty III. triedy (06529, 05072, 05073, 05074) tvoria prípojnú dopravnú sieť obcí mikroregiónu na nadradenú cestu I/50. Ich celková dĺžka v mikroregióne je 19 km. Kvalita týchto ciest nespĺňa najmä požiadavky na kvalitu povrchu, nemajú jednotné šírkové usporiadanie, nedostatočné je vybavenie odvodňovacími a bezpečnostnými zariadeniami, v intravilánoch obcí nie sú vybudované súbežné chodníky ako aj nedostatok dopravného priestoru na ich vybudovanie.

Osou komunikačnej siete obce a zbernú funkciu plní cesta III. triedy č. 05074. V zmysle STN 73 6110 sa navrhujú jej stavebno-technické parametre podľa kategórie MZ 8/50 pre funkčnú úroveň B2 (čl. 33 STN). V súlade so zásadou dopravného upokojenia obce a preferencie nemotoristickej (pešej a cyklistickej) dopravy ako aj z dôvodu, že existujúci dopravný priestor na väčšine miestnych komunikácií neumožňuje zriadenie potrebných minimálne 2 pruhových obojstranných chodníkov pozdĺž vozovky pre automobilovú dopravu navrhuje sa v prejazdnych úsekoch cesty III. triedy zriadiť v maximálnom rozsahu obojstranné chodníky, v prejazdnych úsekoch s jednostrannou alebo stiesnenou zástavbou vybudovať minimálne jednostranný 2 pruhový chodník a v prejazdnom úseku cesty zastavaným územím redukovať normový (štandardný) profil miestnej zbernej komunikácie MZ tak, aby sa vytvorili rovnovážne podmienky využívania komunikácie aj pre nemotorovú dopravu.

Miestne komunikácie majú prevažne živičný kryt. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Slaská dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Dopravnourbanistický význam prvkov zonálnej komunikačnej štruktúry nepresahuje úroveň upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Charakterizujúcou vlastnosťou týchto komunikácií je realizácia dopravných vzťahov pešej a automobilovej dopravy na spoločnom dopravnom priestore. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto nepresahujú šírku 4 - 5,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Postupnou urbanizáciou územia pozdĺž historicky založených ulíc sa vytvorila bloková zástavba umožňujúca len obmedzenú obsluhu nezastavaných priestorov. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je v súčasnosti, v Slaskej zabezpečovaná Slovenskou autobusovou dopravou Zvolen, a.s.. Verejnú hromadnú dopravu do/z mikroregiónu zabezpečujú 3 linky prímestskej autobusovej dopravy: 613 403 Žiar nad Hronom – Janova Lehota – Kosorín, 613 404 Žiar nad Hronom – Slaská – Janova Lehota, 613 406 Žiar nad Hronom – Lovčica – Trubín (- Janova Lehota), a linka MHD mesta Žiar nad Hronom do/z Lutily. Spoje týchto liniek zabezpečujú spojenie obcí mikroregiónu s rozhodujúcimi cieľmi návštevnosti v meste (s výnimkou železničnej stanice) a prostredníctvom spojenia s autobusovou stanicou tiež väzbu na medzimestskú a diaľkovú autobusovú dopravu s primeraným množstvom spojov do širšieho územia v hraniciach SR (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.77).

Železničná doprava

Obec Slaská nie je napojená na sieť železničných tratí SR. V železničnej doprave je región dostupný prostredníctvom železničnej stanice Žiar nad Hronom na tzv. južnom ťahu. Ide o trať II. kategórie v hierarchii železničnej siete Slovenska (ŽSR). Tento ťah tiež spája Bratislavu s Košicami kratšou trasou (cez Zvolen), ale obdobne (ako aj v prípade cestného ťahu rezort dopravy preferuje predovšetkým modernizáciu Považského a severného hlavného ťahu (cez Žilinu). Trať z Bratislavy cez Nové Zámky do Žiaru nad Hronom a Zvolena je elektrifikovaná – v pokračovaní do Košíc (cez Filákovu) s dieselovou prevádzkou. Trať nespĺňa požiadavky na jej zaradenie do medzinárodnej železničnej siete. V zmysle návrhu ÚPN VÚC Banskobystrický kraj má byť trať do Košíc zelektrifikovaná a úsekovo zdvojkolajnená a rekonštruovaná na parametre požadované pre jej zaradenie do medzinárodnej siete AGTC pre kombinovanú dopravu s terminálom tejto dopravy vo Zvolene (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.17).

Letecká doprava

Najbližšie letisko Sliač (cca 35km od ťažiska mikroregiónu) má štatút aj parametre letiska pre medzinárodnú dopravu. V súčasnosti je letisko využívané pravidelnými aj charterovými letmi do zahraničia (ČR, Bulharsko) (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.17).

Doprava pešia a cyklistická

Pešia doprava vyplýva z celkového riešenia prostredia. Pozdĺž obslužných komunikácií v jestvujúcej zástavbe niesú vybudované chodníky. Pri komunikáciách navrhovaných do ukludnených obytných ulíc nie je nutné realizovanie samostatných peších trás, nakoľko sa charakter týchto trás vyznačuje zmiešanou pešou i motorovou dopravou so zabezpečením prednosti pre peších, čo bude zdôraznené dopravným značením. Pozdĺž cesty III. triedy je do budúcnosti potrebné uvažovať s jednostranným chodníkom v smere od obce Lutila, popri obecnom úrade až po miestny kostol.

Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci Slaská rozhodujúci a nedosahuje podiel sídiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy (cca. 10 – 20% - ný podiel na celkovej dopravnej práci), ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť) v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy, ako jedného zo základných vnútroobštných dopravných systémov. Dopravnourbanistické i technické podmienky v sídle sa dajú hodnotiť priaznivo a dávajú veľké predpoklady na rozvoj tohto ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy.

V šírkovom usporiadaní obojsmernej vozovky (šírky 7,0m medzi zvýšenými obrubníkmi chodníkov, príp. medzi chodníkom a krajinou a krajinou pri nesymetrickom usporiadaní s jednostranným chodníkom) je potrebné zriadiť tzv. „chránené cyklistické pruhy“ a to vyznačením prerušovanou čiarou po oboch stranách vozovky v šírke 1,25m. Cyklistické pruhy na prieťahu cesty obcou ÚPN navrhuje ako jednopruhovú, jednosmernú s asfaltovým povrchom (na priebežnej vozovke) s odvodňovacím prúžkom pozdĺž zvýšených obrubníkov. Cyklistické pruhy nie sú vyhradené prednostne pre cyklistov, môže ich využívať aj motorová doprava (preto majú povrch rovnaký ako jazdné pruhy) a len obmedzene (opticky) chránia cyklistov usmernených na okraj vozovky (prerušovaným prúžkom). Šírka vozovky medzi prerušovanými vodiacími (ochrannými) čiarami pre cyklistov 4,5m umožňuje obojsmernú prevádzku motorovej vozidlovej dopravy pretože pri stretávaní vozidiel možno použiť vyznačený cyklistický pruh, opticky však zužuje vozovku a napomáha k opatrnejšej jazde. V podmienkach obce je spomalenie jazdy motorových vozidiel žiadateľný trend z hľadiska pozitívneho vplyvu na obytné životné prostredie obyvateľov. Vzhľadom na celkovo nízky objem dopravy, vrátane tranzitnej, v obci možno predpokladať, že takto sa obojsmerná doprava na zbernej komunikácii bude sústreďovať prevažne do stredu vozovky, čo prispieje k bezpečnosti cyklistov aj chodcov na súbežných vyznačených pruhoch a chodníkoch, stredná deliaca čiara v osi vozovky sa v takomto prípade nevyznačuje- umožňuje sa tak vozidlám jazda stredom vozovky v šírke 4,5 m (UPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.79).

Parkovanie

Statická doprava v sebe zahŕňa nielen umiestnenie vozidla mimo jazdné pruhy komunikácie po dobu návštevy, nákupu (krátkodobé parkovanie, do 2 hod.), či zamestnania (parkovanie dlhodobé, nad 2 hod.), v obci zastúpené pomenej vzhľadom na skutočnosť, že hlavný pracovný trh sa nachádza mimo územia obce), ale aj v čase kedy sa vozidlo nepoužíva (odstavenie vozidla). Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (obecný úrad, obchodné jednotky, futbalové ihrisko, zberný dvor pre separovaný zber). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivito stojaciach, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku.

Súčasná kapacita parkovísk v centrálnej časti Slaskej:

Parkovisko OcÚ	cca. 10
parkovisko Obchodné jednotky	cca. 15
parkovisko športová infraštruktúra	cca. 20
cintorín	cca. 15

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Slaská tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov v severovýchodnej časti územia, na ktoré nadväzuje pásmo ornej pôdy a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina.

V rámci poľnohospodárskej krajiny sú žiadúce niektoré zásahy, znižujúce eróziu a zvyšujúce ekologickú stabilitu krajiny. V rámci revitalizačných opatrení je potrebné dôsledne asanovať všetky nelegálne skládky odpadu ich likvidáciou a odvozom na skládku TKO. Pri praktizovanom zasypaní smetiska dochádza naďalej k negatívnym vplyvom skládok (premývanie zrážkovou vodou, znečisťovanie povrchových a podzemných vôd). V rámci poľnohospodárskej krajiny navrhujeme na niektorých miestach realizovať protierózne opatrenia buď výsadbou zelených pásov alebo ponechaním zasakovacích trávnych pásov bez rozorávania. Výsadby by mali byť realizované z miestnych druhov drevín, prevažne listnatých, s prípadným malým podielom ihličnanov. Takéto výsadby je vhodné aplikovať aj okolo trvalých poľných ciest. Výsadby v krajine a na okraji intravilánu obce majú dvojaký charakter - ide o pravidelné líniové výsadby prevažne okolo komunikácií (poľné cesty, hospodárske areály), ako aj o nepravidelnejšie, medzernaté, líniové až hlúčikovité výsadby prirodzene rastúcich krov a nízkych stromov. Kvôli posilneniu ekostabilizačnej funkcie v poľnohospodárskej krajine sú navrhnuté líniové výsadby zelene na trasách terajších či niekdajších poľných ciest a hraniciach väčších blokov niekdajších parciel, čo bude evokovať historickú krajinnú štruktúru, zlepši mimoprodukčné funkcie poľnohospodárskej krajiny, podporí biodiverzitu v oblasti, zlepši obraz krajiny a v neposlednom rade zabezpečí minimalizáciu negatívnych vplyvov erózie na poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorá je v katastri obce pomerne výrazná. Výsadby sú finančne a technicky nenáročné, na vymedzených liniách stačí zabezpečiť zamedzenie intenzívneho hospodárenia a prípadne zabezpečiť výsadbu riedkej kostry základných drevín, ktoré môžu byť aj hospodársky zaujímavé (napr. ovocné stromy), na zvyšných častiach línii je predpoklad skorého uchytenia mnohých pionierskych drevín a vyselektovania hodnotných kriačinových spoločenstiev, čo samozrejme nevylučuje aj priamu úmyselnú výsadbu plnohodnotných pásov miestnych druhov stromov a krov. Drevinová skladba musí zohľadňovať prirodzené spoločenstvá a fragmenty zachovalých kriačín v blízkom okolí (<http://www.sopsr.sk/natura/index.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0225>, 14.9.2013).

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba napíňať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, zachranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Slaská sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Ekologicky významné segmenty

Kolínný až horský vegetačný stupeň, hypsometrické rozpätie približne od 350 m do 900 m n. m. celková orientácia územia J až Z smerom, príslušnosť k fytogeografickému obvodu predkarpapatskej flóry a podokresu Kremnické vrchy, predurčuje celkový ráz vegetácie. Ten sa vyznačuje prítomnosťou viacerých, najmä teplomilných prvkov, k čomu veľmi prispieva výhrevný substrát vulkanických hornín. Len na odvrátených svahoch sú ojediniele zastúpené prvky typické skôr pre horskú vegetáciu. Pre zachovanie druhovej diverzity majú význam všetky pôvodné taxóny vyšších druhov rastlín, ale snahou

by malo byť zachovať najmä lokality zriedkavých, ohrozených, a preto i chránených druhov rastlín. Podľa vyhlášky MŽP SR č. 24 /2003 Z.z. príloha č. 5 sme počas prieskumu zaevidovali na území obce Slaská tieto *chránené druhy rastlín* - kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*). Podľa Červeného zoznamu paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska (Feráková, Maglocký, Marhold, 2001) patria vyššie uvedené chránené druhy *podľa stupňa ohrozenia* do nasledujúcich kategórii, do ktorých boli zaradené aj ďalšie zaevidované druhy, ktoré sú v červenom zozname, ale nemajú na Slovensku zabezpečenú druhovú legislatívnu ochranu v zmysle vyššie citovanej vyhlášky MŽP SR :

zraniteľné – VU

- kruštík močiarny (*Epipactis palustris*)
- ostrica metlinatá (*Carex paniculata*)
- tajnička ryžovitá (*Leersia oryzoides*)
- vemenník dvojlistý (*Platanthera bifolia*)
- vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*)

menej ohrozené – LR:nt

- pávinec horský (*Jasione montana*)
- ostrica žltá (*Carex flava*)
- veronika štítovitá (*Veronica scutellata*)

Genofondovo (botanicky) významné plochy – interakčné prvky

Sem sme zaradili lokality, ktoré nespĺňajú kritériá pre štatút biocentra, avšak sú hodnotné z hľadiska vyššej biodiverzity a vyššieho podielu prirodzených floristických prvkov. Vytvárajú vhodné podmienky aj pre zastúpenie druhov vzácných, ohrozených a chránených. K nim patria na území katastra: komplex vlhkých vysokobylinných a slatinných lúk v alúviu Slaského potoka, svahové kosné teplomilné lúky nad alúviom Slaského potoka a dubina nad Slaskou.

Vlhké a slatinné lúky v alúviu Slaského potoka

Biotop predstavuje rozsiahlu enklávu vlhkomilnej vegetácie, ktorá leží čiastočne na alúviu Slaského potoka, čiastočne na prilahlých svahoch napájaných podzemnou vodou. Predstavuje sukcesne silne ovplyvnený biotop, lokálne tiež antropicky. Na ploche sa striedajú vlhkomilné lúčne porasty (podzv. *Calthion*, *Filipendulenion*), s fragmentami slatinných porastov (zv. *Caricion fuscae*, *C. davallianae*), porasty s dominanciou *Juncus effusus*, fragmenty močiarnych spoločenstiev (zv. *Phragmition communis*, *Magnocaricion elatae*) a slatinných vrbín (zv. *Salicion cinereae*). Lokálne, najmä v ryhách po prechode mechanizmov sa tiež vyskytujú porasty vodných spoločenstiev (tr. *Lemnetea*) a zaplavované travinné spoločenstvá (zv. *Potentillion anserinae*). Druhové zloženie týchto porastov je veľmi rôznorodé (viď charakteristiku jednotlivých biotopov) s výskytom mnohých vzácných a ohrozených druhov rastlín (pozri mapovú prílohu). Medzi najhojnejšie sa vyskytujúce druhy patria: sitina rozložitá (*Juncus effusus*), túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*), ostrica metlinatá (*Carex paniculata*), vrbica úzkolistá (*Lythrum salicaria*), hrachor lúčny (*Lathyrus pratensis*), ostrica prosová (*Carex panicea*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), ostrica chlpatá (*Carex hirta*), ostrica čierna (*Carex nigra*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*). Lokalita je lokálne antropicky silne ovplyvnená s výskytom ruderalných druhov rastlín. Pre ďalšie zachovanie lokality je nevyhnutné obnoviť obhospodarovanie lokality (najlepšie kosenie) a čiastočná redukcia krovín (napr. vrbica popolavá – *Salix cinerea*) (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.56-58).

Svahové kosné teplomilné lúky nad alúviom Slaského potoka

Okrem vlhkých a slatinných lúk majú význam aj svahové kosné teplomilné lúky nad alúviom Slaského potoka. Predstavujú plošne pomerne rozsiahly komplex kosných druhovo bohatých a pestrých lúk na prvej riečnej terase, tzn. na mierne sklonenom V orientovanom svahu medzi lesným porastom a aluviálnou nivou Slaského potoka s vlhkomilnými spoločenstvami lúk a slatinných lúk. Aj keď z chránených alebo ohrozených druhov sa na tejto lokalite v čase prieskumu žiadny nevyskytoval, lokalita si zasluhuje pozornosť z hľadiska zachovalosti druhovej pestrosti a bohatstva a tiež najmä z hľadiska pomerne vysokého podielu bylinných druhov, čo je v prípade mnohých polokultúrnych lúk veľká vzácnosť. Na ploche s rozlohou cca 100x50m boli zaevidované nasledovné druhy: betonika lekárska (*Betonica officinalis*), túžobník obyčajný (*Filipendula vulgaris*), kostrava žliabkatá (*Festuca rupicola*), ranostaj pestrý (*Coronilla varia*), repík lekársky (*Agrimonia eupatorium*), ľubovník

bodkovaný (*Hypericum perforatum*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), škarda dvojročná (*Crepis biennis*), psinček obyčajný (*Agrostis capillaris*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), jesienka obyčajná (*Colchicum autumnale*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), d'atelina lúčna (*Trifolium pratense*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), d'atelina horská (*Trifolium montanum*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), jahoda lesná (*Fragaria vesca*), traslica prostredná (*Briza media*), púpava lekárska (*Taraxacum officinalis*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), púpavec jesenný (*Leontodon autumnalis*), kozonoha východná (*Tragopogon orientalis*), silenka obyčajná (*Silene vulgaris*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), lucerna najmenšia (*Medicago minima*), zbehovec plazivý (*Ajuga reptans*), mliečnik chvojkový (*Tithymalus cyparissias*), štrkáč menší (*Rhinanthus minor*). Ojedinele sa na ploche vyskytujú solitéry krovín: *Rosa canina*, *Crataegus laevigatus*, *Prunus spinosa* a iné.

Lúky nad Slaskou

Nad obcou Slaská sa doposiaľ zachovali relatívne pestré kosené lúčne porasty patriace do zv. *Arrhenatherion* (8a). Ich druhová skladba odpovedá danej fytoocenologickej jednotke, rpítomné sú však aj viaceré teplomilné druhy. Výskyt ohrozených druhov rastlín sme počas prieskumu nezaznamenali. Na floristickej skladbe sa podieľajú nasledovné druhy: ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), psinček obyčajný (*Agrostis tenuis*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), kostravy (*Festuca pratensis*, *F. cf. pseudovina*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), lipkavec syridlový (*Galium verum*), štrkáč menší (*Rhinanthus minor*), bedrovník lomikameňovitý (*Pimpinella saxifraga*), štiav lúčny (*Acetosa pratensis*), kozinec sladkohorký (*Astragalus glycyphyllos*), zvonček konárstý (*Campanula patula*), klinček slzička (*Dianthus deltoides*), púpavovce (*Leontodon autumnalis*, *L. hispidus*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*) a ďalšie. Teplomilné svahové trávno-bylinné spoločenstvá (8b) sú situované na južne až juhovýchodne orientovaných svahoch asi 250 m juhozápadne od lokality s výskytom *Jasione montana* a približne 200m JZ od nasledujúcej lokality. Hoci na tomto stanovišti sa nevyskytujú žiadne chránené ani ohrozené druhy, je tento biotop v území zriedkavý a vzhľadom na iné podobné i pomerne zachovalý. Ide o teplomilnú stráň, ktorá je aj na tomto mieste ohrozená sukcesiou teplomilných krovín, na plochu tlačích sa zo spodného okraja a od východu, kde sa nachádzajú lesné porasty. Na ploche sa uplatňujú: ranostaj opestrý (*Coronilla varia*), smolníčka obyčajná (*Steris viscaria*), ruman farbiarsky (*Anthemis tinctoria*), kručinka farbiarska (*Genista tinctoria*), tunika prerastená (*Petrorhagia prolifera*), šedivka sivá (*Berteroa incana*), túžobník obyčajný (*Filipendula vulgaris*), šalvia praslenatá (*Salvia verticillata*), kostrava žliabkatá (*Festuca rupicola*), divozel rakúsky (*Verbascum austriacum*), jahoda lesná (*Fragaria vesca*), hrdobarka obyčajná (*Teucrium chamaedrys*), rozchodník väčší (*Sedum maximum*), rozchodník prudký (*Sedum acre*), devätočník peniažtekový (*Helianthemum nummularium*), klinček kartuziánsky (*Dianthus carthusianorum*), silenka obyčajná (*Silene vulgaris*), d'atelina alpská (*Trifolium alpestre*) a iné (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.56-58).

Dubina nad Slaskou

Pozoruhodné spoločenstvá s dominanciou duba zimného (*Quercus petraea* agg.) sme zaznamenali nad obcou Slaská. Predstavujú druhovo chudobné kyslomilné rastlinné spoločenstvá. Extrémne podmienky prostredia spôsobili zakrpatený vzhľad stromov a krovín (okrem už spománaného dubu, tiež buk lesný – *Fagus sylvatica*, jarabina vtáčia – *Sorbus aucuparia*, hrab obyčajný – *Carpinus betulus*), ako aj chudobnú floristickú skladbu bylinnej vrstvy. Početne zastúpené sú však lišajníky a machorasty, ktoré sme však nedeterminovali. Z bylinných druhov sme zistili nasledovné: chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), zanovátník černejší (*Lembotropis nigricans*), kokorík voňavý (*Polygonatum odoratum*), jastrabík lesný (*Hieracium murorum*), jastrabník savojský (*H. sabaudum*), čermel' lesný (*Melampyrum sylvaticum*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), sladič obyčajný (*Polypodium vulgare*), rozchodník najväčší (*Sedum maximum*), kručinka farbiarska (*Genista tinctoria*), križavka jarná (*Cruciata glabra*), zvonček broskyňolistý (*Campanula persicifolia*).

Ostatné ekologicky významné prvky krajiny štruktúry (EVP)

V území sú reprezentované ekologickými segmentami, ktoré sú schopné zabezpečovať ekostabilizačné funkcie, tzn. že okrem lokálnych biokoridorov sú to všetky typy plošnej zelene (remízky, zeleň na stržiach, skupiny stromov, porastové plášte atď.) terestrické a hydrické genofondové plochy a genofondové lokality. Teplomilné pasienky na plytkých pôdach skalnatých hrebeňov s *Jasione montana*. Teplomilné pasienky na plytkých pôdach skalnatých hrebeňov s *Jasione*

montana (na mape H) Predstavuje jediná zaevidovanú lokalitu tohto menej ohrozeného druhu na území skúmaných katastrov, ktorá sa nachádza SV od intravilánu a V až JV od popisovanej dubiny. Okrem druhu *Jasione montana*, ktorý je typickým zástupcom xerothermných stanovišť (pasienkov, skalnatých strání, svetlých krovin a medzí) na nekarbonátických podložiach boli na tomto skalnatom hrebienku uprostred dubových lesov ešte zaevidované: kostrava žliabkatá (*Festuca rupicola*), kostrva ovčia (*Festuca ovina*), ruman farbiarsky (*Anthemis tinctoria*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), repík lekársky (*Agrimonia eupatorium*), dúška vajcovitá (*Thymus pulegioides*), čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*), lipkavec pravý (*Galium verum*), stoklas (*Bromus sp.*), štiavička obyčajná (*Acetosella vulgaris*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), tunika prerastená (*Petrorhagia prolifera*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), chlpánik obyčajný (*Pilosella officinarum*), divozel rakúsky (*Verbascum austriacum*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), hruška obyčajná (*Pyrus communis*), trnka slivková (*Prunus spinosa*), timotejka tuhá (*Phleum phleoides*), jahoda drúzgavicová (*Fragaria moschata*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), hadinec obyčajný (*Echium vulgare*), klinček slzičkový (*Dianthus deltoides*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), starček obyčajný (*Senecio vulgaris*), psinček obyčajný (*Agrostis capillaris*) (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.56-58).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Základným pre obec je územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ), ktorého záväzná časť sa po schválení mestským zastupiteľstvom stáva všeobecne záväzným nariadením obce. Obstarávateľom ÚPN obce (alebo zóny) je obecná samospráva. Obec Slaská nemá vypracovaný územný plán obce. V roku 1998 bola vypracovaná pre obec Slaská Urbanistická štúdia lokalita Packal pre výstavbu rodinných domov s objemovými a technickými riešeniami objektov (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.7). V roku 2007 bol vypracovaný spoločný ÚPN pre obce Mikroregiónu Žiarske Podhorie. Územie Mikroregiónu Žiarske Podhorie bolo riešené i v rámci ÚPN-HSA Žiar nad Hronom, (KPÚ Praha) ktorý bol schválený uznesením SKNV č. 150/77, potvrdený ONV v z r. 1981. Opatrenia na revitalizáciu územia zaťaženej oblasti Žiar nad Hronom boli definované v Koncepcii starostlivosti o ŽP v okrese Žiar nad Hronom z r. 1983. Najnovšou územnoplánovacou dokumentáciou záujmového územia mikroregiónu je ÚPN-CMZ Žiar nad Hronom, PPÚ B. Bystrica z roku 1986, schválený 17.2.1987, ktorý v rámci širších vzťahov upresnil vybrané limity rozvoja územia. V júni 1993 Landurbia Banská Bystrica vypracoval aktualizáciu Územného plánu mesta Žiara nad Hronom ÚPN obcí MR Žiarske Podhorie rezervuje územie a rešpektuje väzby z projektovej dokumentácie Obchvatu mesta Žiar nad Hronom a väzby z Územného plánu zóny Severovýchodná časť mesta Žiar nad Hronom, vypracovaného v roku 2000. V roku 1993 bol Územný plán mesta Žiar nad Hronom aktualizovaný. Územný plán obcí MR Žiarske Podhorie rešpektuje platný územný plán mesta ÚPN-HSA Žiar nad Hronom a jeho zmeny a doplnky. Územný plán obcí MR Žiarske Podhorie rešpektuje ÚPN VÚC Banskobystrického kraja. Pre riešené územie platí záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrického kraja, vyhlásená nariadením vlády č. 263/1998 Z.z. V súčasnosti je dokončovaná jeho aktualizácia formou Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC Banskobystrického kraja. Po ich schválení budú Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Banskobystrického kraja doplnené do ÚPN obcí MR Žiarske Podhorie (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.4).

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty

za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Žiar nad Hronom.

Okres Žiar nad Hronom ako aj okresné mesto patria medzi územia s výrazne vyšším množstvom vyprodukovaných emisií na Slovensku. Trend v znečisťovaní ovzdušia sa ubera negatívnym smerom v prípade každej zložky. K najvyššiemu nárastu došlo v prípade produkcie oxidov uhlíka, kde do roku 2013 stúpila produkcia na 28,64 tony. Oproti Slovenskému priemeru je vo všetkých ukazovateľoch hodnota neporovnateľne vyššia.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Žiar nad Hronom.

Medzi najvýznamnejšie stacionárne zdroje znečistenia ovzdušia v okrese patrí SLOVALCO, a.s., Žiar nad Hronom. (ObÚŽP, 2012). Orientuje sa na výrobu hliníka novou technológiou v uzavretých elektrolyzéroch s vopred vypálenými anódami a s komplexným čistením plynov, ktorá dáva záruku na zlepšovanie emisnej a imisnej situácie najmä, čo sa týka emisie fluóru a dechtu. SLOVALCO a. s. patrí tiež medzi najväčším odberateľom elektrickej energie na Slovensku a plynu v okrese. Plyn využíva v energetickom hospodárstve na výrobu technologického tepla a pary. K ďalším najväčším znečisťovateľom ovzdušia patria Dalkia Industry Žiar nad Hronom, a.s., Žiar nad Hronom, VUM, a.s., Žiar nad Hronom, Kremnické tepelné hospodárstvo, s.r.o., Kremnica, Nemak Slovakia, s.r.o., Ladomerská Vieska, Fagor Ederlan Slovensko, a.s., Žiar nad Hronom, Liečebné termálne kúpele, a.s., Sklené Teplice, ZSNP, a.s., Žiar nad Hronom, TUBAPACK, a.s., Žiar nad Hronom, Rajčan, s.r.o., Stará Kremnička. K znečisteniu ovzdušia v Žiarskej kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Je to dané vysokou frekvenciou dopravy na trase Banská Bystrica - Zvolen i na trase Žiar nad Hronom - Handlová. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť (RÚSES ŽnH, 2013, s.90-91).

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	0,85	0,85	1,02	0,88	0,71	0,70	0,69	0,67	0,71	0,72	0,63
Oxid siričitý	2,15	1,96	1,81	1,78	1,43	1,41	1,30	1,41	1,39	1,19	1,05
Oxid dusíka	1,19	1,16	1,14	1,06	0,96	0,94	0,87	0,88	0,88	0,81	0,75
Oxid uhoľnatý	3,76	3,87	3,70	3,94	3,74	3,64	3,00	3,38	3,65	3,56	3,36
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,81</i>	<i>0,89</i>	<i>1,15</i>	<i>0,98</i>	<i>0,97</i>	<i>1,06</i>	<i>1,04</i>	<i>1,05</i>	<i>0,99</i>	<i>0,98</i>	<i>1,06</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>3,60</i>	<i>3,69</i>	<i>3,46</i>	<i>3,48</i>	<i>3,40</i>	<i>3,49</i>	<i>3,29</i>	<i>3,47</i>	<i>5,31</i>	<i>3,76</i>	<i>4,11</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,54</i>	<i>1,70</i>	<i>2,08</i>	<i>1,79</i>	<i>1,75</i>	<i>1,62</i>	<i>1,53</i>	<i>1,58</i>	<i>1,92</i>	<i>1,90</i>	<i>1,79</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>23,27</i>	<i>27,07</i>	<i>26,86</i>	<i>26,65</i>	<i>26,63</i>	<i>28,19</i>	<i>27,80</i>	<i>27,52</i>	<i>27,71</i>	<i>27,56</i>	<i>28,64</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Žiar nad Hronom jeden z najviac znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade tuhých emisií, ako aj v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Okres Ž. nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuhé emisie	432	461	593	509	501	551	539	543	515	506	546
Oxid siričitý	1915	1912	1791	1803	1763	1809	1704	1797	2750	1950	2118
Oxid dusíka	818	880	1075	927	909	841	795	820	997	982	923
Oxid uhoľnatý	12381	14011	13903	13799	13794	14603	14402	14256	14355	14275	14773

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy, ktorá prechádza cez obec. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Slaská povolených 50 dB(A). Vzhľadom na priaznivú polohu sídiel MR Žiarske podhorie mimo hlavných dopravných trás. V rámci mikroregiónu Žiarske podhorie izofóna hluku zasahuje len malú časť obytnej zástavby v Lovčici – Trubíne pozdĺž cesty I. triedy, priestor križovatky a časť osady Déreťovho mlyna, ktoré sú tiež zasiahnuté priamym vplyvom hluku z dopravy (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.75).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Slaská na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Separ. zbierané zložky kom. odp.	4,4	2,9	8,4	9,1	9,3	10,4	10,6	10,4	11,4	13,2	11,0
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Odpady zo záhrad a parkov	3,4	5,3	10,9	4,4	4,0	4,1	2,9	4,8	5,9	6,8	6,8
Iné komunálne odpady	90,1	88,4	77,8	83,0	83,1	81,9	82,9	81,2	79,4	76,7	79,3
Drobné stavebné odpady	2,1	3,4	3,0	3,5	3,5	3,6	3,7	3,6	3,2	3,3	2,9
Zdroj: http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/											

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283,5	222,0	257,4	248,4	247,9	271,7	261,7	270,8	267,7	274,9	260,8
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	14,6	8,8	5,1	3,0	8,4	9,2	24,5	37,7	36,1	51,1	40,7
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	268,9	213,2	232,8	222,9	219,9	237,0	230,0	232,5	224,3	223,8	192,2
% zhodnoc. kom. odpadu	5,2	4,0	2,0	1,2	3,4	3,4	9,4	13,9	13,5	18,6	15,6
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	25,2	32,5	28,7	53,0	53,7	65,8	39,4	44,6	48,5	47,4	53,9
% zhodn. kom. odp. ako druhot. s.	65,6	57,8	21,7	39,6	37,8	31,1	53,9	42,0	36,7	50,8	20,7

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využitelných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v nadväznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie. V súčasnosti separovaný zber v obci zahŕňa:

Plast

Zbiera sa: všetky plastové fólie a obaly, PET fľaše, polystyrén, hračky a pod.

Interval zberu: 1 x mesačne podľa zverejneného harmonogramu od rodinných domov.

Zber mimo intervalu: Cez pracovné dni v zbernom dvore po ohlásení na OcÚ.

Forma zberu: v plastových vreciach spred rodinných domov.

KOVY

Zbiera sa: plechovky, konzervy, vrchnáky, hliníkové fólie, kovové obaly (z paštét), allobal a pod.

Interval zberu: 1 x mesačne spolu s plastmi podľa zverejneného harmonogramu.

Zber mimo intervalu: Cez pracovné dni v zbernom dvore po ohlásení na OcÚ alebo celoročne v pristavených zberných nádobách na to určených, ktoré sa nachádzajú pri Konzume, pri bytovke a na Hrabí.

Forma zberu: v samostatnom plastovom vreci alebo v igelitovej taške.

PAPIER

Zbiera sa: noviny, časopisy, listy, zošity, letáky, kartóny a pod.

Interval zberu: 2 x ročne v termínoch vyhlásených obcou od rodinných domov.

Zber mimo intervalu: Cez pracovné dni v zbernom dvore po ohlásení na OcÚ.

Forma zberu: v papierových vreciach, resp. zviazaný papier.

SKLO

Zbiera sa: sklenené fľaše, poháre, okenné sklá a iné sklenené nádoby, dózy a pod.

Interval zberu: nepretržite počas celého kalendárneho roka.

Forma zberu: individuálne podľa záujmu do pristaveného kontajnera pri zbernom dvore.

TETRAPAKY

Zbiera sa: kompozitné obaly – čisté nápojové kartóny od mliečnych výrobkov a iných nápojov.

Interval zberu: 1 x mesačne spolu s plastmi podľa zverejneného harmonogramu.

Zber mimo intervalu: Cez pracovné dni v zbernom dvore po ohlásení na OcÚ alebo celoročne v pristavených

zberných nádobách na to určených, ktoré sa nachádzajú pri Konzume, pri bytovke a na Hrabí.

Forma zberu: v samostatnom plastovom vreci alebo v igelitovej taške.

ELEKTRO ODPAD A NEBEZPEČNÝ ODPAD

Zbiera sa: práčky, chladničky, televízory, elektrospotrebiče, batérie, žiarivky, výbojky, farby.

Interval zberu: 2 x ročne v termínoch vyhlásených obcou.

Forma zberu: individuálne podľa záujmu do pristavenej mobilnej zberne pri OcÚ.

BIO ODPAD

Zbiera sa: rozložiteľný odpad z kuchyne, tráva, lístie, konáre a pod.

Interval zberu: od jari do jesene len vo vyhlásených termínoch.

Zber mimo intervalu: Cez pracovné dni na komunitnej kompostárni po ohlásení sa na OcÚ.

Forma zberu: predovšetkým individuálne na vlastných kompostoch, resp. vo vreciach vyložených vo vyhlásených termínoch. V prípade konárov je nevyhnutné ich skrátiť na cca 1 m a zviazať.

KOMUNÁLNY ODPAD

Zbiera sa: iný odpad z domácností, ktorý nie je možné separovať.

Interval zberu: 1 x za tri týždne v intervaloch zverejneného harmonogramu.

Forma zberu: v zberných nádobách spred rodinných domov so zakúpeným žetónom.

VEĽKOOBJEMOVÝ ODPAD

Zbiera sa: nadrozmernej odpad, resp. stavebný odpad a pod.

Interval zberu: nepretržite počas celého kalendárneho roka.

Forma zberu: individuálne podľa záujmu do kontajnera na zbernom dvore po ohlásení na OcÚ.

ŠATSTVO A TEXTÍLIE

Zbiera sa: oblečenie, prikrývky, obliečky, deky a pod.

Interval zberu: 2 x ročne v termínoch vyhlásených obcou.

Forma zberu: individuálne podľa záujmu vo vreciach sústredených v sále KD.

Štruktúra príjmov a výdavkov odpadového hospodárstva - 2013

Príjmy	Suma/€	Výdavky	Suma/€
--------	--------	---------	--------

Zostatok z roku 2012	1229,01	Úhrada faktúr TS ZH, a.s.	3198,42
Výkup komodít (papier, kovy)	952,60	Poplatok za účet v banke	54,40
Povinný poplatok občanov	3116,00	Zrážková daň z úroku na účte	0,20
Poplatok za žetóny	1450,00	Nákup separačného koša na OcÚ	71,88
ENVI-PAK odmena za separáciu	311,15	Nákup smetných košov do obce	501,36
Recyklačný fond - príspevok	490,00	Vypracovanie VZN o odpadoch	120,00
Úrok z bankového účtu	1,31	Nákup náhradného dielu (lis)	10,39
Preplatok el. energie - zberný dvor	43,46	Záloha elektrickej energie - ZD	110,00
		Nafta na zvoz bio	281,73
		Nákup toaletného papiera na výmenu	48,92
		Stojisko na kontajner so sklom	3167,35
		Výroba nových žetónov	28,26
Spolu k 31.12.2013	7593,53	Spolu k 31.12.2013	7592,91

Zdroj: OcÚ Slaská

Žiarenie

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón -222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón dostáva rôznymi cestami (neotektonické netesné zlomy) priepustné horniny, otvorené zóny hornín a d.) a dostáva sa v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných miestností. Pod pojmom radónové riziko z geologického prostredia možno rozumieť pravdepodobnosť výskytu zvýšenej úrovne objemovej aktivity Rn. U jestvujúcich stavieb je max. prípustná hodnota aktivity radónu stanovená medzinárodnou komisiou pre rádiologickú ochranu do 200 Bq/m3200Bq/m3 a u novostavieb 100Bq/ m3. Aktivita 222Rn nad 50Bq/l a sleduje prieskumom obecných vodovodov. V katastrálnom území obcí MR Žiarske Podhorie prevláda nízke radónové riziko. Výskyt radónu bol upresnený Štúdiou –radónový prieskum Žiarskej kotliny Geocomplex a.s. Bratislava z roku 2003. MŽP SR sekcia geológie a prírodných zdrojov zaradilo mapy radónového rizika do súboru regionálnych máp geofaktorov ŽP. Objemová aktivita radónu Rn-222 bola v pôdnom vzduchu stanovená in situ, stupeň plynopriepustnosti povrchovej vrstvy bol určený laboratórne aj in situ. Na 80% územia prevláda stredné radónové riziko. Doporučujeme opatrenia zvýšenej plynopriepustnosti stavebnej konštrukcie pre lokality IBV Slaská sever (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.75).

Seizmicita

Z hľadiska seizmicity záujmové územie v zmysle STN 73 006 leží v zdrojovej oblasti seizmického rizika 4 s hodnotou základného seizmického zrýchlenia $a_r = 0,3 \text{ m/s}^2$. Podložie pokryvných kvartérnych útvarov, reprezentované prevažne neogénnymi sladkovodnými i vulkanoklastickými sedimentami a okrajovo aj rigidnými výlevnými horninami, je zaradené do kategórie A. Seizmickú aktivitu záujmového územia možno ohodnotiť intenzitou do 6-7° (MSK-64) (www.enviroportal.sk/eia/dokument/21639, 8.10.2014).

Svahové deformácie

V katastrálnom území obce Slaská sa nachádzajú a sú evidované svahové deformácie – zosuvy (Register zosuvov - Štátny Geologický ústav D. Štúra Bratislava 2011). V území sú predpoklady významnejších svahových deformácií hlavne na strmých svahoch vulkanického pohoria, šmykovými plochami sú nepriepustné polohy alterovaných ryolitových tufov ktoré sú premené na íly, bentonitické íly. V okolí kóty Skalina sú evidované najrozsiahlejšie zosuvy, ale sú zatiaľ stabilizované. Lokálne malé zosuvy môžu vznikať na okraji strží, roklín a strmých svahov (Sprievodná a súhrnná technická správa, 2011, s.4).

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä bývalá banská činnosť, zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Obec sa musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť nasledujúcou legislatívou:

- Zákon SNR č. 307/1992 Zb. o ochrane PPF v znení neskorších predpisov,

- Nariadenie vlády SR č. 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z PPF,
- Rozhodnutie MP SR č. 531/1994-540 o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok.

Súvisiace právne normy:

- Zákon NR SR č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)
- Vyhláška UGKK SR č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam
- Zákon SNR č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov
- Zákon SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom
- Zákon NR SR č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách
- Zákon NR SR č. 136/2000 Z.z. o hnojivách
- Zákon NR SR č. 332/1996 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve a o zmene zákona č. 61/1994 Zb. o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb.
- Zákon NR SR č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov zriadených v záhradkových osadách a o vysporiadaní vlastníctva k nim.

Kontaminácia pôdy

Najväčším zdrojom kontaminácie pôd v okrese Žiar nad Hronom sú emisie z výroby hliníka, ako aj silné alkalické odpady z výroby hliníka (tzv. recirkulovaná voda), ktorý má najväčší plošný záber v mikrodepresiách. Ďalším zdrojom kontaminácie pôd je vplyv ostatnej priemyselnej činnosti (emisie z teplární a menších prevádzok), nadmerné dopravné zaťaženie okresu Žiaru nad Hronom. Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ktoré vznikajú vo vlhkých ročných obdobiach v dôsledku výskytu stredne vysokých pohorí. Aj poľnohospodárska výroba môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty. Súčasťou monitoringu životného prostredia je aj celoslovenský monitoring pôd, ktorý koordinuje Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy v Bratislave. V rámci tohto pracoviska boli spracované údaje o kontaminácii pôd v Žiarskej kotline (Kobza a kol., 2009). Štúdia hodnotí kontamináciu jednotlivými látkami v blízkosti obce:

- Výskyt selénu (Se) je rozptýlený mimo okolia priemyselnej zóny sledovaného územia. Najvyšší obsah Se sa koncentruje v okolí Janovej Lehoty, Lovčici, Hornej Ždani a Žiaru nad Hronom.
- Kontaminácia pôd arzénom (As) sa vyskytuje v alúviu Hrona, ako aj pri ostatných prvkoch, ale aj v podhorských a horských oblastiach. Prísun As môže byť aj zo vzdialenejších oblastí (aj z Hornej Nitry). Zvýšený obsah As sa nachádza v blízkosti intravilánu Sklených Teplic, Bzenici, Lutile a Kosoríne smerom k Janovej Lehotě.

Podľa Atlasu krajiny (2002) je kontaminácia pôd rozdelená do 4 kategórií:

- relatívne čisté pôdy,
- nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované pôdy,
- pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Ba, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, V) nad limit B,
- pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Cu, Hg, Pb) nad limit C.

Najviac kontaminovaná oblasť je od Kremnice, Hornú Ves, Kopernicu, Bartošovu Lehôtku, Janovu Lehotu, Kosorín, **Slaskú** a Starú Kremničku. Pôdy sú kontaminované rizikovými prvkami nad limit B aj nad limit C. Podobne je na tom aj južná časť okresu v okolí Vyhní (RÚSES ŽH, 2013, s.96).

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na území obce Slaská sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a

požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Povrchové vody

Najvýznamnejším zdrojom znečistenia vôd v regióne sú Závody ZSNP - SLOVALCO a. s. Žiar nad Hronom, ktoré produkujú širokú paletu špecifických organických látok. Mnohé z nich sa vyznačujú značnou odolnosťou voči biochemickému rozkladu a toxicitou, niektoré z nich navyše karcinogénnymi, teratogénnymi alebo mutagénnymi vlastnosťami. Ďalej sú to skladovacie objekty a manipulačné priestory látok škodiacich vodám, najmä ropa a ropné látky (pohonné látky, mazadlá, vykurovacie oleje, medziprodukty pri spracovaní ropy, atď.). Poľnohospodárska výroba sa podieľa na znečisťovaní hlavne ošetrovaním poľnohospodárskych rastlín, vývozom močovky a hnojnice a ďalšími inými činnosťami uskutočňovanými najmä v brehových pásmach tokov (Chocholová a kol., 2004). V obci Slaská nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Absencia kanalizácie predstavuje jeden z najväčších príčin znečisťovania povrchových a pri priesakoch aj podzemných vôd. Ekologický a chemický stav Slaského potoka je nasledovný:

Kód VÚ	Názov VÚ	RKm-od	RKm-do	Čiastkové povodie	Ekologický stav	Chemický stav
SKR0119	Slaský potok	13,15	5,75	Hron	1	D
SKR0120	Slaský potok	5,75	0,00	Hron	3	D
SKR0121	Kopernica	16,60	7,20	Hron	1	D
SKR0122	Kopernica	7,20	0,00	Hron	2	D
SKR0068	Lutiský potok	19,90	12,70	Hron	1	D
SKR0069	Lutiský potok	12,70	0,00	Hron	2	D

Podzemné vody

Samotné podzemné vody sú významným spôsobom kontaminované hlavne prostredníctvom zrážkových a povrchových vôd. Zaťažené sú zvýšenými obsahmi chloridov, síranov, dusičnanov, amónnych iónov, ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti. Na kvalitu podzemných vôd výrazne vplýva aj priemysel, čo sa prejavuje zvýšenými obsahmi všeobecných a špecifických organických látok a stopových prvkov (URBAN TRADE, 2009). Zdrojom znečistenia sú aj skládky odpadov, hlavne neriadene, či už komunálne alebo priemyselné. Rizikovým javom je prevádzka lesných motorových vozidiel. Najvyšší stupeň znečistenia podzemných vôd v okrese je v juhozápadnej časti od Vyhní, Bzenicu po Hliník nad Hronom. Menší stupeň znečistenia je v okolí Lovče, Ladomerskej Viesky, Kosorína, **Slaskej** a Kopernice (RÚSES ŽH, 2013, s.99).

Ochrana proti povodniam

Príčinou vzniku povodní v obci sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v obci prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protieróznych opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protieróznych opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by mala obec a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické**: vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresí a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické**: vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatravnňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresí ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia**: aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia

odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzi čo najďalej od osi vodného toku a pod. (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action_72644__id_art=14043, 10.9.2013).

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rigole pozdĺž miestnych komunikácií, ako aj samotný kanalizačný systém, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením obce. V obci Slaská je potrebné posúdiť a realizovať projekt z roku 1993 na vybudovanie protipovodňového rybníka- polder suchý. Zároveň pre návrhové obdobie je dôležité a účinné pravidelné čistenie dna i brehov potoka od zanášania pomalými i privalovými vodami, v súlade s protipovodňovým plánom obce.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Slaská k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Slaská (rok 2011 – SODB 2011)

	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Slaská	466	235	65	75	326

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

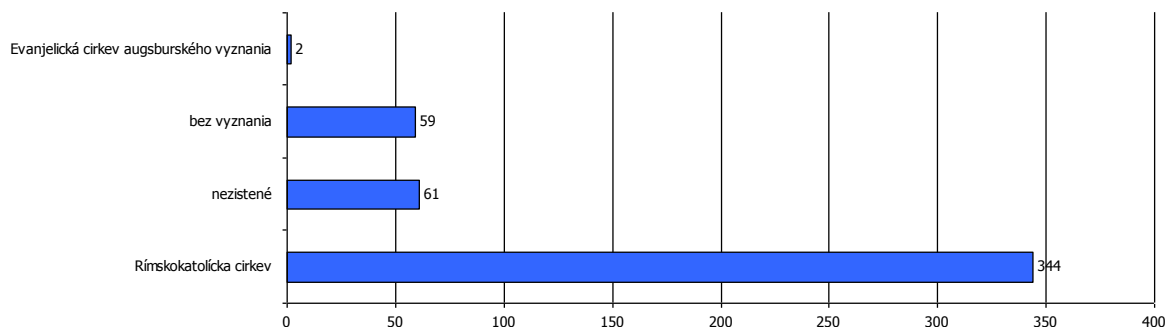
V roku 2011 žilo v obci celkovo 466 obyvateľov, pričom žien bolo 235. Obyvatelia do 14 rokov tvorili podiel 13,9%. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Slaská podľa vierovyznania v porovnaní rokov 1991, 2001 a 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania značne heterogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu (71,37 %). Celkovo 12,24 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 1991	SODB 2001	2011
Rímskokatolícke %	77,76	89,57	71,37
Evanjelické %	0,00	0,43	0,41
Gréckokatolícke %	0,00	0,00	0,00
Pravoslávne %	0,00	0,00	0,00
Čs. Husitské %	0,61	0,00	0,00
Bez vyznania %	5,31	4,68	12,24
Ostatné %	0,00	0,00	0,00
Nezistené %	16,33	5,32	12,66

www.statistics.sk

Až pri 12,66 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia evanjelického vierovyznania (0,41 %). Podrobnú štruktúru vierovyznania v absolútnom vyjadrení prezentuje nasledujúci graf (podľa posledného sčítania SODB 2011).

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti – 83,61 %. V malej miere je zastúpená rómska národnosť (3,94 %), Česká (0,21 %).

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %					
Ukazovateľ	SLDB 1991	SODB 2001	2011	rozdiel '11 - '01	
Slovenská %	98,37	97,66	83,61	-14,05	
Maďarská %	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rómska %	0,00	0,00	3,94	3,94	
Rusínska %	0,00	0,00	0,00	0,00	
Ukrajinská %	0,00	0,00	0,00	0,00	
Česká %	1,02	0,64	0,21	-0,43	
Moravská %	0,41	0,00	0,00	0,00	
Sliezská %	0,00	0,00	0,00	0,00	
Nemecká %	0,00	0,00	0,00	0,00	
Poľská %	0,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Slaská bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov. Mierny nárast počtu obyvateľov je spôsobený hlavne blízkou alokáciou pri okresnom meste Žiar nad Hronom. Aj keď sú mladí ľudia nútení migrovať za pracovnými príležitosťami do väčších lokálnych centier (Zvolen, B. Bystrica), prípadne aj hlavného mesta Bratislava, ostávajú aj naďalej bývať v obci Slaská.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slaská	452	460	471	475	470	496	485	474	473	479	482
muži	215	217	223	227	228	235	234	233	235	235	237
ženy	237	243	248	248	242	261	251	241	238	244	245
Index	-	1,025	1,021	1,000	0,976	1,079	0,962	0,960	0,988	1,025	1,004
Priemer IX											1,004

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 6,63 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,004, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,4 %. Takmer v každom roku sledovaného obdobia dochádzalo k nárastu obyvateľstva. Len v roku 2007 a v období 2009 až 2011, kedy sa naplno prejavili dôsledky hospodárskej krízy. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj indexu starnutia obyvateľstva v porovnaní s krajskou a celoslovenskou štatistikou. Index starnutia obyvateľstva v každom roku výrazne prevyšuje celoslovenské štatistiky. V porovnaní rokov 2003 a 2013 dochádza k neustálemu nárastu indexu. Kým v roku 2003 bola hodnota indexu len 121,09, do roku 2013 stúpila jeho hodnota na 195,92.

Index starnutia											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	106,37	111,24	116,34	122,07	127,99	133,60	137,78	141,68	166,90	161,65	168,12
Banskobystrický kraj	115,33	120,22	125,26	131,13	137,27	143,63	148,39	152,97	156,50	163,55	168,91
Okres Žiar nad Hronom	121,09	127,93	135,08	143,44	151,36	159,39	166,93	174,64	178,60	188,43	195,92
muži	79,07	83,90	87,26	92,65	97,85	103,28	108,47	114,71	118,80	123,81	128,88
ženy	163,76	172,03	183,16	193,98	205,95	216,75	227,47	236,36	240,70	255,47	265,68

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Pozitívne sa vyvíja hodnota priemerného veku obyvateľov okresu. V každom roku sledovaného obdobia prevyšuje priemerný vek celoslovenskú štatistiku. V roku 2013 dosiahol hodnotu 40,28 roka. Uvedený ukazovateľ nepriamo dokazuje postupné starnutie obyvateľstva regiónu. Uvedený trend bude zrejme pokračovať a je teda potrebné tomu prispôbiť aj smerovanie verejných politík samosprávy.

Priemerný vek	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	36,82	37,13	37,41	37,71	37,99	38,25	38,49	38,73	39,05	39,32	39,60
Banskobystrický kraj	37,44	37,72	37,99	38,28	38,56	38,85	39,11	39,35	39,62	39,92	40,24
Okres Žiar nad Hronom	37,81	38,14	38,48	38,84	39,13	39,44	39,77	40,11	40,38	40,75	41,09
muži	36,09	36,42	36,75	37,13	37,41	37,68	38,02	38,37	38,67	39,04	39,39
ženy	39,42	39,74	40,08	40,44	40,74	41,09	41,40	41,74	41,99	42,36	42,69

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj strednej dĺžky života. Stredná dĺžka života pri narodení oproti predchádzajúcim štatistikám relatívne kopíruje celoslovenskú štatistiku. Hodnota je prakticky totožná. V roku 2013 dosiahla stredná dĺžka života mužov 72,96 roka. V prípade žien bola štatistika pozitívnejšia (79,63 roka).

Stredná dĺžka života pri narodení	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Muži											
Slovenská republika	69,77	70,29	70,11	70,40	70,51	70,85	71,27	71,62	72,17	72,47	72,90
Banskobystrický kraj	68,46	68,80	68,90	69,25	69,41	69,76	70,03	70,41	70,95	71,32	71,83
Okres Žiar nad Hronom	69,91	70,17	70,17	70,36	70,72	70,95	71,27	71,48	72,02	72,45	72,96
Ženy											
Slovenská republika	77,62	77,83	77,90	78,20	78,08	78,73	78,74	78,84	79,35	79,45	79,61
Banskobystrický kraj	77,40	77,47	77,55	77,63	77,72	78,07	78,43	78,66	78,86	79,03	79,45
Okres Žiar nad Hronom	78,42	78,77	79,34	79,46	79,47	79,41	79,29	79,01	79,16	79,86	79,63

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese na 1000 obyvateľov.

Prirodzený prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	-0,10	0,35	0,18	0,11	0,11	0,78	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51
Banskobystrický kraj	-1,49	-1,01	-1,34	-1,44	-1,38	-0,98	-0,12	-0,73	-0,28	-1,50	-1,11
Okres Žiar nad Hronom	-0,54	-0,90	-0,65	-1,42	-1,48	-1,40	-1,11	-1,07	-1,28	-1,50	-1,81

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet zomrelých prekračuje počet živonarodených obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2012 a 2013.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených na 1000 obyvateľov. V medziročnom porovnaní možno sledovať mierny klesajúci trend, ktorý je zrejme spôsobený zlou ekonomickou situáciou začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend bol evidovaný do roku 2009, kedy na 1000 obyvateľov pripadalo 9,12 živonarodených. Do roku 2013 klesol tento počet na 8,49.

Počet živonarodených na 1000 obyvateľov	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	9,61	9,99	10,10	10,00	10,08	10,61	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13
Banskobystrický kraj	9,20	9,71	9,76	9,47	9,65	9,76	10,57	10,31	10,14	9,13	9,25
Okres Žiar nad Hronom	8,97	8,94	8,63	8,21	9,07	9,12	9,31	9,27	8,70	8,12	8,49

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v okrese Žiar nad Hronom vykazuje protichodné tendencie ako v prípade krajskej a celoslovenskej štatistiky. Kým v ostatných 2 prípadoch dochádzalo v sledovanom období k výraznému poklesu počtu potratov na 1000 obyvateľov, v okrese počet ostáva relatívne stabilný. Do roku 2013 dosiahol v okrese počet potratov na 1000 obyvateľov hodnotu 48,16.

Počet potratov na 1000 narodených

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	40,75	37,20	35,39	35,21	33,53	32,04	29,19	28,41	27,74	29,49	29,73
Banskobystrický kraj	51,28	45,13	43,36	41,44	34,66	35,97	31,83	33,78	33,49	36,50	36,44
Okres Žiar nad Hronom	49,54	44,06	39,61	50,26	38,76	39,68	33,26	36,36	38,57	40,41	48,16

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých na 1000 obyvateľov vykazuje stabilný trend s miernym trendom rastu. Počet kolíže okolo 10. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. Aj v tomto prípade počet prevyšuje celoslovenské štatistiky. Krajská štatistika bola mierne nad touto hodnotou.

Počet zomretých na 1000 obyvateľov

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	9,71	9,63	9,93	9,89	9,98	9,83	9,77	9,84	9,61	9,70	9,62
Banskobystrický kraj	10,69	10,72	11,10	10,91	11,04	10,73	10,69	11,04	10,42	10,63	10,36
Okres Ž. nad Hronom	9,51	9,84	9,28	9,63	10,56	10,52	10,42	10,34	9,98	9,62	10,30

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend len v roku 2004 až 2007. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2013.

Saldo sťahovania na 1000 obyvateľov

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	0,26	0,53	0,63	0,72	1,26	1,31	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44
Banskobystrický kraj	-0,27	0,12	-0,56	-0,63	-0,29	-0,51	-0,66	-0,75	-1,02	-0,99	-1,44
Okres Ž. nad Hronom	-0,67	0,42	1,34	1,65	0,50	-1,57	-1,66	-1,07	-1,55	-1,75	-1,94

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Najväčší migračný prírastok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2006 a to 1,65. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za okres Žiar nad Hronom. Dominantná časť pripadá na obyvateľov okresného mesta a mesta Kremnica. Najvyšší počet obyvateľov migruje v rámci územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Saldo sťahovania	-32	20	64	79	24	-75	-79	-51	-75	-84	-93
Prisťahovaní z ČR	3	5	9	6	18	8	3	9	2	8	8
Prisťahovaní zo zahraničia	21	50	16	20	70	23	23	22	24	31	36
Vystáňovaní do SR	340	364	353	388	347	432	350	353	419	374	398
Prisťahovaní zo SR	287	336	401	448	304	344	250	294	322	292	308
Vystáňovaní do zahraničia	0	2	0	1	3	10	2	14	2	33	39
Sťah. vo vnútri územia	486	465	450	450	471	465	481	482	467	443	519
Vystáňovaní do ČR	0	1	0	0	2	3	1	5	0	8	15
Prisťahovaní spolu	308	386	417	468	374	367	273	316	346	323	344
Vystáňovaní spolu	340	366	353	389	350	442	352	367	421	407	437

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná do roku 2008. V roku 2009 počet vystáňovaných klesol a od roku 2010 opäť narastá. V priemere postupne ale narastá počet prisťahovaných.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu len v roku 2005 a 2006 – 0,69 a 0,23.

Celkový prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	0,17	0,89	0,81	0,83	1,36	2,08	2,34	1,91	2,20	1,20	0,94
Banskobystrický kraj	-1,75	-0,89	-1,90	-2,07	-1,67	-1,48	-0,78	-1,48	-1,31	-2,48	-2,55
Okres Žiar nad Hronom	-1,21	-0,48	0,69	0,23	-0,98	-2,98	-2,77	-2,15	-2,84	-3,24	-3,75
Obec Slaská (abs.)	-10	8	11	4	-5	26	-11	-11	-1	6	3

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Úbytok obyvateľstva vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2013, kedy celkový úbytok na 1000 obyvateľov dosiahol hodnotu -3,75. V prípade obce Slaská došlo k najväčšiemu úbytku v roku 2009 a 2010 – po 11 obyvateľov. Naopak k najväčšiemu prírastku došlo v roku 2005, kedy sa do obce prisťahovalo 11 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov na 1000 obyvateľov. Rovnako ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v roku 2003 pripadalo 4,08. Do roku 2013 stúpol počet na 4,11.

Počet sobášov na 1000 obyvateľov											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	4,83	5,18	4,85	4,81	5,08	5,23	4,86	4,68	4,75	4,81	4,71
Banskobystrický kraj	4,18	4,63	4,19	4,10	4,40	4,54	4,05	4,11	4,05	4,01	4,17
Okres Žiar nad Hronom	4,08	4,09	4,18	3,58	3,78	4,86	3,74	4,47	3,85	4,30	4,11

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v okrese nižšia ako v prípade kraja. Pri porovnaní s celoslovenskou štatistikou rovnako nižšia. V prípade rozvodovosti boli hodnoty v roku 2003 a v roku 2013 nad úrovňou SR a BB kraja. Vyššie hodnoty dosiahli v roku 2003 a 2006. Uvedené pravdepodobne súvisí s pretrvávajúcou zlou ekonomickou situáciou regiónu a nízkou tvorbou pracovných miest. Dlhodobá nezamestnanosť v tomto prípade negatívne pôsobí na štruktúry rodiny.

Počet rozvodov na 1000 obyvateľov											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	1,99	2,02	2,14	2,36	2,26	2,34	2,34	2,21	2,06	2,02	2,02
Banskobystrický kraj	2,28	2,36	2,44	2,63	2,49	2,49	2,33	2,25	2,10	2,19	2,04
Okres Žiar nad Hronom	2,89	2,28	2,78	2,95	2,63	2,31	2,50	2,49	1,74	1,70	2,15

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Mierny pokles hustoty obyvateľov v regióne (od roku 2011) je spôsobený hlavne poklesom ekonomickej aktivity na lokálnom trhu v súvislosti s pretrvávajúcou ekonomickou krízou. Mladí ľudia sú nútení migrovať za pracovnými príležitosťami do väčších lokálnych centier ako Banská Bystrica, Zvolen, prípadne aj hlavného mesta Bratislava. Hustota obyvateľstva v regióne je výrazne pod úrovňou Slovenska. Hustota obyvateľov obce dosahuje podpriemerné hodnoty. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2003 dosiahla hustota hodnotu 28,2 a do roku 2013 stúpila na hodnotu 30,1.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	110,0	110,0	109,9	110,0	110,1	110,4	110,6	110,8	110,2	110,3	110,4
Banskobystrický kraj	70,0	70,0	69,5	69,4	69,2	69,1	69,1	69,0	69,8	69,6	69,5
Okres Ž. nad Hronom	92,0	92,0	92,4	92,4	92,3	92,1	91,8	91,6	93,1	92,8	92,5
Obec Slaská	28,2	28,7	29,4	29,7	29,4	31,0	30,3	29,6	29,6	29,9	30,1

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	452	460	471	475	470	496	485	474	473	479	482
0	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4
1-4	16	16	16	16	16	17	17	17	17	18	17
5-9	24	23	23	22	21	22	21	20	21	21	22
10-14	32	31	31	29	27	27	25	23	23	22	22
15-19	36	35	35	35	34	35	33	31	30	29	27
20-24	37	38	39	39	38	39	38	36	35	34	34
25-29	38	39	40	40	39	41	40	38	38	38	37
30-34	31	33	34	36	38	41	40	39	39	39	38
35-39	32	32	32	32	31	34	34	35	36	38	39
40-44	33	33	34	35	34	35	33	32	32	32	33
45-49	36	36	36	36	34	36	35	35	34	35	34
50-54	33	34	35	36	36	39	37	36	35	34	34
55-59	25	27	29	31	32	35	35	34	35	36	36
60-64	21	21	22	22	23	26	27	28	30	31	32
65-69	17	18	19	19	20	21	21	20	21	22	24
70-74	16	16	17	17	16	17	16	16	17	18	18
75-79	11	12	12	12	13	14	14	13	14	13	13
80-84	8	9	9	9	9	9	9	9	10	10	12
85-89	2	2	3	3	4	5	5	5	5	5	5
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 55 – 69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Slaská.

Prognózy

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3
1-4	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
0 – priem. Index				0,960	% nárast – 0						-34
1-4 priem. Index				1,001	% nárast 1 – 4						0
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,354
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,123

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka o 34 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet ostať relatívne stabilný. V priemere by mal klesať podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 4,354 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 4,123 %. Pokles by nemal byť významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
10-14	21	20	19	19	18	17	17	16	15	15	14
5-9 – pr. Index				1,001	% nárast 5 - 9						0
10-14 pr. Index				0,960	% nárast 10 - 14						-33
Abs. nárast											-7
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											9,011
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											7,616

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles v skupine od 10 do 14 rokov. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku poklesnúť o 7. Stabilizácia sa predpokladá v skupine od 5 do 9 rokov. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 33 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal ale mierne poklesnúť na 7,616 %. Obec v súčasnosti nezabezpečuje služby predškolského vzdelávania a nie je ani zriaďovateľom malotriednej základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude ani v budúcnosti nevyhnutné takéto zariadenia zriaďovať.

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	26	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15
15-19 – pr. Index				0,950	% nárast 15-19						-40
Abs. nárast											-10
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,354
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,201

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal klesnúť do roku 2025 na 3,201 %. Vysoký podiel odlivu obyvateľov v tomto veku môže čiastočne súvisieť s migráciou za pracovnými príležitosťami.

Veková skupina 20 – 29

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	33	32	31	30	30	29	28	27	27	26	25
25-29	36	36	35	34	33	33	32	31	31	30	30
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-24
25-29 - pr. Index				0,980	% nárast 25 – 29						-18
Abs. nárast											-15
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,479
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											11,476

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 15 obyvateľov. Celkovo 24 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 18 %. V absolútnom vyjadrení by mal pokles predstavovať cca. 15 obyvateľov. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025

30-34	37	37	36	36	35	35	34	34	33	33	32
35-39	40	41	42	44	45	46	47	49	50	51	53
40-44	33	32	32	32	31	31	30	30	30	29	29
30-34 - pr. Index				0,985	% nárast – 30-34						-14
35-39 - pr. Index				1,028	% nárast – 35-39						32
40-44 - pr. Index				0,989	% nárast 40 – 44						-11
Abs. nárast											4
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											23,001
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											23,920

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 14 %. Najvyšší nárast sa predpokladá v skupine od 35 – 39 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine stúpnuť o 4. Kým v roku 2015 sa predpokladá celkový podiel na 23,001 %, do roku 2025 by tento podiel mal stúpnuť na 23,920 %.

Veková skupina 45 – 59

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	34	33	33	33	32	32	31	31	31	30	30
50-54	33	32	31	30	30	29	28	27	27	26	25
55-59	36	36	37	37	37	37	38	38	38	38	38
45-49 – pr. Index				0,989	% nárast - 45-49						-11
50-54 - pr. Index				0,973	% nárast - 50-54						-24
55-59 - pr. Index				1,006	% nárast - 55-59						6
Abs. nárast											-9
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,491
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											19,625

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá najvyšší nárast v skupine 55 – 59, pokles od 45 – 54, ktoré predstavujú rizikové skupiny na trhu práce. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá márašt o 6 %. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet obyvateľov o 9. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 19,625 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	33	35	36	38	39	41	43	45	47	49	51
65-69	25	25	26	27	28	28	29	30	31	32	33
70-74	18	18	19	19	19	19	20	20	20	20	21
75-79	13	13	12	12	12	12	12	12	12	11	11
80-84	13	14	14	15	16	17	18	19	21	22	23
85-89	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,030	% nárast – 60+						34
Abs. nárast											37
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											22,310
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											30,039

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 34 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 30,039 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 37 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

Ďalšie demografické charakteristiky

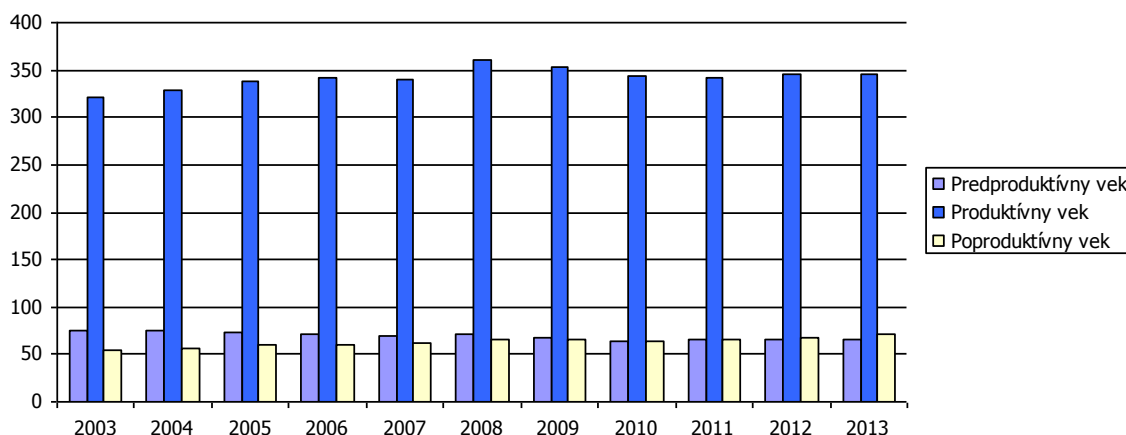
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 30,9 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (16,9 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 7,4 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Predproduktívny vek	76	75	74	72	69	71	67	65	65	65	65
Produktívny vek	321	328	337	342	340	360	352	344	342	345	345
Poproduktívny vek	55	57	59	61	61	65	65	64	66	68	72

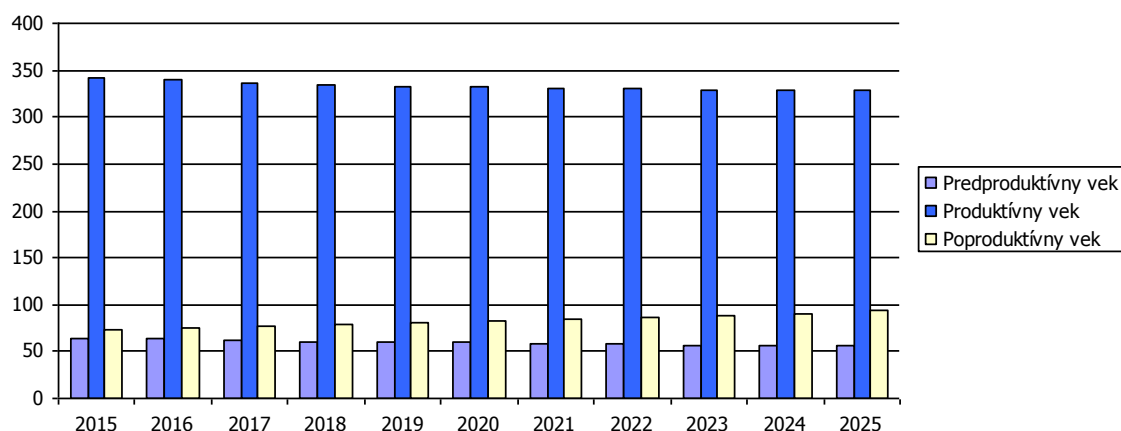
Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu len vo vekovej skupine produktívneho a poproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá rovnako nárast obyvateľov len v skupine poproduktívneho a produktívneho veku. Pokles sa predpokladá v skupine predproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	64	63	62	61	60	60	59	58	57	57	56
Produktívny vek	341	339	337	335	333	332	331	330	329	329	328
Poproduktívny vek	73	75	77	78	80	82	84	86	88	90	93

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu mužov od 30 do 39 rokov a skupinu žien od 30 do 39 rokov a 55 do 59 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria muži od 60 do 64 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2003 až 2013 bol zaznamenaný len v skupinách 15-24 a 45-49.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2003 a 2013

Vek	2003		2013		rozdiel 2013 -2003	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
15-19	18	17	13	14	-5	-3
20-24	19	18	17	17	-2	-1
25-29	19	18	19	18	0	0
30-34	16	15	20	18	4	3
35-39	16	16	20	19	4	3
40-44	16	16	17	16	1	0
45-49	18	18	17	17	-1	-2
50-54	16	17	17	17	1	0
55-59	12	13	17	19	5	6
60-64	9	12	15	17	6	5

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 49 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore a sekundárnom sektore – výroba.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Slaská	466	155	8	90	94	164

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Slaská.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci je štruktúra obyvateľstva prakticky homogénna, s jednou dominantnou národnostnou skupinou, čo dokazuje aj nasledujúca tabuľka.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %

Ukazovateľ	SLDB 1991	SODB 2001	2011	rozdiel '10 - '91
Slovenská %	98,37	97,66	83,61	-14,05
Maďarská %	0,00	0,00	0,00	0,00
Rómska %	0,00	0,00	3,94	3,94
Rusínska %	0,00	0,00	0,00	0,00
Ukrajinská %	0,00	0,00	0,00	0,00
Česká %	1,02	0,64	0,21	-0,43
Moravská %	0,41	0,00	0,00	0,00
Sliezska %	0,00	0,00	0,00	0,00
Nemecká %	0,00	0,00	0,00	0,00
Poľská %	0,00	0,00	0,00	0,00

www.statistics.sk

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti – 83,61 %. V malej miere je zastúpená rómska národnosť (3,94 %), Česká (0,21 %).

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci Slaská majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným vzdelaním a obyvatelia so základným vzdelaním. Vzhľadom na školský systém, chýba prepojenie ponuky vzdelávacej sústavy na potreby trhu práce a absentuje inštitucionalizácia foriem vzdelávania. Pomerne vysoké % obyvateľov je zatiaľ bez školského vzdelania (pripadá aj na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch bez ukončenia základného vzdelávania).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012

dosiahnuté vzdelanie	počet	dosiahnuté vzdelanie	počet
úplné stredné odborné (s maturitou)	122	úplné stredné všeobecné	20
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	28	nezistené	12
bez školského vzdelania	65	úplné stredné učňovské (s maturitou)	17
učňovské (bez maturity)	74	vysokoškolské bakalárske	7
základné	83	vyššie odborné vzdelanie	8
stredné odborné (bez maturity)	30	vysokoškolské doktorandské	0

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Skupina s úplným stredným vzdelaním ostáva relatívne stabilná.

Vzdelanostná štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva v %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zákl. a bez vzdel.	11	10	10	11	11	11	9	9	8	9	10
Nižšie stredné	35	36	33	34	32	30	29	30	30	30	28
Úplné stredné	44	42	43	43	44	45	47	44	46	44	45
Vysokoškolské	10	12	14	13	13	15	15	16	16	17	18

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90. tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	15,56	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50
Banskobystrický kraj	22,75	19,50	18,32	16,12	14,10	14,25	19,19	18,86	19,83	20,81	18,26
Okres Ž. nad Hronom	22,06	18,29	16,25	13,08	11,19	10,30	14,63	14,39	14,58	15,34	14,61
Muži	21,54	17,17	13,36	9,48	7,78	7,66	13,26	12,42	12,74	13,81	12,76
Ženy	22,64	19,42	19,60	17,28	15,27	13,40	16,23	16,79	16,71	17,07	16,76

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2013 dosiahla úroveň 16,76 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2003 (22,64 %). V absolútnom vyjadrení počet nezamestnaných neustále rastie.

Miera nezamestnanosti v %										
Ukazovateľ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31.1. 2013	31.3. 2013	30.6. 2013	30.9. 2013
A	10,86	15,51	15,37	15,43	16,24	15,39	15,68	15,66	15,17	14,92
B	10,30	14,63	14,39	14,58	15,34	14,61	14,87	14,59	13,88	13,45

A Miera nezam. z celk. počtu UoZ
B Evid. miera nezam. z disp. poč. UoZ
Zdroj: ÚPSVAR, 2008-2013

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel neustále narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2013 klesol podiel na 16,03 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Ž.nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15-24	18,13	17,83	18,95	17,76	16,52	15,19	16,48	16,70	16,47	18,46	16,03
25-34	23,54	23,48	22,73	23,21	24,15	24,55	25,44	25,69	24,48	24,73	24,15
35-49	37,50	38,05	36,84	36,45	35,40	32,62	31,52	31,56	32,38	32,81	33,43
50 a viac	20,84	20,64	21,48	22,58	23,93	27,63	26,55	26,05	26,67	24,00	26,39

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti od roku 2008 v podrobnom členení vekových kohort. V tomto prípade je najproblematickejšou skupinou skupina od 20 do 24 rokov, kedy v roku 2013 na túto skupinu pripadalo až 13,17 %. Druhou najpočetnejšou skupinou boli obyvatelia vo vekovej skupine od 25 do 29 rokov.

Nezamestnanosť podľa dosiahnutého veku uchádzačov v % - podrobná štatistika										
Ukazovateľ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31.1. 2013	31.3. 2013	30.6. 2013	30.9. 2013
15-20 roční				1,20	3,48	2,86	3,22	2,93	1,91	3,72
20-24 roční	15,19	16,48	16,70	15,27	14,98	13,17	13,24	14,06	15,21	14,28
25-29 roční				13,33	12,55	12,68	12,84	12,74	13,32	12,87
30-34 roční	24,55	25,44	25,69	11,15	12,18	11,47	11,28	11,13	11,29	11,57
35-39 roční				11,62	11,97	12,55	12,54	12,93	12,57	11,99
40-44 roční	32,62	31,52	31,56	9,69	9,80	10,28	10,26	10,27	10,21	10,02
45-49 roční				11,06	11,03	10,60	10,26	10,11	9,41	9,42
50-54 roční				11,62	11,40	12,03	12,00	11,72	11,76	11,40
55-59 roční	27,63	26,55	26,05	12,83	11,48	12,79	12,59	12,47	12,49	12,95
60 r. a viac				2,21	1,12	1,57	1,77	1,64	1,83	1,78

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa klasifikácie zamestnaní KZAM. Z tohto pohľadu pripadalo najviac nezamestnaných na pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov ako aj na nezaradených. V tejto skupine bolo evidovaných až 58 % všetkých nezamestnaných.

Ukazovateľ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31.1. 2013	31.3. 2013	30.6. 2013	30.9. 2013
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
3	6	5	6	6	9	5	5	4	4	4
4	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3
5	9	7	8	7	13	8	8	8	8	9
6	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1
7	9	11	10	9	18	10	9	9	8	8
8	5	6	5	4	8	6	6	6	5	5
9	19	12	11	12	22	11	10	10	10	10
A	46	52	54	55	22	54	55	56	58	58
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KZAM=1 zákonodar., riad. a ved. prac.
KZAM=2 ved.a odbor. dušev. pracovn.

KZAM=3 techn., zdrav., pedagog. pracovníci
KZAM=4 nižší administratívni pracovníci, úradníci
KZAM=5 -prac.v službách a obchode
KZAM=6 kvalifik. pracovníci v poľnoh., lesníctve
KZAM=7 remeselníci a kvalifik. robotníci
KZAM=8 obsluha strojov a zariadení
KZAM=9 pomoc. a nekvalifik. pracovníci
KZAM=A - ostatní, nezaraďení
KZAM=0

Zdroj: ÚPSVAR, 2008-2013

Významným ukazovateľom na trhu práce doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 3 mesiacov, v skupine od 4 do 6 mesiacov a v skupine nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných nad 48 mesiacov.

Ukazovateľ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31. 1.2013	31. 3.2013	30. 6.2013	30. 9.2013
A	26	22	19	21	16	15	15	18	17	18
B	16	18	16	15	17	14	14	11	13	12
C	7	11	9	10	11	9	8	9	8	10
D	5	13	8	8	7	8	7	6	8	5
E	54	64	52	53	50	45	45	45	45	45
F	6	9	12	10	12	12	13	11	9	9
G	5	4	10	7	7	8	7	8	8	8
H	12	14	22	17	19	20	20	20	17	17
I	4	2	5	6	5	7	7	6	6	6
J	3	2	3	6	4	5	5	4	5	5
K	4	2	2	3	4	4	4	4	5	4
L	2	1	2	2	4	3	3	3	3	4
M	22	15	14	13	14	17	17	17	18	19
N	34	23	25	30	31	36	35	35	37	38

A do 3 mesiacov (vrátane)

B 4 - 6 mesiacov

C 7 - 9 mesiacov

D 10 - 12 mesiacov

E UoZ v evidencii do 1 roka

F 13 - 18 mesiacov

G 19 - 24 mesiacov

H UoZ v evidencii od 1 do 2 rokov

I 25 - 30 mesiacov

J 31 - 36 mesiacov

K 37 - 42 mesiacov

L 43 - 48 mesiacov

M nad 48 mesiacov

N UoZ v evidencii nad 2 roky

Zdroj: ÚPSVAR, 2008-2013

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov so stredným úplným vzdelaním a úplným stredným odborným vzdelaním.

Ukazovateľ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	31. 1.2013	31. 3.2013	30. 6.2013	30. 9.2013
A	0	1	2	1	3	3	3	3	3	3
B	15	19	12	16	19	18	18	19	19	19
C	37	41	44	35	37	0	0	0	0	0
D	0	1	0	0	0	36	37	36	35	34
E	14	14	13	15	12	31	31	31	29	31
F	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3
G	23	14	19	21	19	0	0	0	0	0
H	0	2	1	1	1	1	1	2	2	2
J	6	4	7	7	5	7	6	6	8	7
K	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

L	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Neukončené základné vzdelanie									
B	Základné vzdelanie									
C	Nižšie stredné odborné vzdelanie									
D	Stredné odborné vzdelanie									
E	Úplné stredné odborné vzdelanie									
F	Úplné stredné všeobecné vzdelanie									
G	Vyššie odborné vzdelanie									
H	Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa									
I	Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa									
J	Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa									
K	N/A neurčené									
Zdroj: ÚPSVAR, 2008-2013										

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 19 %. Z hľadiska typu boli najviac zastúpení nezamestnaní, ktorí sú už dlhodobo nezamestnaní. Pomerne veľkú skupinu tvoria aj absolventi stredných a vysokých škôl.

Uchádzači o zamestnanie podľa typu											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	5	4	4	3	4	5	3	3	4	3	5
B	5	7	7	6	6	7	8	9	8	8	6
C	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	0
D	38	49	48	51	50	46	36	48	47	50	55
A Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP											
B Počet uchádzačov o zamestnanie - absolventi											
C Počet uchádzačov o zamestnanie - mladiství											
D Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie											
Zdroj: ÚPSVAR, 2008-2013											

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Žiari nad Hronom, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktívnych prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, obchod, doprava a verejná správa. Od roku 2003 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (41,3 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade priemyselnej výroby, školstva, poľnohospodárstva a lesníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Žiar nad Hronom											
Poľn., poľov. a les.....	3,8	2,9	1,9	1,3	1,8	1,7	2,0	1,3	1,7	1,0	0,9
Priem. spolu (okrem stav.)	46,2	44,3	46,0	46,5	46,4	47,2	47,2	42,3	42,5	42,8	41,3
Priemyselná výroba	43,2	41,4	42,7	43,6	42,8	43,5	41,7	37,7	39,4	39,0	37,6
Stavebníctvo	2,1	2,7	2,6	2,5	2,8	2,6	1,7	1,8	3,1	3,7	4,8
Veľkoobchod a maloobchod...	4,1	4,6	5,2	5,6	5,7	5,5	7,9	8,1	8,1	9,6	8,9
Hotely a reštaurácie	1,5	1,5	1,5	0,9	0,8	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Doprava, sklad., pošty a tel.	7,1	7,4	7,6	8,3	8,0	7,1	10,6	8,8	13,3	9,1	9,4
Finančné sprostredkovanie	1,6	1,6	1,6	1,6	1,4	1,2	1,1	0,9	0,8	1,9	2,0
Neh., prenájom a obch. činnosti	1,1	1,7	1,8	2,5	2,7	2,8	3,2	3,3	3,7	4,2	4,7
Ver. správa a obr., pov. soc...	6,5	7,2	6,7	9,4	9,6	9,4	8,6	14,4	13,9	11,7	9,9
Školstvo	12,6	12,9	12,4	12,2	11,7	10,6	6,4	6,4	3,4	7,2	5,4
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	9,9	9,4	9,1	5,8	5,5	8,3	7,9	9,6	6,4	5,9	9,8
Ostatné spoločenské,	3,5	3,7	3,5	3,4	3,4	3,1	2,9	2,6	2,5	2,5	2,4

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obci sú obyvatelia zamestnaní hlavne v malých výrobných rodinných prevádzkach a v službách. Vzhľadom na veľkosť obce je pracovný trh obmedzený. Obyvatelia poskytujú nasledovné služby: požičovňa šiat, pohostinské a reštauračné služby, kovovýroba a zámočníctvo, obchodné služby a stavebná činnosť, doprava a iné.

Ekonomická stratifikácia obyvateľstva, výdavky domácností

Ekonomická stratifikácia obyvateľstva prezentuje rozmiestnenie a štruktúru obyvateľov z hľadiska výšky mzdy.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda, miera rizika chudoby

Priemerný hrubý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2003 do roku 2013 o 71,6 %. Aj napriek tomu ostáva spomedzi ostatných regiónov SR na veľmi nízkej úrovni.

Priemerná čistá nominálna mesačná mzda podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	362,4	391,3	409,6	447,0	493,7	524,6	549,3	579,0	583,0	606,0	622,0
B	1,1	1,2	0,6	0,3	0,6	0,6	0,7	0,0	1,0	0,0	0,0
C	1,8	1,6	2,5	2,8	3,1	2,6	3,7	3,0	3,0	3,0	3,0

A - Priemerná čistá nominálna mesačná mzda (EUR)

B - Peňažné plnenia zo zisku po zdanení (EUR/mesiac)

C - Náhrady za pracovnú pohotovosť mimo pracoviska (EUR/mesiac)

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Celkový disponibilný príjem domácnosti v roku 2013 pripadalo len cca. 620 €.

Príjmy a životné podmienky domácnosti											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	331,8*	368,5*	403,1	429,1	480,5	523,9	572,7	581,3	627,5	651,6	679,0*
B	265,1*	302,0*	338,1	369,0	416,3	450,8	493,1	527,3	558,4	592,2	624,8*
C	9,7*	10,5*	10,0	13,3	12,6	13,5	13,6	16,9	15,3	15,6	16,45*

Priem. hrubý ekv. príjem dom. (Eur/mesiac)

Priem. disp. ekv. príjem dom. (Eur/mesiac)

Miera rizika chudoby - 60% mediánu (%)

* - vypočítané na základe doterajšieho trendu

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

S nízkym disponibilným príjmom súvisia aj ďalšie ukazovatele ako miera rizika chudoby. Uvedený ukazovateľ v sledovanom období vzrástol na cca. 16 %.

Nasledujúca tabuľka prezentuje výšku nominálnej mesačnej mzdy podľa klasifikácie zamestnaní. Z uvedeného vyplýva, že najviac obyvateľov v regióne zarába v priemere jednu z najnižších nominálnych mesačných miezd. Väčšina obyvateľov je zamestnaná v skupinách D až G, a z hľadiska odvetvovej klasifikácie v obchode, komerčných a nekomerčných službách, lesníctve, poľnohospodárskom sektore, ktoré sa dlhodobo vyznačujú najnižšími mzdami v porovnaní s ostatnými sektormi. Okrem iného sú obyvatelia zamestnaní aj v priemyselnej výrobe (F,G,H).

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR) podľa územie, Klasifikácia zamestnaní a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	455	495	537	566	625	675	686	719	740	772	798
A	881	975	1136	1161	1246	1305	1315	1364	1385	1496	1538
B	568	600	672	718	840	905	868	904	925	915	965
C	490	534	578	616	661	732	736	775	799	848	868
D	355	403	454	495	543	585	598	606	657	656	678

E	339	320	357	365	396	460	536	558	547	585	584
F	319	386	405	440	453	482	477	525	571	569	616
G	420	443	475	514	579	630	615	659	704	727	741
H	426	448	494	525	569	613	605	625	642	659	698
I	261	287	318	327	354	399	395	412	424	441	464

A Zákonnodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci

B Vedeckí a odborní duševní zamestnanci

C Technickí, zdravotníckí a pedagogickí zamestnanci a zamestnanci v príbuzných odboroch

D Nižší administratívni zamestnanci

E Prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode

F Kvalifikovaní zamestnanci v poľnohospodárstve, lesníctve a v príbuzných odboroch (okr. obsl. stroj. a zariad.)

G Remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia, spracovatelia, opravári (okrem obsluhy strojov a zariadení)

H Obsluha strojov a zariadení

I Pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Z hľadiska vekovej štruktúry boli najvyššie mzdy zaznamenané vo vekovej skupine 40 – 44 rokov a od 35 do 39 rokov.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR) podľa územie, veková kategória a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	455	495	537	566	625	675	686	719	740	772	798
do 19 r.	275	288	327	400	383	432	413	468	484	468	471
od 20 do 24 r.	336	360	410	426	455	505	507	542	548	581	578
od 25 do 29 r.	405	429	483	524	571	622	630	656	677	698	709
od 30 do 34 r.	435	463	517	569	630	660	690	733	751	780	790
od 35 do 39 r.	451	487	532	583	651	696	732	762	773	804	830
od 40 do 44 r.	470	512	552	591	647	718	717	757	772	820	859
od 45 do 49 r.	473	522	558	582	648	703	705	734	759	792	807
od 50 do 54 r.	480	524	558	573	637	687	692	720	743	772	821
od 55 do 59 r.	506	547	574	568	624	682	679	712	729	757	781
60 a viac rokov	566	551	575	561	616	654	665	696	751	775	806
SR	510	566	614	656	719	773	803	831	855	888	912

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Z hľadiska dosiahnutého vzdelania boli najvyššie mzdy dosahované pri vysokoškolskom vzdelaní II a III stupňa. Obyvatelia so základným vzdelaním dosahovali hrubú nominálnu mzdu len vo výške 556 €.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR) podľa územie, vzdelanie a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	455	495	537	566	625	675	686	719	740	772	798
A	328	348	375	379	421	462	460	499	511	531	556
B	371	392	434	453	492	543	553	578	606	622	634
C	370	413	441	469	523	544	583	603	593	624	660
D	404	433	492	549	580	629	645	686	691	738	747
E	405	460	501	533	571	620	678	672	694	711	750
F	453	495	528	560	609	672	670	700	722	749	779
G	484	487	538	638	674	757	733	795	812	852	881
H	504	572	682	628	662	747	795	808	809	825	854
I	628	676	756	867	954	1024	1011	1043	1057	1089	1119
J	835	602	860	910	1064	1051	1040	1183	1196	1116	1153

Základné

Učňovské (bez maturity)

Stredné odborné (bez maturity)

Úplné stredné učňovské (s maturitou)

Úplné stredné všeobecné

Úplné stredné odborné

Vyššie odborné

Vysokoškolské 1. stupeň

Vysokoškolské 2. stupeň

Vysokoškolské 3. stupeň

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na bývanie (71,4 €) a stravovanie (cca. 70,5 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo okresu – hlavne v meste Zvolen, Banská Bystrica, prípade v ojedinelých prípadoch v meste Bratislava.

Čisté peňažné výdavky (do r. 2003) v EUR											
Banskobystrický kraj	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	222,0	257,3	232,4	269,5	300,2	318,7	283,8	292,9	303,3	313,4	329,6
Potraviny a nealko. ...	50,6	57,1	59,9	61,5	65,2	67,0	60,0	63,4	66,2	69,9	70,5
Alko. nápoje a tabak	6,3	7,0	6,5	6,7	7,4	8,7	8,0	9,3	8,7	9,6	9,9
Odievanie a obuv	13,8	12,3	11,4	13,8	17,4	17,6	14,9	14,7	15,8	13,8	16,0
Býva., voda, elenerg.	45,9	57,3	54,5	69,1	65,9	64,3	66,9	63,4	66,0	66,6	71,4
Nábyt., bytové vyb. ..	8,5	12,3	9,3	9,7	14,5	11,8	12,3	11,4	9,4	12,7	12,3
Zdravotníctvo	4,4	5,4	6,5	9,0	7,9	8,2	7,8	8,6	7,6	10,1	10,0
Doprava	16,2	16,8	12,9	16,9	16,2	25,6	17,5	18,9	22,5	23,0	23,4
Pošty a telekom.	8,6	9,6	10,1	12,9	14,8	16,5	17,3	16,3	17,4	16,8	19,9
Rekreácia a kultúra	13,4	15,8	12,4	15,2	21,7	25,5	16,3	17,8	19,0	17,2	20,5
Vzdelávanie	1,2	2,1	1,0	1,2	1,5	1,6	1,2	1,4	1,3	1,4	1,3
Hotely, kaviar. a rešt.	12,0	8,6	9,0	11,4	13,5	16,7	14,0	14,9	17,8	17,4	18,6
Rozl. tovary a služby	18,6	19,3	18,3	21,1	22,0	20,1	17,9	17,7	20,8	23,9	21,4
Ostatné výdavky	22,5	33,7	20,8	21,1	32,2	35,3	29,6	35,0	31,0	30,7	34,3

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie a zdravotníctvo, čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k vyšším vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na poštové a telekomunikačné služby.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Slaská je bývanie. Pôvodná zástavba obce Slaská vznikala ako hromadná dedina. Pôvodné centrum obce tvorí historické námestie rozšíreného ulicového typu, orientované severojužne. Nad obcou na návrší dominuje kostol, pod ním pôvodná fara. Zástavba obce sa rozkladá okolo potoka Slaská, v náročnom teréne. Prevažuje individuálna bytová výstavba. Bytovka s je situovaná pri Slaskom potoku severne od historického námestia (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.22). Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. V súčasnosti je v obci vytvorená nová lokalita na výstavbu rodinných domov, ktorá je už zapísaná aj v katastri nehnuteľností. Ide o projekt „Skaská – DIELY, riešenie lokality pre IBV, k.ú. Slaská“. Projekt má v súčasnosti už aj právoplatné stavebné povolenia na inžinierske siete (voda, plyn, elektrina).

Obývané byty a domy (2011)			
	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec SLaská	160	152	155
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011			

Perspektívne sa dá očakávať aj zvýšenie požiadaviek na návrat k tradičným formám hospodárenia. Je vhodné adaptovať jestvujúce objekty, umožniť ich rekonštrukciu, prístavbu, či iný spôsob úprav. V určitej únosnej miere môžu vznikať aj nové lokality (potreba individuálneho posúdenia), nevhodné však sú skupiny objektov väčšieho rozsahu, ktoré by nepriaznivo mohli ovplyvniť krajinnú štruktúru. V okolí intenzívne zastavaného územia obce, je vhodné uvažovať skôr s určitým útlmom a regeneráciou jestvujúceho fondu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu rekreácie a to 34.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)				
zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
4	34	10	10	1
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011				

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (140). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 9 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 5 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
5	140	1	0	9

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Slaská disponuje plochou od 40 do 80 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m².

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
160	10	99	21	29

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 3 miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 5 a viac izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 29.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
2	13	64	29	51

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 134 bytov v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody mali 4 domácnosti. Bez vodovodu bolo 0 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
134	4	2	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 53 bytov, a pevnou linkou disponovalo 59 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
110	59	73	59	53

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Slaská je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 50 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
17	73	50	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynovým kúrením – 87 a pevným palivom – 50 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva 9 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
87	9	1	50	1	0	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2013 mierne klesol ich počet na 29 osôb. Slobodné povolania klesli na 2.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Slaská	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fyzické osoby – podnik.	34	34	34	31	33	41	38	37	38	37	31
Živnostníci	30	31	33	30	32	40	37	35	36	34	29
Slobodné povolania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Samost. hosp. roľníci	3	3	1	1	1	1	1	2	2	2	2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkovo je v obci činných 12 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 7 ziskových a 5 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Slaská	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Právnické osoby spolu	4	4	4	4	6	10	10	9	10	11	12
Právnické osoby ziskové	0	0	1	1	2	7	7	6	6	6	7
Práv. osoby neziskové	4	4	3	3	4	3	3	3	4	5	5

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom obce a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti. Podľa Obchodného registra majú v obci svoje sídlo nasledovné právnické osoby:

1. alu TECH s.r.o.
2. BEHAC, spol. s r.o.
3. Erik Tölgyesi - AVINGA
4. Jan Mega
6. OPLA, spol. s r.o.
7. OTV FINANCE, s.r.o.
8. PEMA STROJ s. r. o.
9. TOBYROW, s.r.o.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov v regióne podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti stavebníctva a obchodu. Pomerne vysoké % je orientovaných na obchodnú činnosť a ubytovacie a priemyselnú výrobu. V priebehu sledovaného obdobia narastá aj počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností v %											
Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pôdohospodárstvo, rybolov	4	4	4	6	6	6	5	5	5	5	5
Priemysel spolu	16	16	16	19	19	18	15	15	15	15	15
z toho priemysel. výroba	16	16	16	19	19	18	15	15	15	15	15
Stavebníctvo	14	15	16	16	18	20	21	22	21	21	21
Obchod	38	37	35	33	30	29	28	27	26	26	24
Hotely, reštaurácie	4	4	4	3	3	4	4	4	4	5	4
Dopr., sklad., pošty a tel.	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3
Finančné sprostredkovanie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Nehnut. prenáj., obch. činn.	13	13	14	12	12	13	15	16	16	17	17
Školstvo	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Zdravot. sociálna pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ostatné	4	4	4	4	4	4	5	6	5	6	6

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v oblasti obchodu, nehnuteľností a obchodných činností a priemysle. Pomerne silo sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva.

Podniky podľa ekonomických činností (OKEČ, NACE)											
Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pôdohospodárstvo, rybolov	7	8	8	8	7	7	7	6	6	6	6
Priemysel spolu	24	23	22	22	20	18	18	18	17	17	16
z toho priemysel. výroba	23	22	21	20	19	17	16	16	15	15	14
Stavebníctvo	9	9	8	8	8	8	9	10	10	9	8
Obchod	33	32	32	31	32	31	29	27	26	26	26
Hotely, reštaurácie	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5
Doprava, skladovanie,	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5
Finančné sprostredkovanie	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nehnutelnosti prenájom...	13	15	16	16	17	19	24	26	26	29	28
Školstvo	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Zdravotníctvo soc. pomoc	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Ostatné	3	2	3	3	3	3	1	1	1	1	1

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Slaská, ktorá je začlenená do okresu Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 480,2 ha, z čoho orná pôda zaberá 36,6 ha. Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 426,8 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa prakticky nemení. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 30 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Slaská											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% z celkovej výmery	36,37	36,37	36,37	36,35	36,35	36,35	36,35	36,35	30,13	30,13	30,00
Pol'nohosp. pôda - spolu	582,0	582,0	582,0	581,8	581,8	581,8	581,7	581,7	482,2	482,2	480,2
- orná pôda	102,8	102,8	102,8	102,6	102,6	102,6	102,5	102,5	36,6	36,6	36,6
- záhrada	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	16,9
- trvalý trávny porast	464,3	464,3	464,2	464,2	464,2	464,2	464,2	464,2	430,6	430,6	426,8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Rastlinná výroba

Najčastejšie sa tu vyskytujúcim pôdnym typom je kambizem, v juho-západnej časti územia pseudoglejové na svahových hlinách a rôznych substrátoch, v ostatnej časti najmä na vulkanických horninách. Obec spadá pod klimatický región mierne teplý, mierne vlhký, až veľmi chladný, vlhký. Juhozápadnú časť územia tvoria pôdy hlboké, bez skeletu, stredne ťažké (hlinité), v ostatných častiach stredne až silno skeletnaté, stredne hlboké, ľahké (piesočnaté až hlinitopiesočnaté), stredne ťažké- ľahšie (piesočnatohlinité). Na tejto pôde sa prevažne pestovali obilniny: ozimná pšenica, ozimná raž, ozimný jačmeň, jarný jačmeň, ovos; ďalej repka, kukurica na siláž a jednoročné a viacročné krmoviny. Odvodnenie sa nachádza v juhozápadnej časti územia (UPN obcí mr Žiarske Podhorie, 2007, s.43-44).

Rastlinná výroba v regióne je zameraná na produkciu repky olejnej, obilnín a viacročných krmovín. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia výrazne klesla. V roku 2013 činila produkcia len 49 ton. V najväčšej miere sú zastúpené viacročné krmoviny.

Produkcia vybraných poľnohospodárskych plodín (t) podľa územie, druh plodiny a rok											
Okres Ž. nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny	4177	6918	5563	2376	5473	8789	5010	3712	4976	5107	3652
Obilniny	4025	6875	5503	2347	5473	8789	5010	3662	4976	5106	3652
Olejniny	895	1595	1371	790	1039	2162	1702	1535	290	513	477
Zemiaky	1783	827	2279	2686	2197	2125	1065	411	2528	700	49
Viacročné krmoviny	2538	2811	1825	3012	2810	2545	3185	4564	5743	3758	6167

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky, aj keď ich celková produkcia výrazne klesla.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny spolu	1,76	2,85	3,60	2,66	3,04	3,84	2,91	2,35	3,01	3,07	2,84
Obilniny	1,78	2,89	3,39	2,73	3,04	3,84	2,91	2,68	3,01	3,07	2,84
Olejniny	0,83	1,87	1,61	1,26	2,41	2,83	1,92	1,52	1,08	1,49	1,65
Zemiaky	15,15	6,13	21,67	24,86	20,09	19,64	14,25	7,99	18,34	23,86	14,08
Viacročné krmo.	1,86	3,64	3,10	3,35	3,54	3,10	2,93	2,29	2,36	2,06	3,00

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Žiar nad Hronom. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, oviec a hovädzieho dobytku.

Stav hospodárskych zvierat											
Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hovädzí dobytok	4818	3564	3054	3257	3138	3142	3135	3362	3380	3570	3591
Ošipané	9002	8275	1627	1148	1310	876	785	733	519	533	590
Ovce a barany	2784	2084	2184	1951	2701	4323	4750	5495	5539	6222	4629
Kozy a capy	682	597	659	564	505	526	669	634	608	609	557
Kone	73	73	74	51	60	83	82	85	80	88	83
Hydina	25735	25735	25735	25735	25735	24700	24692	24702	24692	24759	24748

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Od roku 2003 došlo v regióne k nárastu počtu kusov oviec a baranov (cca. 66,2 %). Hovädzí dobytok bol do určitej miery redukovaný na počet 3591 kusov. K miernemu poklesu došlo aj v prípade hydiny. Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	25,8	25,8	22,8	26,4	23,3	21,4	20,9	22,5	23,2	24,9	25,3
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	10,8	12,2	10,4	11,9	10,1	9,5	9,6	10	9,9	11,1	10,3

Ovce (na 100 ha poľ. p.)	14,9	15,1	16,3	15,8	20,1	29,5	31,7	36,9	37,9	43,3	32,6
Ošípané (na 100 ha ornej pôdy)	142,2	145,5	31,4	24,1	26,1	15,3	12,9	11,9	8,3	9,6	10,9
Hydina (na 100 ha ornej pôdy)	406,5	452,4	497,3	539,6	513,2	430,7	406,3	401	396,2	444,3	455,2
Sliepky (na 100 ha ornej pôdy)	358,4	399	438,5	475,8	452,5	395,4	373,1	368,1	363,7	407,7	417,7

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Na území obce Slaská v oblasti poľnohospodárstva pôsobí Pozemkové spoločenstvo poľnohospodárskych a lesných pozemkov a urbárikov obce Slaská a spoločnosť TOBYROW, s.r.o.. Pozemkové spoločenstvo sústreďuje svoje aktivity na obhospodarovanie pozemkov, kým spoločnosť TOBYROW, s.r.o. sa venuje chovu hovädzieho dobytku.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa žiadne vzdelávacie zariadenie nenachádza. Materská škola bola zrušená. Ako vyplýva z predpokladov demografického vývoja, v priebehu nasledujúcich 10 rokov pravdepodobne nedôjde k nárastu počtu detí predškolského veku, a teda ani nebude vytvárať tlak na vznik takéhoto zariadenia.

Materská škola

Materská škola sa v obci nenachádza. Pôvodná bola zrušená pre malý počet detí a neprimerané finančné náklady. Deti navštevujú materskú školu v obci Lutila prípadne meste Žiar nad Hronom. Do budúcnosti sa zrejme nevytvorí tlak na zriadenie materskej školy. Jasle nie sú vybudované.

Základné školstvo

Školopovinné deti navštevujú základnú školu v obci Lutila, prípadne meste Žiar nad Hronom.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3
1-4	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
0 – priem. Index				0,960	% nárast – 0						-34
1-4 priem. Index				1,001	% nárast 1 – 4						0
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,354
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,123

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka o 34 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet ostať relatívne stabilný. V priemere by mal klesať podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 4,354 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 4,123 %. Pokles by nemal byť významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
10-14	21	20	19	19	18	17	17	16	15	15	14
5-9 – pr. Index				1,001	% nárast 5 - 9						0
10-14 pr. Index				0,960	% nárast 10 - 14						-33
Abs. nárast											-7
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											9,011
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											7,616

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles v skupine od 10 do 14 rokov. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku poklesnúť o 7. Stabilizácia sa predpokladá v skupine od 5 do 9 rokov. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 33 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal ale mierne poklesnúť na 7,616 %. Obec v súčasnosti nezabezpečuje služby predškolského vzdelávania a nie je ani zriaďovateľom malotriednej základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude ani v budúcnosti nevyhnutné takéto zariadenia zriaďovať.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v Žiari nad Hronom, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. V obci v objekte bývalej materskej školy sídli Slovenský červený kríž, územný spolok Žiar nad Hronom, ktorý tam zároveň prevádzkuje vývarovňu obedov a poskytuje stravovanie seniorom v Slaskej, Kosoríne, Ladomerskej Vieske a v Žiari nad Hronom. Obec Slaská seniorom s trvalým pobytom v obci na obedy finančne prispieva.

V obci je činný Klub dôchodcov. Klub organizuje pre svojich členov niekoľko akcií, aktívne spolupracuje s obcou.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Žiar nad Hronom.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Žiar nad Hronom	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	1	2	2	2	4	2	5	5	5	5	5
Počet miest k 31.12 spolu	146	166	166	166	169	166	166	166	161	160	160
P.m. v domov. dôchodcov	146	146	146	67	70	78	-	-	-	-	-
P.m. v penziónoch	0	0	0	13	13	8	-	-	-	-	-
P.m. v zariad. pre seniorov	-	-	-	-	-	-	50	50	50	20	20
P.m. v DSS pre pos. dosp.	0	0	0	66	66	60	42	42	42	10	10
P.m. v DSS pre postih. deti	0	20	20	20	20	20	20	20	15	0	0
P.m. v detských domovoch	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnu technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	33	35	36	38	39	41	43	45	47	49	51
65-69	25	25	26	27	28	28	29	30	31	32	33
70-74	18	18	19	19	19	19	20	20	20	20	21
75-79	13	13	12	12	12	12	12	12	12	11	11
80-84	13	14	14	15	16	17	18	19	21	22	23
85-89	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,030	% nárast – 60+						34
Abs. nárast											37
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											22,310
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											30,039

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 38 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 29,053 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 834 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Obyvatelia dochádzajú do obce Lutila, kde je k dispozícii praktický lekár pre dospelých. V obci ordinuje stomatológ a 1 x za mesiac aj detský lekár. Komplexná zdravotná starostlivosť pre obyvateľov je poskytovaná v okresnom meste Žiar nad Hronom.

Poliklinika ProCare a.s. v Žiari nad Hronom sa nachádza v areáli závodu ZSNP, na Priemyselnej ul. č.12. Svojim klientom poskytuje zdravotné služby v rámci kuratívny a preventívneho lekárstva. K dispozícii má 3 ambulancie všeobecného lekárstva, 2 ambulancie preventívneho a pracovného lekárstva, 9 špecializovaných ambulancií a 3 stomatologické ambulancie. V programe má PLK okrem poskytovania celoročnej zdravotnej starostlivosti, preventívnych programov, aj poskytovanie služieb jednotlivých špecializovaných ambulancií pre širokú verejnosť (20.10.2014, <http://www.procare.sk/individualni-klienti/poliklinika-procare/procare-ziar-nad-hronom/>).

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025

0	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3
1-4	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
0 – priem. Index				0,960	% nárast – 0						-34
1-4 priem. Index				1,001	% nárast 1 – 4						0
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,354
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,123

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	33	35	36	38	39	41	43	45	47	49	51
65-69	25	25	26	27	28	28	29	30	31	32	33
70-74	18	18	19	19	19	19	20	20	20	20	21
75-79	13	13	12	12	12	12	12	12	12	11	11
80-84	13	14	14	15	16	17	18	19	21	22	23
85-89	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
90-94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,030	% nárast – 60+						34
Abs. nárast											37
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											22,310
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											30,039

2.13. ŠPORT

Športová infraštruktúra v obci je zastúpená 2 samostatnými futbalovými ihriskami. Jedno z ihrísk má kompletnú obslužnú infraštruktúru – tribúnu a šatne s umyvárňami. Iné ihriská sa v obci nenachádzajú. Okolie obce vytvára predpoklady na rozvoj cykloturistiky. Na okraji bolo vybudované malé lyžiarske stredisko, kde bolo zabezpečené aj zasnežovanie. V súčasnosti nie je funkčné.

Športu sa v obci venuje Občianske združenie Športový klub Slaská. Zároveň je v obci zriadené minifitnesscentrum, ktoré je prístupné občanom bezplatne na magnetickú kartu.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24		52		45
25-39		36		43
40-54		39		39
55-69		38		36
70+		18		48
				33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	26	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15
15-19 – pr. Index				0,950	% nárast 15-19						-40
Abs. nárast											-10
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,354
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,201

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	33	32	31	30	30	29	28	27	27	26	25
25-29	36	36	35	34	33	33	32	31	31	30	30
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-24
25-29 - pr. Index				0,980	% nárast 25 – 29						-18
Abs. nárast											-15
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,479
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											11,476

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	37	37	36	36	35	35	34	34	33	33	32
35-39	40	41	42	44	45	46	47	49	50	51	53
40-44	33	32	32	32	31	31	30	30	30	29	29
30-34 - pr. Index				0,985	% nárast – 30-34						-14
35-39 - pr. Index				1,028	% nárast – 35-39						32
40-44 - pr. Index				0,989	% nárast 40 – 44						-11
Abs. nárast											4
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											23,001
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											23,920

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti tejto obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. V rámci oblasti kultúry má obec vybudovanú aj obecnú knižnicu.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácii výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov.

Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné účely.

Obec vydáva Hlásnik noviny obce Slaská –každé tri mesiace zasiela aj rodákovi a vlastníkom z obce (ÚPN obcí mr. Žiarske Podhorie, 2007, s.32). Dychová hudba Slašťanka už činnosť nevykonáva. Bolo

založené OZ Slaštianska kapela, ktoré prebralo aktivity dychovej hudby. Rovnako už neexistuje ani detský folklórny súbor. Voľnočasové aktivity (stavanie mája, pálenie jánskej vatry, čistenie potoka, obnova studní a podobne) zabezpečuje OZ Pro Slaská. V rámci kultúry obec vykonala výmenu okien na kultúrnom dome, rekonštrukciu jeho fasády, úplnú výmenu podlahy javiska, rekonštrukciu podlahy sály, vrátane modernizácie toaliet.

Kultúrne pamiatky

V obci sa nachádzajú nasledujúce kultúrno historické pamiatky: renesančný rímsko-katolícky kostol sv. Havla z konca 15. str., bašta (v opevnení) pri kostole z roku 1654, renesancia, archeologické nálezisko: paleolit, liatinové a kované kríže. Ďalej sú to: Kaplnka (severovýchodne nad obcou), drevený kríž pri d. č. 57 (parc. č. 238), božie muky – murované, pri parc. 199, sýpky združené – dvojpodlažné – na parc. č. 422 a 423, 433 a 434, sýpka dvojpodlažná (parc. č. 15), severný drevený štít d. č. 162 (parc. č. 502) s ozdobnou lištou – okrádlím a výzorníkmi, d. č. 180-181 – poschodový dom (znaky nemeckého kam. domu, južná časť so štukovými prvkami), skupina domov č. 190, 191, 192, 193 a 198 s umelecko remeselnými a architektonickými prvkami (štíty, výzorníky, tektonika fasád, nika, tvaroslovie okien) parc. č. 665, 669, 684, 696 a 698 (5.9.2014, www.slaska.sk).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
 - zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
 - rozšíriť systém permanentiek
 - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
 - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
 - d) last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
 - e) zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
3. zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení

4. podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
5. radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
6. radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
7. významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	33	32	31	30	30	29	28	27	27	26	25
25-29	36	36	35	34	33	33	32	31	31	30	30
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-24
25-29 - pr. Index				0,980	% nárast 25 – 29						-18
Abs. nárast											-15
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											14,479
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											11,476

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	34	33	33	33	32	32	31	31	31	30	30
50-54	33	32	31	30	30	29	28	27	27	26	25
55-59	36	36	37	37	37	37	38	38	38	38	38
45-49 – pr. Index				0,989	% nárast - 45-49						-11
50-54 - pr. Index				0,973	% nárast - 50-54						-24
55-59 - pr. Index				1,006	% nárast - 55-59						6
Abs. nárast											-9
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,491
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											19,625

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Ubytovacie zariadenia sú v regióne rozložené nerovnomerne, s hlavným ťažiskom v Žiari nad Hronom a Kremnici. Rozľahlé časti najmä v okolí obce sú takmer bez ubytovacích možností. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štatistiky ubytovania v okrese Žiar nad Hronom. Počet ubytovacích zariadení v regióne v sledovanom období narastal. V roku 2013 bolo v okrese evidovaných 47 oficiálnych ubytovacích zariadení. Z hľadiska štruktúry sú v najväčšom počte zastúpené penzióny a hotely.

Štruktúra ubytovacích zariadení v okrese v abs. vyjadrení											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	212424	187558	167278	147991	157010	168655	121625	146062	144032	144590	144266
B	33	38	40	37	45	47	49	40	40	51	47
C	49997	47994	45245	44309	48162	54395	42308	45470	47108	46705	48182
D	1970	2300	2262	2125	2181	2071	2097	2023	2105	2373	2 257

Počet prenocovaní návštevníkov v ubyt. zariadeniach

Počet ubytovacích zariadení

Počet návštevníkov v ubyt. zariadeniach

Počet lôžok v ubytovacích zariadeniach

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Priamo v obci sa žiadne ubytovacie zariadenia nenachádzajú.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa nenachádza žiadne stravovacie zariadenie. Do budúcnosti sa ani nepredpokladá s jeho vznikom. Samotná obec predstavuje malý trh na jeho udržateľnosť, a keďže sa v obci nenachádza ani žiadna významnejšia atraktivita, dopyt po takýchto službách je zanedbateľný.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu. Riešenie rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je založené na rekreačnom potenciáli, ktorým katastrálne územie obce disponuje a, samozrejme, aj na potenciáli, ktorý poskytuje celá oblasť. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu je potrebné podporovať aj historicko-kultúrny kontext v rámci poznávacej turistiky. Rozvoj pobytovej turistiky je obmedzený ponukou základných služieb.

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti doteraz nevyvolali aktivizáciu rekreačných podujatí v obci a jej katastri. V obci chýba vybavenosť účelovými zariadeniami na realizáciu rekreačného cestovného ruchu. Preto v súčasnosti sa obec nezaraduje medzi rekreačne atraktívne lokality. Disponibilné prírodné a kultúrne historické podmienky obec zaradujú medzi oblasti s potenciálom rozvoja poznávacej turistiky vrátane cieľových a pobytových príležitostí cestovného ruchu - turistické trasy poznávania biodiverzity prírody (cyklistické aj pešie). S perspektívnym cieľom rozvoja je zvýšenie využiteľnosti disponibilného potenciálu cestovného ruchu na rozvoj ekonomických aktivít spojených s cestovným ruchom v regióne, využívaním kultúrnych pamiatok pre rozvoj cestovného ruchu, podpory rozvoja kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel v záujme rozvoja cezhraničného turizmu a zlepšovania služieb a produktov a spoločného využívania infraštruktúry cestovného ruchu. Chotár je vhodný pre krátkodobý cestovný ruch prevažne letného využitia na báze turistiky, cykloturistiky, vlastivedy, ale aj poľovníctva a pod. regionálneho významu.

„Rekreačný priestor Slaská“ podľa ÚPN-HSA Žiar nad Hronom zaberá priestor okolo Slaského potoka, severne od družstva (od el. vedenia). Rekreačný priestor okolo lyžiarskeho vleku je v súlade s ÚPNHSA. Obec Slaská mala vybudovaný lyžiarsky vleč, aj so zasnežovaním, ktorý je od roku 2001 uzavretý. Úspešne je tu rozvíjaná mikroregionálna cykloturistika s možnosťou okruhu cez Sklené, Kremnické Bane, Kopernicu späť do Slaskej.

Uzavretú lokalitu lyžiarskeho vleku ÚPN navrhuje obnoviť a doplniť i letným využitím, vo forme 9 jamkového golfového ihriska krajinárskeho typu, v zmysle vypracovaného zámeru. Obmedzujúcim limitom je tu ochranné pásmo vodných zdrojov. Jestvujúci objekt pri lyžiarskom vleku navrhuje rekonštruovať na komplexné služby s ubytovaním. Pre celoročné využitie navrhuje lokalitu doplniť vodnou plochou a malou rekreačnou výstavbou. Reálne však nemožno predpokladať s rozvojom takéhoto druhu infraštruktúry.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje

rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2013

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2009	2 010	2011	2 012	2013
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					

Zdroj: OcÚ Slaská, 2014

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Slaská je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení). Stavebný úrad pre Obec Slaská (Spoločný obecný úrad) je zriadený na Mestskom úrade v Žiari nad Hronom.

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Slaská. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 členov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska daňového úradu	Banská Bystrica
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného súdu	Žiar nad Hronom
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Žiar nad Hronom
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Žiar nad Hronom
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica

Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia
ŠÚ SR

Žiar nad Hronom
Banská Štiavnica

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Slaská je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdeldanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Slaská nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí
SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám
WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok

finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká nízka	vysoký	nízky
		1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Slaská a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Žiar nad Hronom (cesta III triedy prechádzajúca katastrom), - rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce, - relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 122 a vysokoškolským vzdelaním – 30, - celkovo 31 činných fyzických osôb podnikateľov, - rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, - celkovo 7 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1/3 katastra obce, - okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť, - relatívna blízkosť hospodárky silných priemyselných miest a výrobných centier Ž. n. Hronom a Handlová, - poľnohospodárska pôda o rozlohe 480,2 ha, - pozemkové spoločenstvo poľnohospodárskych a lesných pozemkov a urbárikov obce Slaská , - spoločnosť TOBYROW, s.r.o. - chov hovädzieho dobytku, - areál bývalého poľnohospodárskeho družstva v hornej časti obce, - rýchla dostupnosť cesty RI, novovybudovaný obchvat okresného mesta,	- nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite okresu Žiar nad Hronom, - hospodárska základňa obce Slaská pomerne málo rozvinutá, - majetkoprávne nevysporiadaný areál bývalého PD, - v obci sa nenachádza stavebná výroba, ani komunálna výroba a ani ucelené skladové hospodárstvo, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,

Príležitosti	Ohrozenia
- využitie polohového potenciálu obce Slaská s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Žiar nad Hronom, - využitie bývalého areálu PD družstva v severnej časti obce, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, - rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Slaská (poľnohospodárstvo, lesníctvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o región,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 14 5	Stratégia WO 13 6 9
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- obcou prechádzajúca cesta III triedy č. 05074 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Ž. n Hronom a mesta Handlová, - dostupnosť cesty E 571 (Rakúsko -) Bratislava – Trnava – Banská Bystrica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice (- Ukrajina) - prepojenie na E 572 (Česko -) Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom - prepojenie na cestu E 77 (Poľsko -) Trstená – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy (- Maďarsko), - vybudovaný obchvat mesta Žiar nad Hronom dostupný cez obec Lutíla, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce,	- nepriame napojenie obce na železničnú dopravu dochádzkou na stanicu mesta Žiar nad Hronom, - nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku južná časť – kostol, - nevyhovujúci stav komunikácie v smere na areál bývalého PD, - zlý technický stav komunikácie – ul. Na Pílu, - nevyhovujúci stav komunikácie – ul. Dolina, ul. Dielničky, - nevyhovujúce šírkové usporiadanie ul. Rihavice, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,

- vysporiadané pozemky v prospech obce pre ďalšie IBV a infraštruktúru, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD, - vybudované parkovisko pre potreby OcÚ – 10 p.m., - dostatok parkovacích miest pre potreby obchodných jednotiek, - vybudovaný priestor pre parkovanie v blízkosti futbalového ihriska,	
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty III. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 6 0	Stratégia WO 9 5
T hrozby	Stratégia ST 9	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaný obecný cintorín a dom smútku v areáli cintorína, - možnosti rozvoja bytovej výstavby, - hasičská zbrojnica umiestnená v centrálnej časti obce, - vybudovaný verejný vodovod pitnej vody, ktorý prevádzkuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., - vybudovaný zemný vodojem – 100 m³, - 2 zdroje pitnej vody - Q_{max}(I.s-1)5,69 a Q_{min} (I.s-1)1,39, - obec Slaská je zásobovaná elektrickou energiou zo vzdušnej linky 22kV linka 312, - dostatočná kapacita transformátorových staníc – 8 TS, - obec plynofikovaná od roku 200 - hlavným zdrojom dodávky plynu do riešeného územia je VTL plynovod Prievidza – Žiar nad Hronom DN 300 PN 4,0 MPa, - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu pre informovanie obyvateľov obce. - prevádzka Slovenskej pošty, a.s. – viacúčelová budova č.16,	- zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - zlé pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 70 %, T - mobile - 70 %, O2 – 60 %, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem, - absencia vysokokapacitnej dátovej siete k jednotlivým domom,

Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcia vzdušnej elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11 5	10 5 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Slaská na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - čiastočne vybudovaný kanalizačný systém – cca. 300 m.,	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - absencia ČOV, prípadne prepojenia ČOV mesta Ž. n. Hronom, - obci sa nenachádza kompostáreň biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obcí,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby,	- ohrozená kvalita povrchových vôd Slaského potoka, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Žiar nad Hronom,, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity v Žiarskej kotline, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	Stratégia WO 8 1 4 10
T hrozby	Stratégia ST 9	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - kompletná plynofikácia obce, - vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Slaského potoka, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v Ž. n . Hronom, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Slaského potoka najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymieľaniu brehov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrosídlová doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy, - prudké klimatické zmeny, - chradnutie bučín, - výskyt celoplošný a je doprevádzaný nekrózami kôry, šírenie zabezpečuje hmyz, najmä červc bukový,
Príležitosti	Ohrozenia
- regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne Žiarskej kotliny, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	12 2 1 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Trenčianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - činný Klub dôchodcov, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - v obci ordinuje stomatológ a 1 x za mesiac aj detský lekár,	- nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	6 Stratégia WO

			1	
	7			8
T hrozby	Stratégia ST	7	Stratégia WT	
		13		

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **WT** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Žiar nad Hronom.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- Športová infraštruktúra v obci je zastúpená 2 samostatnými futbalovými ihriskami, - kompletne vybavenie futbalového ihriska – tribúna a šatne, - lyžiarsky svah na sever od zastavaného intravilánu obce v lesnom masíve, - činný športový klub TJ Družstevník,	- absencia zariadenia predškolskej výchovy, - potrebná revitalizácia športového areálu v spodnej časti obce, - nefungujúci lyžiarsky areál, - nedobudované cyklistické cestičky, - nevybudované viacúčelové ihrisko,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Slaská, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	4 Stratégia WO 0 5
T hrozby	Stratégia ST	3 Stratégia WT 7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie **WT** a **ST** – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia kultúrneho domu v obci, - detský folklórny tanečný súbor od roku 2003, - dychová hudba účinkuje už 73 rokov v obci a okolí, - obec vydáva Hlásnik - noviny obce Slaská – každé tri mesiace zasiela aj rodákovi a vlastníkom z obce, - renesančný rímsko-katolícky kostol sv. Havla z konca 15. str., - historická stavba - bašta (v opevnení) pri kostole z roku 1654, renesancia, - archeologické nálezisko: paleolit, liatinové a kované kríže, - kaplnka (severovýchodne nad obcou), - drevený kríž pri d. č. 57 (parc. č. 238), božie muky – murované, pri parc. 199, - sýpky združené – dvojpodlažné – na parc. č. 422 a 423, 433 a 434, sýpka dvojpodlažná (parc. č. 15),	- nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice s absenciou verejného internetu, - absencia múzea ľudovej kultúry, prípadne histórie,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zoslabovanie tradičného vnímania obce Slaská, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 3	Stratégia WT 1 6

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- lyžiarsky svah na sever od zastavaného intravilánu obce v lesnom masíve, - podhorské prostredie a horstvo ponúka široké možnosti turistického využitia, - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - potenciál na využitie areálu bývalého PD pre potreby cestovného ruchu,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využité potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných

	priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít, - absencia cyklotrás,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Slaská v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Slaská vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - cezhraničná spolupráca, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v Žiarskej kotline, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	10 Stratégia SO 4	Stratégia WO 4 8
T hrozby	4 Stratégia ST 6	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - nevyhovujúci stav budovy obecného úradu, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 8	Stratégia WO 4 1
T hrozby	Stratégia ST 3 5	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušenie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní

imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	informačných technológií,
---	---------------------------

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	9 Stratégia WO 3 4 9
T hrozby	Stratégia ST	6 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Slaská a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Slaská patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Slaská vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE SLASKÁ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Slaská. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Slaská a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Slaská poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Slaská je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú

potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Slaská je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Slaská:

Hlavné disparity BBK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;
- nevyužitý potenciál pestovania rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v rozhodujúcich odvetviach;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou;
- nízky rast produktivity práce v priemysle;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania;
- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP;
- nevyužitý potenciál turizmu – kúpeľníctvo, chránené územia a lazy;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV;
- nedodržiavanie stanovených limitov a regulatívov;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie;
- nízka dopravná dostupnosť územia a „regionálna logistika“;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra vo vybraných okresoch, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- postupný zánik strategicky významných študijných programov a odborov;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- nízka životná úroveň v južných okresoch;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov.

Hlavné faktory rozvoja BBK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny;
- lesné hospodárstvo – vysoké zásoby a ťažba dreva;

- dôsledné uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky aj v chránených oblastiach;
- v priemysle
- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva, drevospracujúceho, keramického a sklárskeho priemyslu;
 - budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia;
 - podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach, zvýšenie atraktivity pre prílev PZI;
 - možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných nerastných surovín;
 - možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce
- v priemyselnej výrobe;
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- v službách
- atraktívny potenciál pre zvyšujúci sa záujem o turizmus, zameranie sa na kúpeľníctvo a vidiecky turizmus;
 - záujem regionálnej samosprávy o podporu podnikateľského a inovačného prostredia v regióne;
 - existujúce poradenské centrá pre rozvoj podnikateľského prostredia;
 - začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom;
 - rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach, zvyšovanie dostupnosti služieb pre obyvateľstvo;
- v technickej infraštruktúre
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
 - výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov;
 - dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia – veľká koncentrácia druhotných drevných surovín vhodných na energetické účely;
- v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
 - vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
 - možnosť vytvorenia kvalitného regionálneho systému celoživotného vzdelávania (NSRR, 2013, s.91-92).

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Slaská v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Žiar nad Hronom (cesta III triedy prechádzajúca katastrom),	1,5	- nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite okresu Žiar nad Hronom,	1,5
+ rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce,	1,5	- hospodárska základňa obce Slaská pomerne málo rozvinutá,	1,5
+ relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 122 a vysokoškolským vzdelaním – 30,	1,5	- majetkoprávne nevysporiadaný areál bývalého PD,	1,5
+ celkovo 31 činných fyzických osôb podnikateľov,	1,5	- v obci sa nenachádza stavebná výroba, ani komunálna výroba a ani ucelené skladové hospodárstvo,	1,5
+ rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce,	1,5	- nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí,	1,5
+ celkovo 7 podnikateľských subjektov – právnické osoby,	1,5	- nízke možnosti zamestnania v obci,	1
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 1/3 katastra obce,	1,5	- nízke priemerné mzdy v regióne,	1
+ okolo námestia sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť,	1	- útlm stavebnej výroby,	1
+ relatívna blízkosť hospodárky silných priemyselných miest a výrobných centier Ž. n. Hronom a Handlová,	0,5	- stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP,	1,5
+ poľnohospodárska pôda o rozlohe 480,2 ha,	1,5	- nezáujem mladých ľudí o podnikanie,	1
+ pozemkové spoločenstvo poľnohospodárskych a lesných pozemkov a urbárikov obce Slaská ,	1,5	- nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce,	1
		- vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života,	1,5
		- nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,	1,5

+ spoločnosť TOBYROW, s.r.o. - chov hovädzieho dobytku,	1		
+ areál bývalého poľnohospodárskeho družstva v hornej časti obce,	1,5		
+ rýchla dostupnosť cesty RI, novovybudovaný obchvat okresného mesta,	1		
spolu	17	spolu	17
		výsledok	0

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ obcou prechádzajúca cesta III triedy č. 05074 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Ž. n Hronom a mesta Handlová,	1,5	- nepriame napojenie obce na železničnú dopravu dochádzkou na stanicu mesta Žiar nad Hronom,	0,5
+ dostupnosť cesty E 571 (Rakúsko -) Bratislava – Trnava – Banská Bystrica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice (- Ukrajina)	1	- nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku južná časť – kostol,	1
+ prepojenie na E 572 (Česko -) Trenčín – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom	1	- nevyhovujúci stav komunikácie v smere na areál bývalého PD,	1
+ prepojenie na cestu E 77 (Poľsko -) Trstená – Ružomberok – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy (-Maďarsko),	0,5	- zlý technický stav komunikácie – ul. Na Pílu,	1,5
+ vybudovaný obchvat mesta Žiar nad Hronom dostupný cez obec Lutila,	1,5	- nevyhovujúci stav komunikácie – ul. Dolina,	1,5
+ dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce,	1	- nevyhovujúce šírkové usporiadanie ul. Rihavice,	1
+ vysporiadané pozemky v prospech obce pre ďalšie IBV a infraštruktúru,	1	- nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov,	1
+ dostatočné pokrytie zastávkami SAD,	1	- osvetlenie, informatika,	1,5
+ vybudované parkovisko pre potreby OcÚ – 10 p.m.,	1	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1
+ dostatok parkovacích miest pre potreby obchodných jednotiek,	1	- cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,	1
+ vybudovaný priestor pre parkovanie v blízkosti futbalového ihriska,			
spolu	11	spolu	10
výsledok	1		

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ vybudovaný obecný cintorín a dom smútku v areáli cintorína,	1	- zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie,	1,5
+ možnosti rozvoja bytovej výstavby,	1	- zlé pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 70 %, T - mobile - 70 %, O2 – 60 %,	1
+ hasičská zbrojnica umiestnená v centrálnej časti obce,	1	- potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete,	1,5
+ vybudovaný verejný vodovod pitnej vody, ktorý prevádzkuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.,	1,5	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,	1,5
+ vybudovaný zemný vodojem – 100 m3,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,	1,5
+ 2 zdroje pitnej vody - Qmax(I.s-1)5,69 a Qmin (I.s-1)1,39,	1,5	- vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia,	1
+ obec Slaská je zásobovaná elektrickou energiou zo vzdušnej linky 22kV linka 312,	1,5	- v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie,	1
+ dostatočná kapacita transformátorových staníc – 8 TS,	1	- zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry,	1,5
+ obec plynofikovaná od roku 200 - hlavným zdrojom dodávky plynu do riešeného územia je VTL plynovod Prievidza – Žiar nad Hronom DN 300 PN 4,0 MPa,	1	- prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,	1
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu pre informovanie obyvateľov obce.	0,5	- absencia vysokokapacitnej dátovej siete k jednotlivým domom,	1
+ prevádzka Slovenskej pošty, a.s. – viacúčelová	0,5		

budova č.16,			
spolu	12	spolu	12,5
		výsledok	-0,5

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, spracovaný POH obce Slaská na roky 2011-2015,	1	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu,	1
+ zabezpečený odvoz TKO,	0,5	- nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber,	1,5
+ v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	1,5	- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,	1
+ vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	1,5	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť,	1,5
+ čiastočne vybudovaný kanalizačný systém – cca. 300 m.,	1,5	- absencia ČOV, prípadne prepojenia ČOV mesta Ž. n. Hronom,	1,5
		- obci sa nenachádza kompostáreň biologicky rozložiteľných odpadov,	1,5
		- potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností,	1
		- čierne skládky ako finančné bremeno obcí,	1,5
spolu	7,5	spolu	10,5
		výsledok	-3

Životné prostredie

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,	1	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva,	1
+ zabezpečený odvoz TKO,	1,5	- potreba čistenia koryta Slaského potoka,	1
+ relatívne stabilný objem produkovaného odpadu,	1	- čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v Ž. n. Hronom,	1,5
+ kompletná plynofikácia obce,	1,5	- malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk,	1,5
+ vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber,	1,5	- nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov,	1,5
		- náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy,	1
		- potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov Slaského potoka najmä v intraviláne obce, kde už v súčasnosti dochádza k vymiel'aniu brehov,	1
		- zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošídľská doprava,	1
		- lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,	1
		- prudké klimatické zmeny,	1,5
		- chradnutie bučín,	1,5
		- výskyt celoplošný a je doprevádzaný nekrózami kôry, šírenie zabezpečuje hmyz, najmä červc bukový,	1,5
spolu	6,5	spolu	14,5
		výsledok	-8

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1	- nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúlad'ovaní pracovného a rodinného života,	1,5
+ činný Klub dôchodcov,	1	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľ'nočasové aktivity	1
+ stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť	1	- nedoriešená sociálna sieť,	1
+ uvítanie do života novorodencov obce,	1	- zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu,	1
+ príspevok obce	1	- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),	1		
+ v obci ordinuje stomatológ a 1 x za mesiac aj detský lekár,	1		

spolu	6	spolu	7
		výsledok	-1

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ Športová infraštruktúra v obci je zastúpená 2 samostatnými futbalovými ihriskami,	1,5	- absencia zariadenia predškolskej výchovy,	1,5
+ kompletne vybavenie futbalového ihriska – tribúna a šatne,	1	- potrebná revitalizácia športového areálu v spodnej časti obce,	1,5
+ lyžiarsky svah na sever od zastavaného intravilánu obce v lesnom masíve,	1,5	- nefungujúci lyžiarsky areál,	1,5
+ činný športový klub TJ Družstevník,	1	- nedobudované cyklistické cestičky,	1,5
		- nevybudované viacúčelové ihrisko,	1,5
spolu	5	spolu	7,5
		výsledok	2,5

Kultúra

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia kultúrneho domu v obci,	1,5	- nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca,	1
+ detský folklórny tanečný súbor od roku 2003,	1	- zlý technický stav budovy kultúrneho domu,	1,5
+ dychová hudba účinkuje už 73 rokov v obci a okolí,	1	- zastaralé technické vybavenie domu kultúry,	1,5
+ obec vydáva Hlásnik - noviny obce Slaská – každé tri mesiace zasiela aj rodákovi a vlastníkovi z obce,	1	- nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice s absenciou verejného internetu,	1
+ renesančný rímsko-katolícky kostol sv. Havla z konca 15. str.,	1,5	- absencia múzea ľudovej kultúry, prípadne histórie,	1,5
+ historická stavba - bašta (v opevnení) pri kostole z roku 1654, renesancia,	1,5		
+ archeologické nálezisko: paleolit, liatinové a kované kríže,	1		
+ kaplnka (severovýchodne nad obcou),	1		
+ drevený kríž pri d. č. 57 (parc. č. 238), božie muky – murované, pri parc. 199,	0,5		
+ sýpky združené – dvojpodlažné – na parc. č. 422 a 423, 433 a 434, sýpka dvojpodlažná (parc. č. 15),	1		
spolu	13	spolu	6,5
výsledok	6,5		

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ lyžiarsky svah na sever od zastavaného intravilánu obce v lesnom masíve,	1,5	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce,	1
+ podhorské prostredie a horstvo ponúka široké možnosti turistického využitia,	1,5	- nedostatočné využitie tradície,	1
+ možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku,	1,5	- nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu,	1
+ potenciál na využitie areálu bývalého PD pre potreby cestovného ruchu,	1,5	- nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu,	1
		- chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine,	1,5
		- nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu,	1,5
		- nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu,	1
		- problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia,	1
		- chýbajúce pešie väzby na obec,	1
		- málo ubytovacích kapacít,	1
		- absencia cyklotrás,	1
spolu	6	spolu	11
		výsledok	-5

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia verejného rozhlasu,	1	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,	1,5
+ dostatok priestorov pre administratívu,	1,5	- nevybudovaný bezbariérový prístup do	1
+ budova obecného úradu v dostupného v centre	1,5	obecného úradu,	
obce,		- absencia kamerového systému,	1,5
		- zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže,	1,5
		- vandalizmus,	
		- nevyhovujúci stav budovy obecného úradu,	1,5
		- v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované	1
		nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou	
		ochranou,	
		- nedostatok finančných prostriedkov na	1
		údržbu technickej infraštruktúry,	
		- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a	1
		štandardizácie dokumentov vo verejnej	
		správe,	
		- absencia koncepčného a systematického	1
		formovania právneho rámca podpory	
		aplikácie IT v procesoch výkonu činností	
		verejnej správy,	1
		- nízky podiel e-služieb verejnej správy s	
		vyššou pridanou hodnotou a nízka	
		efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
		- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej	
		IK infraštruktúry samosprávy,	
		- nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu	1
		dát,	
		- pomaly zavádzané základné služby	1
		eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných	
		elektronizovaných verejných služieb, ktoré	
		väčšinou iba kopírujú papierové služby,	
spolu	4	spolu	15
		výsledok	-11

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a	1,5	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu	1
elektronizácia služieb štátnej správy a		a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu	
samosprávy	1,5	vysoké ceny za PC , nízkej výkonnosti e-	
+ dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej		služieb,	
IK infraštruktúry v obecnom úrade,	1	- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a	1
+ relatívne vysoká penetrácia širokopásmového		štandardizácie dokumentov vo verejnej	
pripojenia,	1	správe,	
+ obecný občasník a rozhlas,	1	- absencia koncepčného a systematického	1
+ vlastné webové stránky všetkých organizácií v	1	formovania právneho rámca podpory	
zriaďovateľskej pôsobnosti obce,		aplikácie IT v procesoch výkonu činností	
		verejnej správy,	
		- nízky podiel e-služieb verejnej správy s	1
		vyššou pridanou hodnotou a nízka	
		efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,	1
		- nízka efektívnosť, bezpečnosť a	
		interoperabilita ISVS,	
		- nedostupný kvalitný digitálny obsah,	1
		- fyzicky nedostupný internet v území s nízkou	1
		hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre	
		používateľov,	
		- pomaly zavádzané základné služby	1
		eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných	
		elektronizovaných verejných služieb, ktoré	
		väčšinou iba kopírujú papierové služby,	
		- chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k	1
		domom,	
spolu	6	spolu	9
		výsledok	-3

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Slaská.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produkčnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE SLASKÁ

Vízia

Obec Slaská bude obcou, ktorá bude vyvážené zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov.

Bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty, ktoré zasahujú do oblasti – Kremnické vrchy a Vtáčnik. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Vytvorí podmienky na vybudovanie rekreačného priestoru v severnej časti obce, kde sa rozprestiera areál lyžiarskeho vleku a nevyužitý areál bývalého PD. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, lesníctvo, drevárska výroba a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Slaská. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Slaská a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Slaská disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Slaská všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Slaská v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská vo všetkých častiach obce – Slaská so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadila nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Slaská považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Slaská v súčasnosti nie je zriaďovateľov predškolského zariadenia ani základnej školy. V prípade nárastu počtu obyvateľov je možné o znovuzriadení uvažovať.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Slaská či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Slaská v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta,

rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Slaská nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Slaská, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí. Bude ochraňovať prírodné hodnoty v rámci katastrálneho územia a ko aj pohoria Vtáčnik a Kremnických vrchov, ktoré vstupujú do územia zo severu. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú

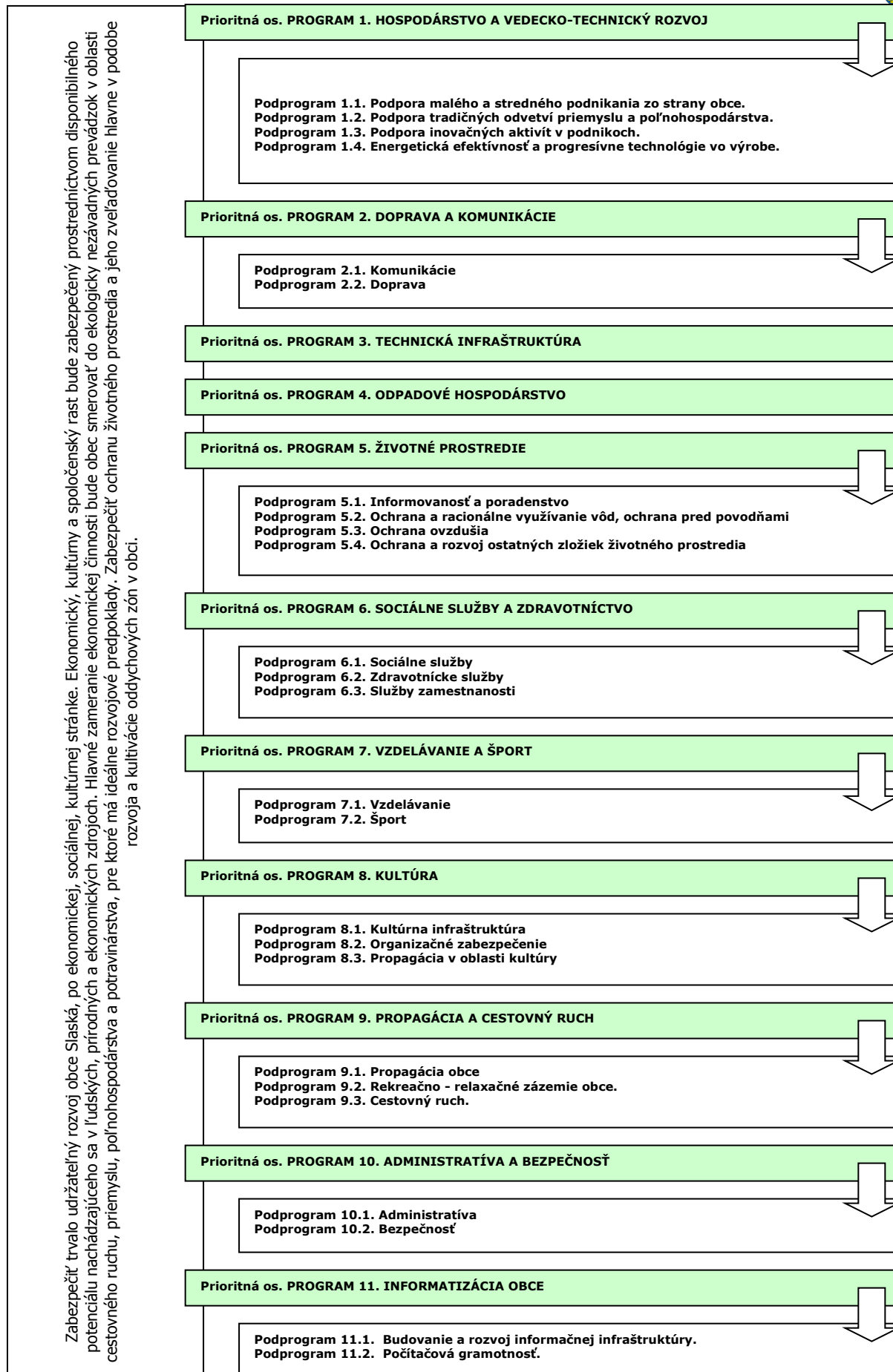
ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Slaská je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Slaská. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Uzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Opatrenie 1.3.2

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia korýt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Revitalizácia protierózných opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku.

Zriadenie centra pre matky s deťmi.

Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.

Výstavba zariadenia sociálnych služieb v budove bývalej materskej školy.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Výstavba školy v prírode s kapacitou 30 žiakov.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na

imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská 2015 - 2024

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Zriadenie obchodnej prevádzky potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a distribúcie produkcie.
Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.

Opatrenie 1.3.2 Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba priestorov pre prevádzku spracovania drevnej hmoty (finalizácia).

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Slaská. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Úprava miestnej komunikácie – ulica Dolina. Úprava miestnej komunikácie – ulica Dielničky. Rozšírenie miestnej komunikácie – ulica Rihavice. Rekonštrukcia miestnej komunikácie – ulica Na Pílu.
Opatrenie 2.1.2 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty III. triedy.
Opatrenie 2.1.3 Aktivita	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s obcou Lutla. Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s pohorím Kremnické vrchy.
Opatrenie 2.1.4 Aktivita	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkoviska pred športovou infraštruktúrou. Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch v priestore OcÚ. Rekonštrukcia parkoviska pre potreby obecného cintorína. Výstavba parkoviska pre potreby športovo-rekreačnej zóny pri lyžiarskom areáli.
Opatrenie 2.1.5 Aktivita	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba obojstranných chodníkov na ceste III. triedy.
Opatrenie 2.1.6 Aktivita	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Rekonštrukcia premostenia cez vodný tok Slaský potok.
Opatrenie 2.1.7 Aktivita	Úprava dopravnej infraštruktúry. Doplnenie dopravného značenia pri križovatke OcÚ – panoramatické zrkadlo.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Aktivita	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...). Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.
-----------------------------	---

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivita	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Packal. Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Na stavadle. Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Ryhavice.
Opatrenie 3.2 Aktivita	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Aktualizácia osvetlenia miestneho cintorína a miestnej komunikácie.
Opatrenie 3.3 Aktivita	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Výstavba urnového múru na miestnom cintoríne. Výstavba prekrytého prístrešku na dome smútku. Rekonštrukcia schodov na miestnom cintoríne.
Opatrenie 3.4 Aktivita	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nových vodných zdrojov – HKB 1a s PHO 1 stupňa – 1600 m2. Výstavba nových vodných zdrojov – HKB 4 s PHO 1 stupňa – 1600 m2. Výstavba nových vodných zdrojov – HKB 5 s PHO 1 stupňa – 400 m2. Dostavba vodovodnej siete v dĺžke 700m v profile DN 100. Výstavba vodojemu 100 m3.

Výstavba prívodného potrubia medzi vodojemami v dĺžke 250 m.
Výstavba prívodného potrubia do novonavrhovaných plôch v dĺžke 580 m DN 100 s napojením na prívod z VDJ nad redukčným ventilom.
Rekonštrukcia záchytného miesta využívaných vodných zdrojov.

Opatrenie 3.5 Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.
Aktivity Rozšírenie elektrických rozvodov VN.
Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie.
Prestavba transformátorovej stanice T2 na 400 kVA.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 4.4	Dostavba a dovybavenie obecného zberného dvora a kompostoviska.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba oplotenia komunitnej kompostárne. Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v dĺžke 4780 m profilu DN 300. Výstavba samostatnej ČOV v spodnej časti obce.
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2 Aktivity	Revitalizácia protizáplavových opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protipovodňových opatrení na vodnom toku Slaský potok. Revitalizácia protipovodňového poldra.
Opatrenie 5.2.3 Aktivity	Revitalizácia koryt vodných tokov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia koryta vodného toku Slaský potok.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3.1 Aktivity	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
-----------------------------	---

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Aktivity	Revitalizácia protieróznych opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2 Aktivity	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba malej pešej zóny. Výstavba oddychovej zóny v priestore novej športovo-rekreačnej zóny v severnej časti obce. Výstavba rekreačného rybníka v blízkosti lyžiarskeho vleku. Osadenie lavičiek na verejných priestranstvách. Výstavba oddychovej zóny v priestore futbalového ihriska.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Aktivity	Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku. Realizácia – výstavba / rekonštrukcia priestorov.
Opatrenie 6.1.2 Aktivity	Zriadenie centra pre matky s deťmi. Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.
Opatrenie 6.1.3 Aktivity	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých. Materiálno technické zabezpečenie. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Opatrenie 6.1.4 Aktivity	Výstavba zariadenia sociálnych služieb v budove bývalej materskej školy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – rekonštrukcia budovy.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Aktivity	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.2 Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov. Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne).

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivita	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 7.1.1	Výstavba školy v prírode s kapacitou 30 žiakov.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie školy v prírode.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba športovej infraštruktúry na spodnom futbalovom ihrisku. Výstavba viacúčelového ihriska.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivita	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy domu kultúry. Modernizácia interiérov domu kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení. Modernizácia vybavenia domu kultúry.
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.
Aktivita	Rekonštrukcia priestorov. Obstaranie expozície. Inštalácia informačných tabúl s pamätihodnosťami obce.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
- Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.
Aktivita Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.
Vlastnícky vysporiadať bývalý areál roľníckeho družstva a navrhnuť jeho využitie.
Revitalizácia areálu lyžiarskeho vleku.
Výstavba športovo rekreačnej zóny v priestore bývalého areálu PD.
Výstavba penziónu s kapacitou 10 lôžok.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
- Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1

Aktivity

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry.
Rekonštrukcia interiérov obecného úradu a dostavba sociálnych zariadení s kuchynkou.
Vypracovanie územného plánu obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1

Aktivity

Zriadenie kamerového systému.
Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1

Aktivity

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.

Opatrenie 11.1.2

Aktivity

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2

Aktivity

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3

Aktivity

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slaská sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a

zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Zriadenie obchodnej prevádzky potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	100

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	300 tis.
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Slaská	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Slaská	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Slaská	0	1

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Slaská	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slaská	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Slaská	0	1,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slaská	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Slaská	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Slaská	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Slaská	0	1,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Slaská	0	0,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných mostov	výstup	počet	obec Slaská	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Slaská	0	1
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Slaská	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Slaská	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Slaská	0	3
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Slaská	0	50
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Slaská	0	25
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Slaská	85	100

		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slaská	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Slaská	0	2000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Slaská	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Slaská	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Slaská	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Slaská	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Slaská	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Slaská	0	18
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Slaská	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Slaská	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Slaská	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Slaská	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Slaská	0	18
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Slaská	0	500
Opatrenie 4.4	Dostavba a dovybavenie obecného zberného dvora a kompostoviska.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Slaská	0	3
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	obec Slaská	0	1
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu,	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
Opatrenie 4.6	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Slaská	0	4,780
Opatrenie 4.7	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Slaská	0	1

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Slaská	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Slaská	90	99
		Počet revitalizovaných studní	výsledok	počet	obec Slaská	0	2
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Slaská	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových	výsledok	počet	obec	0	0,2

		hrádzí			Slaská		
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Slaská	0	0,5
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Slaská	0	50

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Slaská	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Slaská	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Slaská	0	470
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	obec Slaská	0	50
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Slaská	0	1500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Slaská	0	50

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	15
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	5
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Slaská	0	0
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	obec Slaská	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	20
Opatrenie 6.1.4	Výstavba zariadenia sociálnych služieb v budove bývalej materskej školy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	10
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Slaská	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	10
		Počet podporených projektov	výstup	počet	obec Slaská	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slaská	0	1

		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	470
--	--	--	----------	-------	-------------	---	-----

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Slaská	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Slaská	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slaská	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slaská	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Slaská	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Slaská	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Výstavba školy v prírode s kapacitou 30 žiakov.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slaská	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Slaská	0	200
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Slaská	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	30

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Slaská	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	30
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Slaská	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	40

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová
-----------	-------	----------------------	-----	-------	---------	-------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slaská	0	300
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Slaská	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Slaská	0	500
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Slaská	0	150
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Slaská	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Slaská	0	200
		Počet návštevníkov zariadení	dopad	počet	obec Slaská	0	100

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Slaská	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Slaská	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Slaská	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Slaská	0	300
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Slaská	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Slaská	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Slaská	1900	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Slaská	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Slaská	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Slaská	0	25
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	700
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Slaská	0	100 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Slaská	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Slaská	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Slaská	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Slaská	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
------------------	--

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Slaská	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Slaská	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Slaská	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Slaská	0	300

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
------------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Slaská	0	3
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Slaská	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Slaská	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Slaská	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Slaská	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Slaská	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na	dopad	%	obec	20	40

		celkovom počte základných verejných e-služieb			Slaská		
--	--	---	--	--	--------	--	--

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slaská	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slaská	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slaská	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slaská	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Slaská	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Slaská	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Slaská	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Slaská	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Slaská	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská
2015 - 2024

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE SLASKÁ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Slaská. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Slaská, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Slaská, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Slaská na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Slaská

Implementácia PHRSR obce Slaská sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Slaská je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Slaská. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Slaská budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Slaská.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad

ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Slaská je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Slaská. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Slaská vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Slaská (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Slaská). V

súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Slaská. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Slaská a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Slaská. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Slaská na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Slaská najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Slaská. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Slaská pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Slaská. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Slaská, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Slaská.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2023	OcÚ	poslanci,	verejné	Prepojenie PHRSR a	Hodnotiaca	Monitorovacia

			obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	prerokovanie	programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej propravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie obchodnej prevádzky potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	250	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zabezpečiť finalizáciu poľnohospodárskej produkcie.	250	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	200	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Založenie špeciálnej poľnohospodárskej výroby a	200	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

	distribúcie produkcie.		iné grantové schémy			
	Obmedzenie negatívnych dopadov živočišnej výroby.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba priestorov pre prevádzku spracovania drevnej hmoty (finalizácia).	200	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										
Projekt 1.3.2										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Projekt 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Slaská. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1		Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.				
Opatrenie 2.1.1		Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Úprava miestnej komunikácie - ulica Dolina.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Úprava miestnej komunikácie - ulica Dielničky.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Rozšírenie miestnej komunikácie - ulica Rihavice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Na Pílu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 2.1.2		Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III. triedy.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3		Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s obcou Lutilla.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba cyklotrasy prepájajúcej obec s pohorím Kremnické vrchy.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 2.1.4		Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Dostavba parkoviska pred športovou infraštruktúrou.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Rekonštrukcia a rozšírenie parkovacích plôch v priestore OčÚ.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Výstavba parkoviska pre potreby obecného cintorína.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba parkoviska pre potreby športovo-rekreačnej zóny pri lyžiarskom areáli.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 2.1.5		Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Výstavba obojstranných chodníkov na ceste III. triedy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 2.1.6		Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostenia cez vodný tok Slaský potok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery,	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

			iné grantové schémy			
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Doplnenie dopravného značenia pri križovatke OcÚ – panoramatické zrkadlo.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										
Projekt 2.1.3										
Projekt 2.1.4										
Projekt 2.1.5										
Projekt 2.1.6										
Projekt 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Packal.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Na stavadle.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Príprava priestorov pre rozvoj IBV v lokalite Ryhavice.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Aktualizácia osvetlenia miestneho cintorína a miestnej komunikácie.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská

	Revitalizácia areálu cintorína.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba urnového múru na miestnom cintoríne.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba prekrytého prístrešku na dome smútku.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Rekonštrukcia schodov na miestnom cintoríne.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba nových vodných zdrojov - HKB 1a s PHO 1 stupňa - 1600 m2.	podľa potreby	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba nových vodných zdrojov - HKB 4 s PHO 1 stupňa - 1600 m2.	podľa potreby	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba nových vodných zdrojov - HKB 5 s PHO 1 stupňa - 400 m2.	podľa potreby	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Dostavba vodovodnej siete v dĺžke 700m v profile DN 100.	100	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba vodojemu 100 m3.	80	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba prírodného potrubia medzi vodojemami v dĺžke 250 m.	30	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba prírodného potrubia do novonavrhaných plôch v dĺžke 580 m DN 100 s napojením na prívod z VDJ nad redukčným ventilom.	80	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Rekonštrukcia záchytného miesta využívaných vodných zdrojov.	30	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.
	Prestavba transformátorovej stanice T2 na 400 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvyšovať environmentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný	nízky	obec Slaská

				sektor		
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Slaská
	Likvidácia skládok.	15	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 4.4	Dostavba a dovybavenie obecného zberného dvora a kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Dostavba oplotenia komunitnej kompostárne.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete v dĺžke 4780 m profilu DN 300.	1 200	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SpVS, a.s., obec Slaská
	Výstavba samostatnej ČOV v spodnej časti obce.	400	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SpVS, a.s., obec Slaská
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										
Projekt 4.5										
Projekt 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Prezentácia a šírenie osветы v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	SpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SpVS, a.s., obec Slaská
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Slaská
	Revitalizácia protipovodňových opatrení na vodnom toku Slaský potok.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slaská
	Revitalizácia protipovodňového poldra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia koryt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Slaská
	Revitalizácia koryta vodného toku Slaský potok.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Revitalizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Výstavba malej pešej zóny.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba oddychovej zóny v priestore novej športovo-rekreačnej zóny v severnej časti obce.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba rekreačného rybníka v blízkosti lyžiarskeho vleku.	550	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Osadenie lavičiek na verejných priestranstvách.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Výstavba oddychovej zóny v priestore futbalového ihriska.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Príprava priestorov pre stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce, BASK	verejný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Opatrenie 6.1.4 Výstavba zariadenia sociálnych služieb v budove bývalej materskej školy.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Realizácia – rekonštrukcia budovy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára (1 x týždenne)	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3		Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.				
Opatrenie 6.3.1		Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 6.3.2		Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstvo.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3		Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Projekt 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Projekt 6.3.1										
Projekt 6.3.2										
Projekt 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Výstavba školy v prírode s kapacitou 30 žiakov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Zriadenie školy v prírode.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Dostavba športovej infraštruktúry na spodnom futbalovom ihrisku.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Výstavba viacúčelového ihriska.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Projekt 7.2.1										
Projekt 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrne-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Rekonštrukcia budovy domu kultúry.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Modernizácia interiérov domu kultúry - rekonštrukcia sociálnych zariadení.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Modernizácia vybavenia domu kultúry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia priestorov pre zriadenie pamätnej izby obce.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov.	90	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Obstaranie expozície.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Inštalácia informačných tabúlí s pamätihodnosťami obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Slaská
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Slaská

	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Slaská
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	25	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Vlastnícky vysporiadať bývalý areál roľníckeho družstva a navrhnuť jeho využitie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia areálu lyžiarskeho vleku.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba športovo rekreačnej zóny v priestore bývalého areálu PD.	1 500	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba penziónu s kapacitou 10 lôžok.	250	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Slaská
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Rekonštrukcia interiérov obecného úradu a dostavba sociálnych zariadení s kuchynkou.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Vypracovanie územného plánu obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Slaská
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Slaská
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Slaská

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Slaská
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Slaská
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Slaská

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Slaská
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Slaská 2015 - 2024

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	88	385	703	703	745	726	370	370	282	3	4374
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	10	10	315	315	305	305	0	0	0	0	1261
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	42	42	58	58	57	57	5	5	0	0	324
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	3	21	21	21	104	86	86	86	3	3	432
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	1	279	279	279	279	279	279	279	279	0	2231
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	31	31	28	28	0	0	0	0	0	0	116
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	2	3	3	3	1	0	0	0	0	0	10
II. Sociálna politika	127	256	268	268	141	13	0	0	0	0	1074
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	64	64	76	76	13	13	0	0	0	0	305
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	39	140	140	140	101	0	0	0	0	0	558
PROGRAM 8. KULTÚRA	25	53	53	53	28	0	0	0	0	0	211
III. Environmentálna politika	527	926	938	938	412	210	197	0	0	0	4147
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	527	527	527	527	0	0	0	0	0	0	2107
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0	399	412	412	412	210	197	0	0	0	2040
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.2	1 020	663	497	166	166	0	0	357	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Projekt 1.3.2	200	100	75	25	25	0	0	100	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								

Projekt 1.4.1	41	41	31	10	8	0	2	0	0
Spolu	1 261,00	804	603	201	199	0	2	457	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	10,25	10	8	3	2	0	1	0	0
2016	10,25	10	8	3	2	0	1	0	0
2017	315,25	201	151	50	50	0	1	114	0
2018	315,25	201	151	50	50	0	1	114	0
2019	305,00	191	143	48	48	0	0	114	0
2020	305,00	191	143	48	48	0	0	114	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1261,00	804	603	201	199	0	2	457	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Projekt 2.1.1	163	163	122	41	33	0	8	0	0
Projekt 2.1.3	62	62	47	16	12	0	3	0	0
Projekt 2.1.4	43	43	32	11	9	0	2	0	0
Projekt 2.1.5	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Projekt 2.2.1	5	5	4	1	1	0	0	0	0
Spolu	324	324	243	81	65	0	16	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	42,29	42	32	11	8	0	2	0	0
2016	42,29	42	32	11	8	0	2	0	0
2017	57,79	58	43	14	12	0	3	0	0
2018	57,79	58	43	14	12	0	3	0	0
2019	56,54	57	42	14	11	0	3	0	0
2020	56,54	57	42	14	11	0	3	0	0
2021	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2022	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	324,00	324	243	81	65	0	16	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkoúhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Projekt 3.2	30	30	23	8	6	0	2	0	0
Projekt 3.6	72	72	54	18	14	0	4	0	0
Projekt 3.8	330	330	248	83	66	0	17	0	0
Spolu	432	432	324	108	86	0	22	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2016	21,00	21	16	5	4	0	1	0	0
2017	21,00	21	16	5	4	0	1	0	0
2018	21,00	21	16	5	4	0	1	0	0
2019	103,50	104	78	26	21	0	5	0	0
2020	85,50	86	64	21	17	0	4	0	0
2021	85,50	86	64	21	17	0	4	0	0
2022	85,50	86	64	21	17	0	4	0	0
2023	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
2025	3,00	3	2	1	1	0	0	0	0
Spolu	432,00	432	324	108	86	0	22	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 4.3	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Projekt 4.4	238	238	179	60	48	0	12	0	0
Projekt 4.5	1 600	1 600	1 200	400	320	0	80	0	0
Projekt 4.6	254	254	191	64	51	0	13	0	0
Spolu	2 107	2 107	1 580	527	421	0	105	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

2015	526,75	527	395	132	105	0	26	0	0
2016	526,75	527	395	132	105	0	26	0	0
2017	526,75	527	395	132	105	0	26	0	0
2018	526,75	527	395	132	105	0	26	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2107,00	2107	1580	527	421	0	105	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 5.2.2	705	705	529	176	141	0	35	0	0
Projekt 5.2.3	102	102	77	26	20	0	5	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Projekt 5.4.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 5.4.2	1 182	1 182	887	296	236	0	59	0	0
Spolu	2 040	2 040	1 530	510	408	0	102	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	398,75	399	299	100	80	0	20	0	0
2017	411,50	412	309	103	82	0	21	0	0
2018	411,50	412	309	103	82	0	21	0	0
2019	411,50	412	309	103	82	0	21	0	0
2020	209,75	210	157	52	42	0	10	0	0
2021	197,00	197	148	49	39	0	10	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2040,00	2040	1530	510	408	0	102	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 6.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Projekt 6.1.2	51,00	51,00	38,25	12,75	10,20	0,00	2,55	0,00	0,00
Projekt 6.1.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Projekt 6.1.4	254,00	254,00	190,50	63,50	50,80	0,00	12,70	0,00	0,00
Spolu	305,00	305	229	76	61	0	15	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	63,50	64	48	16	13	0	3	0	0
2016	63,50	64	48	16	13	0	3	0	0
2017	76,25	76	57	19	15	0	4	0	0
2018	76,25	76	57	19	15	0	4	0	0
2019	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2020	12,75	13	10	3	3	0	1	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	305,00	305	229	76	61	0	15	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Projekt 7.1.1	155	155	116	39	31	0	8	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Projekt 7.2.1	403	403	302	101	81	0	20	0	0
Spolu	558	558	419	140	112	0	28	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	38,75	39	29	10	8	0	2	0	0
2016	139,50	140	105	35	28	0	7	0	0
2017	139,50	140	105	35	28	0	7	0	0
2018	139,50	140	105	35	28	0	7	0	0
2019	100,75	101	76	25	20	0	5	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	558,00	558	419	140	112	0	28	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Projekt 8.1.1	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Projekt 8.1.2	110	110	83	28	22	0	6	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Projekt 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	211.0	211	158	54	42	0	12	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	25,10	25	19	6	5	0	1	0	0
2016	52,60	53	39	13	11	0	3	0	0
2017	52,60	53	39	13	11	0	3	0	0
2018	52,60	53	39	13	11	0	3	0	0
2019	27,60	28	21	7	6	0	1	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	211,00	211	158	54	42	0	12	0	0
-------	--------	-----	-----	----	----	---	----	---	---

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Projekt 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								

Projekt 9.2.1	2 225	1 113	834	278	278	0	0	1 113	0
Spolu	2 227	1 115	834	280	278	0	2	1 113	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	278,73	140	104	35	35	0	1	139	0
2017	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2018	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2019	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2020	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2021	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2022	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2023	278,23	139	104	35	35	0	0	139	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2227,00	1115	834	280	278	0	2	1113	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Projekt 10.1.1	110	110	83	28	22	0	6	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								

Projekt 10.2.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Spolu	116	116	87	29	23	0	6	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	30,50	31	23	8	6	0	2	0	0
2016	30,50	31	23	8	6	0	2	0	0
2017	27,50	28	21	7	6	0	1	0	0
2018	27,50	28	21	7	6	0	1	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	116,00	116	87	29	23	0	6	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Projekt 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Projekt 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	1,50	2	1	0	0	0	0	0	0
2016	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	1,00	1	1	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRÁVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;

- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2: fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,

- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Slaská je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Slaská bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

27.4.2016 uznesením č. 146/2016

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS BBK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Slaská.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.minerality.sk/files/hor/spras.htm>

37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajiny ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. ÚŠ MR Obcí Žiarske podhorie,
63. ÚPO mikroregiónu Žiarske podhorie
64. <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0258>, 5.2.2015
65. NSRR, 2011

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Slaská
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224